

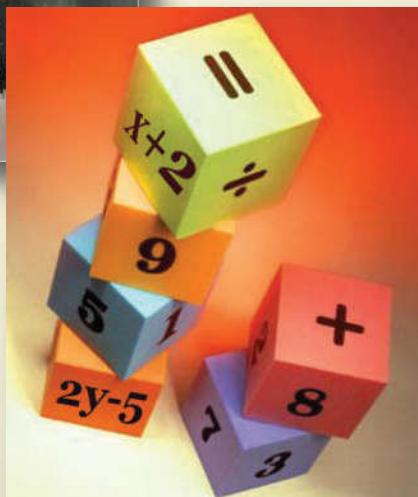
9

ගණිතය

ගණිතය

ගුරු මාර්ගෝපදේශය

(2018 වසරේ සිට ක්‍රියාත්මකයි)

ගණිත දෙපාර්තමේන්තුව

විද්‍යා හා තාක්ෂණීය ජීවිත
පාලික අධ්‍යාපන ආයතනය
මහරගම, ක්‍රි. ලංකාව.

Web | [www.nie.lk](#) Email | info@nie.lk

ගණිතය

ගුරු මාර්ගෝපදේශය 9 ගෞනීය

(වර්ෂ 2018 සිට ක්‍රියාත්මක වේ)

ගණිත දෙපාර්තමේන්තුව
විද්‍යා හා තාක්ෂණ පියාය
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය
ශ්‍රී ලංකාව
www.nie.lk

මුද්‍රණය හා බෙදාහැරීම : අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව

ගණිතය

9 ශේෂීය - ගුරු මාර්ගෝපදේශය

© ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය

ප්‍රථම මුද්‍රණය 2017

ගණිත දෙපාර්තමේන්තුව
විද්‍යා හා තාක්ෂණ පියාය
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය

මුද්‍රණය :

වම්පිකා ප්‍රින්ටර්ස්

නො: 343, කොළඹ පාර, කුරුණෑගල

ගරු අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශාගේ පණිවුඩය

ශ්‍රී ලංකේය ලමා පරපුරට ගුණාත්මක අධ්‍යාපනයක් ලබා දීම අරමුණු කර ගත් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ කාර්යභාරය ඉටු කිරීමට ගුරුවරුන්ගෙන් ලැබෙන දෙකකත්වය ප්‍රබල ය. ශිසුයෙන් වෙනස් වන සමාජයක තුතන ප්‍රවානතාවන්ට හා අහිසෝගවලට මුහුණ දිය හැකි පුරවැසියන් නිර්මාණය කිරීම සඳහා ගුරුවරයාගේ වගකීම සුවිශේෂ වූවකි.

කාලීන අවශ්‍යතා මත පදනම් ව යාචක්කාලීන වන විෂය නිරදේශ පන්ති කාමර ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය තුළ සුසාධ්‍යකරණය සඳහා ගුරුවරයාට පිටුබල සපයන ගුරු මාර්ගෝපදේශ, අධ්‍යාපනයේ වැදගත් මෙවලමකි. ගෝලීය අධ්‍යාපන අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීම උදෙසා රුපු ගෙන යන වැඩ පිළිවෙළ සාර්ථක වන්නේ පන්ති කාමරය තුළ ගොඩ තැබෙන ප්‍රබෝධය අස්සේ ය. ඒ සඳහා ගුරුවරයා ගක්තිමත් කිරීමට අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය නිබැඳුව කටයුතු කරයි.

දැනුම පුපුරා යන සමාජයක තව දැනුම ගෙවීමෙනයට පෙළඳවීමක් ඇති කරමින් සාම්ප්‍රදයික යානයේ හර පද්ධතිවල පදනම මත, පිරිපුන් සමඟ පොරුණුමයකින් යුත්ත අනාගත පරපුරක් ගොඩනැගීමට ඉටු කරන මෙහෙවර උදෙසා ගුරුවරුන්ට හිස තමා ආවාර කරමි. අපේ මුවුනීම ලොව ප්‍රබල රාජ්‍යයන් සමග තරග කළ හැකි දරුවන්ට කෙම් බිමක් කිරීමට ගුරුවරුන්ගේ සහාය තිරන්තරයෙන් අපේක්ෂා කරමි.

මේ ගුරු මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහය සම්පාදනයට කැපවීමෙන් කටයුතු කළ බාහිර විද්‍යාත් මණ්ඩලවලට ද ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනයට ද, මගේ ප්‍රණාමය පිරිනමන අතර මෙය මුද්‍රණය සහ බෙදාහැරීම සඳහා දෙක වූ අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුවට ද මාගේ ප්‍රගංසාව හිමි වේ.

අතිල විරාජ් කාරියවසම්
අධ්‍යාපන අමාත්‍ය

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන කොමිෂන් ජනරාල් ගේ පණිව්‍යය

2015 වර්ෂයේදී ආරම්භ වූ නව විෂයමාලා සංගේධනය අනුව ගුරු මාර්ගෝපදේශ මුද්‍රණය සහ බෙදහැරීම අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව සිදු කරයි. ඒ අනුව 6 සහ 10 ශ්‍රේණි 2015 වර්ෂය සඳහා ද 1, 7 හා 11 ශ්‍රේණි 2016 වර්ෂය සඳහා ද 2 සහ 8 ශ්‍රේණි 2017 වර්ෂය සඳහා ද වන පරිදි ගුරු මාර්ගෝපදේශ මුද්‍රණය සහ බෙදහැරීම සිදු විය. එයට සමගාමීව 2018 වර්ෂය සඳහා නව විෂය නිරද්‍යායට අනුකූලව සකස් වන 3 සහ 9 ශ්‍රේණිවලට අදාළ මෙම ගුරු මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහය ඔබ අතට පත් වේ.

පත්ති කාමරය කුළු සහ ඉන් ඔබට විහිදී ගිය දැනුම ගැවිප්පන ක්‍රියාවලියෙහි ලා දිජ්‍යාව මග පාදන්නේ ගුරුවරයා ය. ඔමෙන් ම විෂය නිරද්‍යායට අනුකූල නිපුණතා මට්ටම් කරා සිපුන් කැඳවාගෙන යන නියම්‍වා වන්නේ ද ගුරුවරයා වන ඔබයි. එකී කරනව්‍ය උදෙසා ඔබට අත්වැළක් සම්පාදනය කිරීම ගුරු මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයක කාර්යභාරය වෙයි. එය මත්‍ය ව ගුහණය කරගෙන මෙම ගුරු මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයෙන් ලබා ගන්නා පරිවය ඇසුරෙන්, නිපුණතා පාදක අධ්‍යාපනයේ නියැලි සිටින දිජ්‍යා ප්‍රජාව වෙත ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය වඩා එලදායී ලෙස සම්ප්‍රේෂණය කිරීමේ වගකීම ඔබට පැවරෙයි. එම වගකීමට සංවේදී වන ඔබ අගනා සම්පතක් වනු නොඅනුමාන ය.

දැනුම, ආකල්ප, කුසලතා සහ නිපුණතා මෙන් ම ප්‍රබල සමාජ හැකියා සහ අන්තර්ප්‍රදේශල හැකියාවන්ගෙන් පරිපූරණ මිනිසුන් පිරිසක් සමාජයට දායාද කිරීමේ භාරදුර මෙහෙවරක නියැලි සිටින ඔබගේ දෙකත්වයෙන් වර්තමාන ලෝකයේ අභියෝගවලට සාර්ථක ව මුහුණ දිය හැකි දරු පරපුරක් නිරමාණය වෙතැයි යන්න මගේ අපේක්ෂාවයි. එකී අපේක්ෂාව මල්ල ගැන්වීමට ඔබ සතු ගක්‍රතාව මෙමගින් වඩාත් උද්දීපනය වෙතැයි මම තරයේ විශ්වාස කරමි.

අධි.එම්.කේ.නි. ඉලංගසිංහ

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන කොමිෂන් ජනරාල්,

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව,

ඉපුරුපාය,

බත්තරමුල්ල.

2017.01.02

අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්තුමාගේ පණිවිඩය

ජාතික අධ්‍යාපන කොමිෂන් සහාව විසින් නිර්දේශීත ජාතික අධ්‍යාපන අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීම සහ පෙළුදු නිපුණතා සංවර්ධනය කිරීමේ මූලික අරමුණ සහිත ව එවකට පැවති අන්තර්ගතය පදනම් වූ විෂයමාලාව නවීකරණයට හාජතනය කොට වර්ෂ අවකින් යුතු ව්‍යුත්‍යකින් සමන්වීත නව නිපුණතා පාදක විෂයමාලාවහි පළමු අදියරජ වර්ෂ 2007 දී ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රාථමික හා ද්වීතීයික අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයට හඳුන්වා දෙන ලදී

පර්යේෂණවලින් අනාවරණය වූ කරුණු ද අධ්‍යාපනය පිළිබඳ ව විවිධ පාර්ශවයන් ඉදිරිපත් කළ යෝජනා ද පදනම් කොට ගෙන සිදු කරන ලද විෂයමාලා තාර්කිකරණය කිරීමේ ත්‍රියාවලියක ප්‍රතිඵලයක් ලෙස විෂයමාලා වකුයේ දෙවැනි අදියර අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයට හඳුන්වා දීම 2015 වසරේ සිට ආරම්භ කර ඇත.

මෙම තාර්කිකරණ ක්‍රියාවලියේ දී සියලු ම විෂයන්ගේ නිපුණතා පදනම් මට්ටමේ සිට උසස් මට්ටම දක්වා ක්‍රමානුකූල ව ගොඩ නැගීම සඳහා පහළ සිට ඉහළට ගමන් කරන සිරස් සංකලනය භාවිත කර ඇති අතර විවිධ විෂයන්හි දී එක ම විෂය කරුණු නැවත නැවත ඉදිරිපත්වීම හැකිතාක් අවම කිරීම, විෂය අන්තර්ගතය සිමා කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කළ හැකි ශිෂ්‍ය මිතුරු විෂයමාලාවක් සැකසීම සඳහා තිරස් සංකලනය ද හාවිත කර ඇත.

ගුරු හවතුන්ට පාඨම් සැලසුම් කිරීම ද ඉගෙනුම-ඉගැන්වීම ක්‍රියාවලියෙහි සාර්ථකව නිරත වීම ද පන්ති කාමර මිනුම් හා ඇගයීම් ප්‍රයෝගනවත් පරිදි යොදා ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය වන මාර්ගෝපදේශ ලබාදීමේ අරමුණින් නව ගුරු මාර්ගෝපදේශ හඳුන්වා දී ඇත. පන්ති කාමරය තුළ දී වඩාත් එලදායී ගුරුවරයෙකු ලෙස කටයුතු කිරීමට මෙම මාර්ගෝපදේශ උපකාරී වනු ඇත. සිසුන්ගේ නිපුණතා වර්ධනය කිරීම සඳහා ගුණාත්මක යෝජිත හා ක්‍රියාකාරකම් තෙරු ගැනීමට ගුරුවරුන්ට අවශ්‍ය නිදහස මෙමගින් ලබා දී තිබේ. එමෙන් ම නිර්දේශීත පාය ගුන්පිවල ඇතුළත් වන විෂය කරුණු පිළිබඳ ව වැඩි බර තැබීමක් මෙම ගුරු මාර්ගෝපදේශවල අන්තර්ගත නොවේ. එම නිසා මෙම ගුරු මාර්ගෝපදේශය වඩාත් එලදායී වීමට නම් අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සකසා ඇති අදාළ පාය ගුන්පි සමඟ සමාගම් ව හාවිතා කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

තාර්කිකරණ කරන ලද විෂය නිර්දේශ, නව ගුරු මාර්ගෝපදේශ හා නව පාය ගුන්පිවල මූලික අරමුණු වන්නේ ගුරු කේන්ත්‍රීය අධ්‍යාපන රටාවෙන් මේ සිසු කේන්ත්‍රීය අධ්‍යාපන රටාවක් හා වඩාත් ක්‍රියාකාරකම් මත පදනම් වූ අධ්‍යාපන රටාවකට එළුමීම මගින් වැඩි ලෙළාකයට අවශ්‍ය වන්නා වූ නිපුණතා හා කුසැලතාවන්ගෙන් යුතුක් මානව සම්පූර්ණ ප්‍රතාව සංවර්ධනය කිරීමයි. නව විෂය නිර්දේශ සහ ගුරු මාර්ගෝපදේශ සම්පාදනය කිරීමේ දී ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනයේ ගාස්ත්‍රීය කටයුතු මණ්ඩලයේ ද, ආයතන සහාවේ ද, රවනයේ දී දායකත්වය ලබා දුන් සියලු ම සම්පත්තියකයින් හා වෙනත් පාර්ශවයන්ගේ ද ඉමහත් කැපවීම ඇගයීමට ද මෙය අවස්ථාවක් කර ගනු කැමැත්තෙමි.

ආචාර්ය ජයන්ති ගුණස්ස්කර

අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්

ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය

මහරගම

නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්තුමාගේ පණිවිඩය

අතීතයේ සිට ම අධ්‍යාපනය නිරන්තරයෙන් වෙනස්වීම් වලට භාජනය වෙමින් ඉදිරියට ගමන් කරමින් තිබූණි. මැත යුගයේ මෙම වෙනස්වීම දූඩ් ලෙස ශිෂ්‍ය වී ඇත. ඉගෙනුම් ක්‍රමවේදවල මෙන් ම තාක්ෂණික මෙවලම් භාවිතය අතින් භා දැනුම උත්පාදනය සම්බන්ධයෙන් ද ගත වූ දැක දෙක තුළ විශාල පිබිදීමක් දක්නට ලැබූණි. මේ අනුව ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය ද 2015ට අදාළ අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණ සඳහා අප්‍රමාද ව සූදුසු පියවර ගනිමින් සිටී. ගෝලිය ව සිදු වන වෙනස්කම් ගැන හොඳින් අධ්‍යයනය කර දේසිය අවශ්‍යතා අනුව අනුවර්තනයට ලක් කර ශිෂ්‍ය කේන්දිය ඉගෙනුම්-ඉගැන්වීම් ප්‍රවේශය පාදක කර ගනිමින් නව විෂයමාලාව සැලසුම් කර පාසල් පද්ධතියේ තියුමුවන් ලෙස සේවය කරන ගුරු හවතුන් වන ඔබ වෙත මෙම ගුරු මාර්ගෝපදේශය පුද් කරන්නේ ඉතා සතුවිනි.

මෙවැනි නව මග පෙන්වීමේ උපදේශන සංග්‍රහයක් ඔබ වෙත ලබා දෙන්නේ ඒ මගින් ඔබට වඩා දායකත්වයක් ලබා දිය නැති වේ ය යන විශ්වාසය නිසා ය.

මෙම උපදේශන සංග්‍රහය පන්ති කාමර ඉගෙනුම්-ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියේ දී ඔබට මහගු අත්වැලක් වනවාට කිසි ම සැකයක් නැත. එසේ ම මෙය ද උපයෝගි කර ගනිමින් කාලීන සම්පත් ද්‍රව්‍ය භාවිතයෙන් වඩාත් සංවර්ධනාත්මක ප්‍රවේශයක් ඔස්සේ පන්ති කාමරය හසුරුවා ගැනීමට ඔබට නිදහස ඇත.

ඔබ වෙත ලබා දෙන මෙම ගුරු මාර්ගෝපදේශය මැනවීන් අධ්‍යයනය කර වඩා නිර්මාණයීලි දැරු පරපුරක් බිහි කර ශ්‍රී ලංකාව ආර්ථික භා සමාජීය අතින් ඉදිරියට ගෙන යාමට කැපවීමෙන් යුතුව කටයුතු කරනු ඇතැයි මම විශ්වාස කරමි.

මෙම ගුරු මාර්ගෝපදේශය නිර්මාණය වූයේ මෙම විෂය කේෂ්තයට අදාළ ගුරු හවතුන් භා සම්පත් පුද්ගලයින් රසකගේ නොපසුබව උත්සාහය භා කැපවීම නිසා ය.

අධ්‍යාපන පද්ධතියේ සංවර්ධනය උදෙසා නිම වූ මෙම කාර්යය ඉතාමත් උසස් ලෙස අයය කරන අතර මේ සඳහා කැපවී ක්‍රියා කළ ඔබ සැමට මගේ ගෞරවාන්වීත ස්තුතිය පිරි නමමි.

එම්.එං.එස්.පී. ජයවර්ධන
නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්
(විද්‍යා භා තාක්ෂණ පියිය)

උපදේශකත්වය හා අනුමැතිය :

ශාස්ත්‍රීය කටයුතු මණ්ඩලය,
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය.

අධික්ෂණය :

කේ. රංජිත් පත්මසිරි මයා,
අධ්‍යක්ෂ,
ගණිත දෙපාර්තමේන්තුව,
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය.

සම්බන්ධිතරණය :

ඒ. පී. එච්. ජගත් කුමාර මයා,
6 - 11 ශ්‍රේණි ගණිතය ව්‍යාපෘති කණ්ඩායම් නායක

උපදේශක මණ්ඩලය :**බාහිර :**

ආචාර්ය යු. මාම්පිටිය

ජ්‍යෙෂ්ඨ කළීකාචාරය, ගණිත දෙපාර්තමේන්තුව,
කැළමේ විශ්වවිද්‍යාලය.

ආචාර්ය ඩී. ආර්. ජයවර්ධන

ජ්‍යෙෂ්ඨ කළීකාචාරය, ගණිත දෙපාර්තමේන්තුව,
කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය.

එම්. එස්. පොන්නම්බලම් මයා

විශ්වාසික ජ්‍යෙෂ්ඨ කළීකාචාරය,
සියනැ ජාතික අධ්‍යාපන විද්‍යාලීයය, පත්තලගෙදර.

චං.එම්. ඩී. ජානකි විශේෂීකර මිය

විශ්වාසික අධ්‍යක්ෂ,
ගණිත දෙපාර්තමේන්තුව, ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය.

චං. රන්නායක මයා

විශ්වාසික ව්‍යාපෘති නිලධාරී,
ගණිත දෙපාර්තමේන්තුව, ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය.

චං. එම්. විශේෂාස මයා

විශ්වාසික අධ්‍යක්ෂ,
ගණිත ගාබාව, අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය, ඉපුරුපාය.

ච්. ඩී. සී. බියන්විල මයා

අධ්‍යක්ෂ,
ගණිත ගාබාව, අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය, ඉපුරුපාය.

අභ්‍යන්තර :

කේ. රංජිත් පත්මසිරි මයා

අධ්‍යක්ෂ, ගණිත දෙපාර්තමේන්තුව,
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය.

ඒ. පී. එච්. ජගත් කුමාර මයා

ජ්‍යෙෂ්ඨ කළීකාචාරය, ගණිත දෙපාර්තමේන්තුව,
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය.

ඒ.එම්. කරුණාරත්න මයා

ජ්‍යෙෂ්ඨ අධ්‍යාපනය, ගණිත දෙපාර්තමේන්තුව
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය

එම්. නිල්මණි පිරිස් මිය

කළීකාචාරය, ගණිත දෙපාර්තමේන්තුව
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය

එස්. රාජේන්ද්‍රම් මයා	සහකාර කළීකාවාරය, ගණිත දෙපාර්තමේන්තුව, ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය.
කේ. කේ. වී. එස්. කංකානම්ගේ මෙය.	සහකාර කළීකාවාරය, ගණිත දෙපාර්තමේන්තුව, ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය.
සි. සුදේශන් මයා	සහකාර කළීකාවාරය, ගණිත දෙපාර්තමේන්තුව, ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය.
පී. විජායිකමාර් මයා	සහකාර කළීකාවාරය, ගණිත දෙපාර්තමේන්තුව, ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය.
ලේඛක මණ්ඩලය :	
ච්. එම්. අත්තනායක මය	විශ්‍රාමික ගුරු උපදේශක
එච්. එම්. එම්. ජයසේන මයා	විශ්‍රාමික ගුරු උපදේශක
ච්. එම්. බිසේර් මැණිකේ මය	ගුරු උපදේශක, කොට්ඨාස අධ්‍යාපන කාර්යාලය, වාරියපොල.
එම්. එස්. පී. කේ. අව්‍යාපක මයා	සහකාර අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂ, කලාප අධ්‍යාපන කාර්යාලය, කන්තලේ.
ච්.ච්. අනුර විරසිංහ මයා	ගුරු උපදේශක, ශ්‍රී රේවත මහා පිරිවෙන, මාතර
ඒ. එච්. එස්. රංජනී ද සිල්වා මය	ගුරු සේවක, ආනන්ද විද්‍යාලය, කොළඹ 10
ජයමිපත් ලොකමුදලි මයා	ගුරු සේවක, අනුරද්ධ බාලිකා මහා විද්‍යාලය, කොළඹ 9
එම්. එ. එස්. රබේල් මය	ගුරු සේවක (විශ්‍රාමික)
භාෂා සංස්කරණය :	
පරිගණක වදන් සැකසීම :	එච්. නෙලිකා සේනානී, කාර්මික සහකාර I
විවිධ සභාය :	එස්. හෙවිලිආරවිලි, කළමනාකරණ සහකාර I ඇං. එම්. රුපසිංහ, කාර්යාල සභායක
පිටකවරය :	
සැලසුම :	රු. එල්. එ. කේ ලියනගේ මයා, කාර්මික සහකාර I මූල්‍යාලය, ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය.
ත්‍රායාරුප :	බස්නාහිර සහ වයඹ පළාත් පාසල්හි පාඩම් සැලසුම අත්හදා බැලීම

ගුරු මාර්ගෝපදේශය පරිශීලනය සඳහා උපදෙස්

වසර අටකට වරක් ක්‍රියාත්මක කරන්නා වූ අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණ ප්‍රතිපත්තියට අනුව 2007 වර්ෂයෙන් පසු 2015 වර්ෂයේ දී නව අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණයකට ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනයේ ගණිත දෙපාර්තමේන්තුව ද සූදානම් ව සිටිය. ඒ අනුව සකස් කරන ලද 9 ශේෂීය ගණිතය ගුරු මාර්ගෝපදේශය සුවිශේෂ අංග කිහිපයකින් සමන්විත ය.

පළමුවන පරිවිශේදයේ 9 ශේෂීය විෂය නිරදේශය ඇතුළත් ව ඇත. නිපුණතාව, නිපුණතා මට්ටම්, අන්තර්ගතය, ඉගෙනුම් පල හා කාලවිශේද සංඛ්‍යාව යන දිරිපිට යටතේ විෂය නිරදේශය පෙළ ගස්වා ඇති අතර දෙවන පරිවිශේදයේ යෝජිත පාඨම අනුකූලය ඇතුළත් කර ඇත. තුන්වන පරිවිශේදයේ යෝජිත ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ඇගයීම් ක්‍රමවේදය ද හඳුන්වා දී ඇත. මෙහි ඇති සුවිශේෂත්වය වන්නේ එක් එක් විෂය සංකල්පය ශිෂ්‍ය මනස තුළ ගොඩනැගීම් සඳහා පාඨම සැලසුම් කිරීමේ දී වඩාත් සුදුසු ක්‍රමවේදය හඳුනා ගනිමින් ඒ ඒ විෂය කොටසට අදාළ ව, අනාවරණ ක්‍රමය, මග පෙන්වන ලද අනාවරණ ක්‍රමය, දේශන - සාකච්ඡා ක්‍රමය වැනි විවිධ ක්‍රමවේද හඳුන්වා දී නිවේම යි.

යෝජිත පාඨම අනුකූලය අනුගමනය කරමින් එක් එක් පාඨම තුළ අන්තර්ගත නිපුණතා, නිපුණතා මට්ටම් හා කාලවිශේද සංඛ්‍යාව ඒ ඒ පාඨම ආරම්භයේ සඳහන් කර ඇත. මෙම නිපුණතා අතුරින් තෝරාගත් එක් නිපුණතාවකට අදාළ ව, තෝරාගත් නිපුණතා මට්ටමක අන්තර්ගත ඉගෙනුම් පල එකක් හෝ කිහිපයක් සාක්ෂාත් කිරීමේ අරමුණ ප්‍රමුඛ කරගෙන නිදර්ශක පාඨම සැලසුම් සකස් කර ඇත. මෙම පාඨම සැලසුම් කාලවිශේද එකකට හෝ උපරිම වගයෙන් කාලවිශේද දෙකකට යෝගා පරිදි සකස් කර ඇත.

තවද, උගත් විෂය කරුණු ප්‍රායෝගික ව යොදා ගත හැකි අවස්ථා පිළිබඳ ව ශිෂ්‍යයන් දැනුවත් කිරීම අරමුණු කර ගනිමින් තෝරා ගත් පාඨම තුළ, ප්‍රායෝගික හාවිත යන සිරස්තලය යටතේ මෙවැනි ප්‍රායෝගික අවස්ථා ඉදිරිපත් කොට ඇත.

මෙම ගුරු මාර්ගෝපදේශය තුළ පාඨම සැලසුම් යෝජනා කර නැති නිපුණතා, නිපුණතා මට්ටම් හා ඉගෙනුම් පලවලට අදාළ ව යෝගා පාඨම සැලසුම් හා රට අදාළ තක්සේරු නිර්ණායක නිර්මාණය කිරීමටත් ඇගයීම සඳහා රට අදාළ පෙළපොතෙහි අභ්‍යන්තර වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කිරීමටත් අවස්ථාව ඔවුන් උගත් ඇති අතර ඒ සඳහා අවධානයට ... යන සිරස්තලය යටතේ මගපෙන්වීමක් ද සිදු කර ඇත.

මෙම ගුරු මාර්ගෝපදේශයෙහි ඇති තවත් එක් සුවිශේෂ කරුණක් නම්. එක් එක් පාඨම තුළ දී ගුරුවරයාට හෝ ශිෂ්‍යයන්ට පාති කාමරයේ දී හෝ ඉන් බැහැර ව සම්පත් මූලාශ්‍යය ලෙස යොදා ගත හැකි විභින්‍ය, ක්‍රිඩා වැනි වැඩසටහන් ඇතුළත් වෙබ් ලිපිනයන් වැඩිහිළුනය සඳහා යන සිරස්තලය හා සංකේතය යටතේ ඇතුළත් කර තිබේ යි. මෙවා හාවිතය අනිවාර්ය නොවුණ ද තම පාසල් පවතින පහසුකම් යටතේ මෙම සම්පත් මූලාශ්‍යය හාවිතයෙන් ඉගෙනුම් - ඉගැන්වීම් - ඇගයීම් ක්‍රියාවලිය තවදුරටත් සාර්ථක කර ගැනීමෙන් සියුන්ගේ විෂය දැනුම වඩාත් හොඳින් තහවුරු වනු ඇත.

එසේ ම, තෝරාගත් පාඨම තුළ ගුරුවරයා සඳහා පමණි යන සිරස්තලය හා සංකේතය යටතේ ගුරුවරයාට පමණක් සුවිශේෂ වූ විෂය කරුණු ඇතුළත් කර ඇති අතර මෙම විෂය කරුණු පූදෙක් ගුරුවරයාගේ විෂය දැනුම වර්ධනය කර ගැනීමට පමණක් වන අතර එම විෂය කරුණු එලෙසින් ම ශිෂ්‍යයන් සමග සාකච්ඡා කිරීම අපේක්ෂා නොකෙරේයි.

මෙම ආකාරයේ සූචිතයේ වූ අංග රසකින් සමන්විත නව ගුරු මාර්ගෝපදේශයෙහි යෝජීත පාඩම් සැලසුම් පන්ති කාමරයේ හා සිසුන්ගේ ස්වභාවය අනුව යම් යම් සංශෝධනවලට ලක් කිරීමේ හැකියාව ගුරුවරයාට ලැබේ ඇත.

මබ විසින් සංශෝධනයට ලක් කරන හෝ නිර්මාණය කරනු ලබන පාඩම්, අධ්‍යක්ෂ, ගොනය දෙපාර්තමේන්තුව, ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය, මහරගම යන ලිපිනයට ලැබෙන්නට සලස්වන්නේ නම් කෘතයේ වන අතර, නව නිර්මාණ පිළිබඳ ව සමස්ත පාසල් පද්ධතිය දැනුවත් කිරීම සඳහා තුම්වේදයක් සැලසුම් කිරීමට ගොන දෙපාර්තමේන්තුව සුදානම් ව සිටිය.

ව්‍යාපෘති නායක

පළුන

පරීච්චේදය	පිටුව
1.0 විෂය නිරද්ධය	1 - 22
1.1 ජාතික පොදු අරමුණු	2
1.2 ජාතික පොදු නිපුණතා	3 - 4
1.3 ගණීතය ඉගෙනීමේ අරමුණු	5
1.4 විෂය අන්තර්ගතය	6 - 22
2.0 පාඨම් අනුතුමය	23
3.0 ඉගෙනුම - ඉගැන්වීම - ඇගයීම ක්‍රියාවලිය සඳහා උපදෙස්	24 - 137

විෂය නිර්දේශය

1.0 විෂය නිර්දේශය

I.I ජාතික පොදු අරමුණු

පුද්ගලයාට හා සමාජයට අදාළ වන ප්‍රධාන ජාතික අරමුණු කරා ලැබා වීම සඳහා පුද්ගලයින්ට සහ කණ්ඩායම්වලට ජාතික අධ්‍යාපන පද්ධතියට සහාය විය යුතු ය.

වසර ගණනාවක් මූල්‍යලේලේ ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන අධ්‍යාපන වාර්තා සහ ලේඛන මගින් පුද්ගල හා ජාතික අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා අරමුණු නියම කරනු ලැබේය. සමකාලීන අධ්‍යාපන ව්‍යුහයන් හා ක්‍රියාවලි තුළ දැකිය හැකි දුරකථන නිසා ධර්මීය මානව සංවර්ධනය සංකල්ප රාමුව ඇතුළත අධ්‍යාපනය මගින් ලැබා ගෙවෙන අධ්‍යාපන පද්ධතිය සඳහා වූ තම ඉදිරි දැක්ම ලෙසට ජාතික අධ්‍යාපන කොමිෂන් සහාව විසින් ප්‍රත්‍යාක්ෂ කොට ගෙන ඇතේ.

- මානව අභිමානයට ගරු කිරීමේ සංකල්පයක් මත පිහිටා ශ්‍රී ලාංකික බහුවිධ සමාජයේ සංස්කෘතික විවිධත්වය අවබෝධ කර ගනීමින් ජාතික ඒකාබද්ධතාව, ජාතික සාපුළු ගණය, ජාතික සම්යිය, එකමුතුකම සහ සාමය ප්‍රවර්ධනය කිරීම තුළින් ජාතිය ගැනීම සහ ශ්‍රී ලාංකිය අනන්‍යතාව තහවුරු කිරීම
- වෙනස් වන ලේකයක අනියෝගවලට ප්‍රතිචාර දක්වන අතර ජාතික උරුමයේ මානුගැ දායාද හඳුනා ගැනීම සහ සංරක්ෂණය කිරීම
- මානව අයිතිවාසිකම් ගරු කිරීම, යුතුකම් හා වගකීම පිළිබඳ දැනුවත් වීම, හාදායාගම බැඳීමකින් යුතුව එකිනෙකා කෙරෙනි සැලකිලිමත් වීම යන ගුණාංශ ප්‍රවර්ධනය කිරීමට ඉවහා වන සමාජ සාධාරණයන් සම්මතයන් සහ ප්‍රජාතන්ත්‍රික ජ්වන රටාවක් ගැනී වූ පරිසරයක් නිර්මාණ කිරීම සහ පවත්වා ගෙන යාමට සහාය වීම
- පුද්ගලයින්ගේ මානසික හා ගාරීරික සුව සම්පන් සහ මානව අගයන්ට ගරු කිරීම මත පදනම් වූ තිරසර ජ්වන ක්‍රමයක් ප්‍රවර්ධනය කිරීම
- සුයමාහින වූ සම්බන්ධ පොරුෂයක් සඳහා නිර්මාපන හැකියාව, ආරම්භක ගක්තිය, විවාරයිලි වින්තනය, වගකීම හා වගවීම ඇතුළු වෙනත් දිනාත්මක අංග ලක්ෂණ සංවර්ධනය කිරීම
- පුද්ගලයාගේ සහ ජාතියේ ජ්වගුණය වැඩිදියුණු කෙරෙන සහ ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා දායක වන එලදායි කාර්යයන් සඳහා අධ්‍යාපන තුළින් මානව සම්පන් සංවර්ධනය කිරීම
- ඩිසුයෙන් වෙනස් වන ලේකයක් තුළ සිදු වන වෙනස්කම් අනුව හැඩගැස්වීමට හා ඒවා පාලනය කර ගැනීමට පුද්ගලයින් සුදානම කිරීම සහ සංකීරණ හා අනපේක්ෂිත අවස්ථාවන්ට සාර්ථක ව මුහුණ දීමේ හැකියාව වර්ධනය කිරීම
- ජාත්‍යන්තර ප්‍රජාව අතර ගෞරවනීය ස්ථානයක් හිමි කර ගැනීමට දායක වන යුත්තිය සමානත්වය සහ අනෙක්නා ගරුත්වය මත පදනම් වූ ආකල්ප හා කුසලතා පෙළුම් කිරීම

I.2. ජාතික පොදු නිපුණතා

අධ්‍යාපනය කුමින් වර්ධනය කෙරෙන පහත දැක්වෙන මූලික නිපුණතා ඉහත සඳහන් ජාතික අරමුණු ඉටුකර ගැනීමට දායක වනු ඇත.

I. සන්නිවේදන නිපුණතා

සාක්ෂරතාව, සංඛ්‍යා පිළිබඳ දැනුම, රුපක භාවිතය මත තොරතුරු තාක්ෂණ ප්‍රවීණතාව යන අනුකාශේ 4ක් මත සන්නිවේදන නිපුණතා පදනම් කර ගනී.

සාක්ෂරතාව :

සාවධාන ව අභ්‍යමිකන් දීම, පැහැදිලි ව කරා කිරීම, තේරුම ගැනීම සඳහා කියවීම, නිවැරදි ව සහ නිරවුල් ව ලිවීම, එලදායී අයුරින් අදහස් නුවමාරු කර ගැනීම

සංඛ්‍යා පිළිබඳ දැනුම :

භාණ්ඩ අවකාශය හා කාලය ගණන් කිරීම, ගණනය සහ මිනුම් සඳහා ක්‍රමානුකූල ඉලක්කම් භාවිතය

රුපක භාවිතය :

රේඛා සහ ආකෘති භාවිතයෙන් අදහස් පිළිබිඳු කිරීම සහ රේඛා, ආකෘති සහ වර්ණ ගළපමින් විස්තර, උපදෙස් හා අදහස් ප්‍රකාශනය හා වාර්තා කිරීම

තොරතුරු තාක්ෂණ ප්‍රවීණතාව :

පරිගණක දැනුම සහ ඉගෙනීමේ දී ද සේවා පරිගුයක් කුළ දී ද පෙළද්ගලික ජීවිතයේ දී ද තොරතුරු සහ සන්නිවේදන තාක්ෂණය උපයෝගී කර ගැනීම

II. පොරුෂන්ව වර්ධනයට අදාළ නිපුණතා

- නිරමාණකීලි බව, අපසාරී වින්තනය, ආරම්භක ගක්තින්, තීරණ ගැනීම, ගැටුළ නිරාකරණය කිරීම, විවාරකීලි හා විග්‍රහන්මක වින්තනය, කණ්ඩායම් හැඟීමෙන් කටයුතු කිරීම, පුද්ගලන්තර සබඳතා, නව සොයාගැනීම සහ ගැවීමෙනය වැනි වර්ගීය කුසලතා
- සංජ්‍ය ගුණය, ඉවසා දරා සිටීමේ ගක්තිය සහ මානව අනිමානයට ගරු කිරීමට වැනි අයයන්
- වින්තවේගී බුද්ධිය

III. පරිසරයට අදාළ නිපුණතා

මෙම නිපුණතා සාමාජික තේරුව සහ හොතික පරිසරයට අදාළ වේ.

සමාජ පරිසරය :

ජාතික උරුමයන් පිළිබඳ අවබෝධය බහුවාරුගික සමාජයක සාමාජිකයන් වීම හා සම්බන්ධ සංවේදිතාව හා කුසලතා, සාධාරණ යුක්තිය පිළිබඳ හැඟීම, සමාජ සම්බන්ධතා, පුද්ගලික වර්යාව, සාමාන්‍ය හා නෙතික සම්ප්‍රදායන්, අධිත්වාසිකම්, වගකීම්, යුතුකම් සහ බැඳීම

තේරුව පරිසරය :

සංඛ්‍යා ලෝකයක, ජනතාව සහ තේරුව පද්ධතිය, ගස් වැළැ, වනාන්තර, මූහුද, ජලය, වාකය සහ පිටපත, ගාක, සත්ත්ව හා මිනිස් ජීවිතයට සම්බන්ධ වූ අවබෝධය, සංවේදිතාව හා කුසලතා

හොතික පරිසරය :

අවකාශය, ගක්තිය, ඉන්ධන, දුව්‍ය, හාන්චි සහ මිනිස් ජීවිතයට එවායේ ඇති සම්බන්ධතාව, ආහාර ඇශ්‍රම්, නිවාස, සෞඛ්‍ය, සුව පහසුව, ග්වසනය, තීන්දු, තින්කලංකය, විවේකය, අපද්‍රව්‍ය සහ මුළුපා කිරීම යනාදිය හා සම්බන්ධ වූ අවබෝධය, සංවේදිතාව හා කුසලතාව

ඉගෙනීම, වැඩ කිරීම සහ ජීවත් වීම සඳහා මෙවලම් සහ තාක්ෂණය ප්‍රයෝගනයට ගැනීමේ කුසලතා මෙහි අන්තර්ගත වේ.

IV. වැඩ ලෝකයට සුදානම් වීමේ නිපුණතා

- ආර්ථික සංවර්ධනයට දායක වීම
- තම වෘත්තීය ලැයිය සහ අභියෝගතා හඳුනා ගැනීම
- හැකියාවන්ට සරිලන අයුරින් රැකියාවක් තොරා ගැනීම සහ
- වාසිදායක හා තිරසර ජීවතෙන්පායක නිරත වීම

යන හැකියාවන් උපරිම කිරීමට හා යාරිතාව වැඩ කිරීමට අදාළ සේවා නියුක්තිය හා සම්බන්ධ කුසලතා

V. ආගම සහ සඳාවාර ධර්මයන්ට අදාළ නිපුණතා

පුද්ගලයන්ට තම දෙදිනික ජීවිතයේ දී ආවාර ධර්ම, සඳාවාරාත්මක හා ආගමානුකූල හැකිරීම රටාවලට අනුගත වෙමින් වඩාත් උවිත දේ තොරා එයට සරිලන සේ කටයුතු කිරීම සඳහා අගයන් උකහා ගැනීම හා ස්වියකරණය

VI. ක්‍රිඩා සහ විවේකය ප්‍රයෝගනයට ගැනීමේ නිපුණතා

සෞන්දර්යය, සාහිත්‍ය, සේල්ලම් කිරීම, ක්‍රිඩා හා මලල ක්‍රිඩා, විනෝදාංග හා වෙනත් තිරමාණාත්මක ජීවන රටාවන් කුළුන් ප්‍රකාශ වන විනෝද්‍ය, සතුව, ආවෙශ සහ එවන් මානුෂික අත්දැකීම්

VII. “ඉගෙනීමට ඉගෙනුම” පිළිබඳ නිපුණතා

භිජයෙන් වෙනස් වන සංකිර්ණ හා එකිනෙකා මත යැපෙන ලෝකයක පරිවර්තන ක්‍රියාවලියක් හරහා වෙනස් වීම හුවුරුවා ගැනීමේ දී හා එට සංවේදී ව හා සාර්ථකව ප්‍රතිචාර දැක්වීමත් ස්වාධීන ව ඉගෙන ගැනීමත් සඳහා පුද්ගලයින් හට ගක්තිය ලබා දීම

1.3 ගණිතය ඉගෙනීමේ අරමුණු

කතිත්ය ද්විතීයික අවධියට එළඹෙන සිප්‍රයයන් තුළ ගොඩනැගී ඇති ගණිත සංකල්ප නිර්මාණාත්මක හැකියා සංවර්ධනය කරමින් මුළු ගණිතමය වින්තනය අවබෝධය හා කුසලතා විධිමත්ව ගොඩනැවීම සඳහා පහත සඳහන් අරමුණු ඉටු විය යුතු යැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

1. ගණිත සංකල්ප හා මූලධර්ම පිළිබඳ දැනුම ද ගණිත කරම පිළිබඳ දැනුම ද මගින් හා ගණිත ගැටුපු අවබෝධයෙන් යුතු ව විසඳීමට අවශ්‍ය ප්‍රවේශ හැකියා ලබා දීම
2. වාචික, උගින්, රුපින්, ප්‍රස්තාරික, මූර්ත හා විෂය ක්‍රම හා වාචික පිළිබඳ නිපුණතා වර්ධනය කර ගැනීම සහ මගින් නිවැරදි සන්නිවේදන හැකියා සංවර්ධනය කිරීම
3. වැදගත් ගණිතමය අදහස් හා සංකල්ප අතර සම්බන්ධතා ගොඩනගමීන් ඒවා අනෙකුත් විෂයන් හැඳුරුමට ද අනෙකුත් විෂයන්හි සංවර්ධනයට යොදා ගැනීමට ද එදිනෙදා ජීවිතය නිරවුල් ව හා තාක්ෂණික ව ගතකිරීමට අදාළ වන ශික්ෂණ මාර්ගයක් ලෙස ගණිතය උපයෝගිකර ගැනීමටද යොමු කිරීම
4. ගණිතමය සංදේශන (Conjectures) සහ සංවාද (Conversations) ගොඩනැගීමටන් ඇගයීමටන් අභ්‍යන්තර හා අපේක්ෂන තර්කන හා වාචික සඳහාත් අවශ්‍ය හැකියා වර්ධනය කිරීම
5. අංක ගණිතමය හෝ සංකේතමය හෝ හැසිරීම්වලට පමණක් සිමා නොවූ එදිනෙදා ජීවිතයේ මතුවන පුරුෂ හා නුපුරුෂ ගැටුපු සූත්‍රගත කිරීමට සහ විසඳීමට ගණිතමය දැනුම හා සිල්පනුම හා වාචික කිරීමේ හැකියා වර්ධනය කිරීම

1.4 විෂය අන්තර්ගතය

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම		ඉගෙනුම් පල	කාලවේදී සංඛ්‍යාව
නිපුණතාව 01 එදිනෙදා පිටිනයේ අවශ්‍යතා සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා තාත්වික සංඛ්‍යා කුලකය තුළ ගැනීත කරම හසුරුවයි.	1.1 සංඛ්‍යා, පහසුවෙන් හැසිරවීය හැකි ආකාරවලට සකස් කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> විද්‍යාත්මක අංකනය විශාල සංඛ්‍යා (මිලියනය තෙක්) දැමු සංඛ්‍යා 	<ul style="list-style-type: none"> සංඛ්‍යාවක්, 1 හේ 10 වැනි සහ 100 අඩු සංඛ්‍යාවක හා දහයේ බලයක ගැනීතය ලෙස ලියා දැක්වීම විද්‍යාත්මක අංකනය ලෙස හඳුනාගනියි. එකට වැඩි සංඛ්‍යා විද්‍යාත්මක අංකනයෙන් ලියයි. එකට අඩු බිජ්‍යාවට වැඩි සංඛ්‍යා විද්‍යාත්මක අංකනයෙන් ලියයි. විද්‍යාත්මක අංකනයෙන් දී ඇති සංඛ්‍යාවක් සාමාන්‍ය ආකාරයෙන් ලියයි. 	03
	1.2 හැසිරවීමේ පහසුව සඳහා සංඛ්‍යාවල ආසන්න අයයෙන් තීරණය කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> වටැයීම <ul style="list-style-type: none"> පූර්ණ සංඛ්‍යා (මිලියන කළුපය තෙක්) <ul style="list-style-type: none"> ආසන්න 10 ආසන්න 100 ආසන්න 1000 දැමු සංඛ්‍යා (පූර්ණ සංඛ්‍යාවකට හා දෙන ලද දැම්ප්‍රානයකට) 	<ul style="list-style-type: none"> සංඛ්‍යා වටැයීමේ දී හාවිත කරනු ලබන එකිනෙකුනාගත්. පූර්ණ සංඛ්‍යා ආසන්න දහයට වටයයි. පූර්ණ සංඛ්‍යා ආසන්න සියයට වටයයි. පූර්ණ සංඛ්‍යා ආසන්න දහසට වටයයි. දැමු සංඛ්‍යාවක් පූර්ණ සංඛ්‍යාවකට වටයයි. දැමු සංඛ්‍යාවක් දෙන ලද දැම්ප්‍රානයකට වටයයි. වටැයීම ආග්‍රිත ගැටුලු විසඳුයි. 	02
	1.3 විවිධ සංඛ්‍යා පාදවල සංඛ්‍යා අතර සම්බන්ධතා ගොඩනගයි.	<ul style="list-style-type: none"> දෙක් පාදයේ සංඛ්‍යා හැඳින්වීම පරිවර්තනය <ul style="list-style-type: none"> දෙක් පාදය $\Rightarrow$ දහයේ පාදය එකතු කිරීම අඩු කිරීම 	<ul style="list-style-type: none"> දෙක් පාදයේ සංඛ්‍යා හඳුනා ගනියි. දෙක් පාදයේ සංඛ්‍යාවක් දහයේ පාදයට පරිවර්තනය කරයි. දහයේ පාදයේ සංඛ්‍යාවක් දෙක් පාදයට පරිවර්තනය කරයි. දෙක් පාදයේ සංඛ්‍යා එකතු කරයි. දෙක් පාදයේ සංඛ්‍යා අඩු කරයි. නවීන ලෝකයේ, දෙක් පාදයේ සංඛ්‍යා පද්ධතිය හාවිත කරන අවස්ථා සොයා බලයි. 	03
නිපුණතාව 02 සංඛ්‍යාවල විවිධ සම්බන්ධතා විමර්ශනය කරමින් ඉදිරි අවශ්‍යතා සඳහා තීරණ ගනියි.	2.1 සංඛ්‍යා රටාවක පද අතර සම්බන්ධතාව දකිනින් එහි සාධාරණ පදය ගොඩනගයි.	<ul style="list-style-type: none"> සාධාරණ පදය දෙන ලද සංඛ්‍යා රටාවක (අනුයාත පද අතර අන්තරය සමාන වූ සංඛ්‍යා රටාවක සාධාරණ පදය දී ඇති විට එම රටාව ලියයි) 	<ul style="list-style-type: none"> අනුයාත පද අතර අන්තරය සමාන වූ සංඛ්‍යා රටාවක සාධාරණ පදය ලියයි. අනුයාත පද අතර අන්තරය සමාන වූ සංඛ්‍යා රටාවක සාධාරණ පදය දී ඇති විට එම රටාව ලියයි. සංඛ්‍යා රටා ආග්‍රිත ගැටුලු විසඳුයි. 	03

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලවේපේද සංඛ්‍යාව
නිපුණතාව 03 එදිනෙදා පිවිතයේ අවධාන පහසුවෙන් ඉටුකර ගැනීම සඳහා එකක හා එකක කොටස් තුළ ගණිත කරම හසුරුවයි.	3.1 හාග ඇතුළත් ප්‍රකාශන ක්‍රමවන් ව සූල් කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> හාග සූල් කිරීම සූල් කිරීමේ නීති (BODMAS) 	<ul style="list-style-type: none"> 'න්' ඇතුළත් හාග සහිත ප්‍රකාශන සූල් කරයි. හාග සංඛ්‍යා මූලික ගණිත කරම යටතේ සූල් කිරීමේදී අනුමිලිවෙළ ඇතුළත් නීති (BODMAS) අනුගමනය කළ යුතු බව පිළිගනියි. වරහන් ඇතුළත් හාග සහිත ප්‍රකාශන සූල් කරයි. මූලික ගණිත කරම, වරහන් සහ 'න්' ඇතුළත් හාග සහිත ප්‍රකාශන සූල් කරයි. BODMAS නීති හාවිත කරමින් හාග ආශ්‍රිත ගැටලු විසඳයි. 	05
නිපුණතාව 04 එදිනෙදා කටයුතු පහසු කර ගැනීම සඳහා අනුපාත යොදා ගනියි.	4.1 අනුලෝච්‍ය සමානුපාතය යොදා ගනීමින් ගණනය කිරීමෙන් යෙදෙයි.	<ul style="list-style-type: none"> අනුලෝච්‍ය සමානුපාත හැඳින්වීම. අනුලෝච්‍ය සමානුපාත ආශ්‍රිත ගැටලු <ul style="list-style-type: none"> ඒකීය ක්‍රමය සමානුපාත අර්ථ දක්වීම ක්‍රමය ඇසුරින් විදේශ මුදල අනුලෝච්‍ය සමානුපාත විශ්‍ය ආකාරයෙන් දැක්වීම. <p>$y \propto x \rightarrow y = kx;$ k නියතයකි.</p> <p>$y = kx$ හාවිතයෙන් ගැටලු විසඳීම</p>	<ul style="list-style-type: none"> සමානුපාතය හඳුනාගනියි අනුලෝච්‍ය සමානුපාතය නිදසුන් ඇසුරින් පැහැදිලි කරයි. අනුලෝච්‍ය ලෙස සමානුපාතික රාඛ දෙකක් අතර සම්බන්ධතාවය $y = kx$ ආකාරයට ලියා දක්වයි. ඒකීය ක්‍රමය හාවිතයෙන් අනුලෝච්‍ය සමානුපාතය ආශ්‍රිත ගැටලු විසඳයි. සමානුපාත අර්ථ දක්වීම හාවිතයෙන් අනුලෝච්‍ය සමානුපාතය ආශ්‍රිත ගැටලු විසඳයි. අනුලෝච්‍ය සමානුපාතය පිළිබඳ දැනුම යොදාගනීමින් විදේශ මුදල් පරිවර්තනය ඇතුළත් ගැටලු විසඳයි. විශ්‍ය ආකාරයට ලිවීමෙන් අනුලෝච්‍ය සමානුපාත ආශ්‍රිත ගැටලු විසඳයි. 	06

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලවීපේද සංඛ්‍යාව
නිපුණතාව 05 නුතන ලේඛයේ සාර්ථක ලෙස ගනුදෙනු කිරීම සඳහා ප්‍රතිගත යොදා ගනියි.	5.1 ලාභ, අලාභ සහදම්න් තිරණ ගනියි.	<ul style="list-style-type: none"> • ලාභ, අලාභ • ප්‍රතිගත හාවිත (වට්ටම් ,කොමිස්) 	<ul style="list-style-type: none"> • ලාභය/අලාභය හඳුනා ගනියි. • ලාභ/අලාභ, ප්‍රතිගතය හඳුනාගනියි. • ගත් මිල, විකුණුම් මිල , ලාභ/අලාභ ප්‍රතිගතය ආශ්‍රිත ගණනය කිරීම සිදු කරයි. • වට්ටම යනු කුමක් දැයු පැහැදිලි කරයි. • වට්ටම ආශ්‍රිත ගණනය කිරීම සිදු කරයි. • කොමිස් යනු කුමක් දැයු පැහැදිලි කරයි. • කොමිස් ආශ්‍රිත ගණනය කිරීම සිදු කරයි. • ලාභ/අලාභ/වට්ටම/කොමිස් පිළිබඳ දැනුම යොදාගතිම්න් ගැටුළු විසඳයි. 	06
නිපුණතාව 06 එදිනෙදා ජීවිතයේ ගණක ගැටුළු පහසුවෙන් විසඳා ගැනීම සඳහා ලසුගතක හා ගණක හාවිත කරයි.	6.1 ද්රේක නීති ඇපුරින් බල සූල් කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> • ද්රේක නීති <ul style="list-style-type: none"> • ගුණ කිරීම • බෙදීම • බලයක බලය • ද්රේක සූල් කිරීම <ul style="list-style-type: none"> • ගුණ ද්රේකය සහිත • සෑණ ද්රේකය සහිත 	<ul style="list-style-type: none"> • බල ගුණකිරීමේ දී හා බල බෙදීමේ දී හාවිත කරන ද්රේක නීති හඳුනා ගනියි. • බලයක බලයක් සෙවීමේ දී හාවිත කරන ද්රේක නීති හඳුනා ගනියි. • $a^0 = 1$ හා $a^{-n} = \frac{1}{a^n}$ බව හඳුනා ගනියි. • ද්රේක ඇතුළත් ප්‍රකාශන සූල් කිරීම සඳහා ද්රේක නීති යොදාගනියි. 	03
	6.2 ගණක යන්ත්‍ර හාවිතයෙන් ගණනය කිරීම පහසුකර ගනියි.	<ul style="list-style-type: none"> • විද්‍යාත්මක ගණකය <ul style="list-style-type: none"> • ගණක යතුරු හාවිතය • $=, %, x^2, \sqrt{x}$ 	<ul style="list-style-type: none"> • විද්‍යාත්මක ගණකයේ $[On]$, $[Off]$, $[+]$, $-$, $\times$, $\div$ හා $=$ යන යතුරු හඳුනා ගනියි. • විද්‍යාත්මක ගණකයේ $[On]$, $[Off]$, $[+]$, $-$, $\times$, $\div$ හා $=$ යන යතුරු යොදා ගනිම්න් ගණකය හාවිත කරයි. • විද්‍යාත්මක ගණකයේ $[\%]$, $[x^2]$ හා $[\sqrt{x}]$ යන යතුරු හඳුනා ගනියි. • විද්‍යාත්මක ගණකයේ $[\%]$, $[x^2]$ හා $[\sqrt{x}]$ යන යතුරු යොදා ගනිම්න් ගණකය හාවිත කරයි. 	02

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලවීපේද සංඛ්‍යාව
			<ul style="list-style-type: none"> • විද්‍යාත්මක ගණකය භාවිත කිරීමෙන් කාස්යසෙමතාව වැඩි කර ගත හැකි බව පිළිගනියි. • විද්‍යාත්මක ගණකය භාවිතයෙන් උත්තරවල නිවැරදිතාව පරික්ෂා කරයි. 	
නිපුණතාව 07 දෙනිනික කටයුතු එලදායි ලෙස ඉටුකර ගැනීම සඳහා පරිමිතිය සොයීමේ විවිධ ගණනය කිරීම සිදු කිරීම සඳහා යොදාගනියි.	7.1 වෘත්තයක විෂ්කම්භය සහ පරිධිය අතර සම්බන්ධය විවිධ ගණනය කිරීම සිදු කිරීම සඳහා යොදාගනියි.	<ul style="list-style-type: none"> • වෘත්තය <ul style="list-style-type: none"> • විෂ්කම්භය මැනීම • පරිධිය මැනීම • පරිධිය භාවිතයෙන් සම්බන්ධය අතර සම්බන්ධතාව ඇසුරින් පරිධිය සඳහා සූත්‍රයක් ගොඩනගයි. • $c = \pi d$ හා $c = 2\pi r$ සූත්‍ර භාවිතය • අර්ථ වෘත්තයක පරිමිතිය 	<ul style="list-style-type: none"> • විවිධ කුම භාවිත කරමින් වෘත්තකාර ආස්ථරවල විෂ්කම්භය භාවිත කරයි. • වෘත්තයක පරිධිය සඳහා විෂ්කම්භය අතර සම්බන්ධතාව ඇසුරින් පරිධිය සඳහා සූත්‍රයක් ගොඩනගයි. • $c = \pi d$ හා $c = 2\pi r$ සූත්‍ර භාවිත කරමින් පරිධිය ආශ්‍රිත ගණනය කිරීම සිදු කරයි. • වෘත්තයක පරිධිය සොයයි. • අර්ථ වෘත්තයක පරිමිතිය සොයයි. • වෘත්තයක පරිධිය ආශ්‍රිත සරල ගැටලු විසඳයි. 	05
නිපුණතාව 08 වර්ගලිය පිළිබඳ ව වෘත්තයක පරිමින් සීමිත ඉඩකඩ ප්‍රශ්නය මට්ටමින් ප්‍රශ්නයට ගනියි.	8.1 පරිසරයේ ඇති සරල ජ්‍යාමිතික භැඩිතලවල වර්ගලිය පිළිබඳ ව වෘත්තයක පරිමින් සීමිත ප්‍රශ්නය මට්ටමින් ප්‍රශ්නයට ගනියි.	<ul style="list-style-type: none"> • වර්ගලිය <ul style="list-style-type: none"> • සමාන්තරාසුය • තුළීසියම • වෘත්තය 	<ul style="list-style-type: none"> • සමාන්තරාසුයක වර්ගලිය සඳහා සූත්‍රයක් ගොඩනගයි. • සමාන්තරාසුයක වර්ගලිය සොයයි. • තුළීසියමක වර්ගලිය සඳහා සූත්‍රයක් ගොඩනගයි. • තුළීසියමක වර්ගලිය සොයයි. • වෘත්තයක වර්ගලිය සඳහා $A = \pi r^2$ සූත්‍රය ගොඩනගයි. • $A = \pi r^2$ සූත්‍රය භාවිතයෙන් ගණනය කිරීම සිදු කරයි. • සමාන්තරාසුය, තුළීසියම, වෘත්තය යන තලරුපවල වර්ගලිය ආශ්‍රිත ගැටලු විසඳයි. 	05

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලවේපේද සංඛ්‍යාව
නිපුණතාව - 11 දෙනික අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීම සඳහා ද්‍රව මිනුම් පිළිබඳ විවාරණීලි ව කටයුතු කරයි.	11.1 ද්‍රව මිනුම් ඒකක අතර සම්බන්ධය ගොඩ නොයි.	<ul style="list-style-type: none"> ද්‍රව මිනුම් ඒකක අතර සම්බන්ධය • මිලි ලිටර සහ සන සෙන්ට්‍රිල්ටර • ලිටර සහ සන සෙන්ට්‍රිල්ටර • ලිටර සහ සන මීටර 	<ul style="list-style-type: none"> • ml, හා cm^3 අතර සම්බන්ධය හඳුනා ගනියි. • l හා cm^3 අතර සම්බන්ධය ගොඩනගයි • l හා m^3 අතර සම්බන්ධතාව ගොඩනගයි. • ml හා cm^3, l හා cm^3, l හා m^3 අතර සම්බන්ධතාව හාවිත කරමින් ද්‍රව මිනුම් ඒකක පරිවර්තන සිදු කරයි. • ද්‍රව මිනුම් ඒකක පරිවර්තන ආක්‍රිත ගැටුලු විසඳයි. 	03
නිපුණතාව 13 විවිධ ක්‍රම විධි ගෙවීමෙනය කරමින් ප්‍රායෝගික අවස්ථා සඳහා පරිමාණ රුප හාවිත කරයි.	13.1 කොළ ඇසුරින් ස්ථානයක් පිහිටි දිගාව දක්වයි.	<ul style="list-style-type: none"> ස්ථානයක පිහිටීම • දිගාය ඇසුරින් 	<ul style="list-style-type: none"> දිගාය යනු කුමක් දැයි පැහැදිලි කරයි. • තිරස් තලයේ පිහිටීමක් විස්තර කිරීම සඳහා දිගාය හා දුර අවශ්‍ය බව පිළිගනියි. • දිගාය මැනීමේ උපකරණය ලෙස කොළමනුව හඳුනාගෙන හාවිත කරයි. • දිගාය හා දුර ඇසුරින් විවිධ පිහිටීම විස්තර කරයි. • දිගාය ආක්‍රිත ගණනය කිරීම සිදු කරයි. 	05
	13.2 පරිමාණ රුප ඇසුරින් පරිසරයේ විවිධ පිහිටීම විමර්ශනය කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> ද්වීමානයේ පරිමාණ රුප • තිරස් තලයක 	<ul style="list-style-type: none"> දිගාය හා දුර දී ඇති විට තිරස් තලයේ පිහිටීම්වල පරිමාණ රුප අදියි. • පරිමාණ රුප හාවිතයෙන්, තිරස් තලයේ පිහිටීම්වල මිනුම් ලබා ගනියි. 	03
නිපුණතාව 14 විවිධ ක්‍රම විධි ක්‍රමානුකූල ව ගෙවීමෙනය කරමින් විෂේෂ ප්‍රකාශන සුළු කරයි.	14.1 ආදේශයෙන් ප්‍රකාශන සුළු කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> විෂේෂ ප්‍රකාශන • ආදේශය (මුළු රහිත හාග ද ඇතුළත්) 	<ul style="list-style-type: none"> සඳික සංඛ්‍යා ආදේශයෙන් බල හා මූල රහිත විෂේෂ ප්‍රකාශනයක අය සෞයයි. 	02

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	මූල්‍යාලිත පල	කාලවීධී සංඛ්‍යාව
	14.2 ද්වීපද ප්‍රකාශන සුළු කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> සුළු කිරීම <ul style="list-style-type: none"> සුළු වරහන් සහිත විෂ්‍ය ප්‍රකාශන $(x \pm a)(x \pm b)$ ආකාරය ($a, b \in \mathbb{Z}$) 	<ul style="list-style-type: none"> $(x \pm a)(x \pm b)$ ආකාරයේ ද්වීපද ප්‍රකාශන සුළු කරයි. වර්ගාලය ඇසුරෙන් ද්වීපද ප්‍රකාශන දෙකක ගුණීතය තහවුරු කරයි. 	03
නිපුණතාව 15 විවිධ කුම විධි ක්‍රමානුකූල ව ගැට්ටුණු කරමින් විෂ්‍ය ප්‍රකාශනවල සාධක වෙන් කරයි.	15.1 සාධක වෙන් කිරීම මගින් විෂ්‍ය ප්‍රකාශනවල සාධක ආකාරයෙන් ඉදිරිපත් කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> විෂ්‍ය ප්‍රකාශනවල සාධක <ul style="list-style-type: none"> පොදු සාධකය ද්වීපද වූ පද 4 තෙක් $ax + ay + cx + cy$ ආකාරය $x^2 + ax + bx + ab$ ආකාරය 	<ul style="list-style-type: none"> පද හතරක් තෙක් වූ විෂ්‍ය ප්‍රකාශනයක, පද දෙක බැඟින් ගෙන පොදු සාධක වෙන් කරයි. පොදු සාධකය ද්වීපදයක් සේ ලැබෙන විෂ්‍ය පද හතරක් සහිත විෂ්‍ය ප්‍රකාශනයක සාධක වෙන් කරයි. 	02
	15.2 ගණීතමය අවශ්‍යතා ඉටුකර ගැනීම සඳහා වර්ගාල ප්‍රකාශන සාධකවලට වෙන් කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> $x^2 + bx + c$ ආකාරයේ විෂ්‍ය ප්‍රකාශනයක x අනුළත් පදය, පද දෙකකට වෙන් කර ගනීමින් පොදුසාධක වෙන් කර ගත හැකි ආකාරයට සකස් කරයි. වර්ග දෙකක අන්තරය (විෂ්‍ය ප්‍රකාශනවල වර්ග අනුළත් නොවන) 	<ul style="list-style-type: none"> $x^2 + bx + c$ ආකාරයේ විෂ්‍ය ප්‍රකාශනයක x අනුළත් පදය, පද දෙකකට වෙන් කර ගනීමින් පොදුසාධක වෙන් කර ගත හැකි ආකාරයට සකස් කරයි. $x^2 + bx + c$ ආකාරයේ විෂ්‍ය ප්‍රකාශනයක සාධක වෙන්කරයි. ($b, c \in \mathbb{Z}$ හා $b^2 - 4ac \leq 0$ වර්ගයක් වන) විෂ්‍ය පද අනුළත් සුද්ධා වර්ග දෙකක අන්තරයේ සාධක ලියා දක්වයි. 	03

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	මූල්‍යාශ්‍රීකාරී පාලනය	කාලවේදී සංඛ්‍යාව
නිපුණතාව 16 එදිනෙදා ජීවිතයේ හමුවන ගැටුලු විසඳා ගැනීම සඳහා විෂේෂ භාග පූඩ් කිරීමේ ක්‍රමවිධි ගැවේෂණය කරයි.	16.1 විෂේෂ භාග පූඩ් කිරීම මගින් දෙදිනික ජීවිතයේ සම්බන්ධතා විගුහ කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> විෂේෂ භාග • නැදින්වීම • එකතු කිරීම හා අඩු කිරීම • නිඩිලමය හරය සහිත (හරය සමාන / අසමාන වූ) • විෂේෂමය හර සහිත (හරය සමාන වූ) 	<ul style="list-style-type: none"> විෂේෂ භාග හඳුනාගනියි. නිඩිලමය හරය සහිත, හරය සමාන වූ විෂේෂ භාග එකතු කරයි; අඩු කරයි. නිඩිලමය හරය සහිත හරය අසමාන වූ විෂේෂ භාග එකතු කරයි; අඩු කරයි. විෂේෂමය සමාන හර සහිත භාග එකතු කරයි; අඩු කරයි. 	03
නිපුණතාව 17 එදිනෙදා ජීවිතයේ අවශ්‍යතා සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා සම්මිකරණ විසඳීමේ ක්‍රම විධි ගසුරුවයි.	17.1 සරල සම්මිකරණ විසඳීම මගින් එදිනෙදා ජීවිතයේ ගැටුලු පහසුවෙන් විසඳයි. 17.2 සම්ගාමී සම්මිකරණ විසඳීමේ ක්‍රම විධි භාවිත කරමින් ගැටුලු විසඳයි.	<ul style="list-style-type: none"> සරල සම්මිකරණ විසඳීම • වරහන් වර්ග දෙකක් සහිත • භාග සහිත <ul style="list-style-type: none"> සම්ගාමී සම්මිකරණ විසඳීම • එක් අදාළයක සංඛ්‍යාත්මක සංගුණක සමාන වූ සම්ගාමී සම්මිකරණ, එකතු කිරීමෙන් හෝ අඩු කිරීමෙන් එක් අදාළයක් ඉවත් කිරීම මගින් විසඳයි. • එක් අදාළයක සංඛ්‍යාත්මක සංගුණක සමාන වූ සම්ගාමී සම්මිකරණ විසඳීම සඳහා වෙනත් විෂේෂ ක්‍රම යොදා ගනියි. • සම්ගාමී සම්මිකරණ විසඳීම සඳහා අවස්ථානුකූල ව පහසු ම ක්‍රමය තෝරා ගැනීමට පෙළමෙයි. 	<ul style="list-style-type: none"> සංගුණක භාග වූ විෂේෂ පද සහිත සරල සම්මිකරණ විසඳයි. වරහන් වර්ග දෙකක් සහිත සරල සම්මිකරණ විසඳයි. 	03
නිපුණතාව 18 ඡ්‍යෙන්ස් ගැටුලු ආක්‍රිත විවිධ රාඛි අනර වූ සම්බන්ධතාව විශ්ලේෂණය කරයි.	18.1 ගැටුලු විසඳීම සඳහා රාඛි දෙකක සම්බන්ධතාව යොදා ගතියි.	<ul style="list-style-type: none"> අසමානතා විසඳීම <ul style="list-style-type: none"> • $x \pm a \geq b$ ($a, b \in \mathbb{Z}$) • $ax \geq b$ ($a \neq 0$) විසඳුම් සංඛ්‍යා රේඛාව මත නිරුපණය <ul style="list-style-type: none"> • නිඩිලමය විසඳුම් • විසඳුම් ප්‍රාන්තර 	<ul style="list-style-type: none"> $x \pm a \geq b$ ආකාරයේ අසමානතා විසඳයි. $a > 0$ වන විට $ax \geq b$ ආකාරයේ අසමානතා විසඳයි. $a < 0$ වන විට $ax \geq b$ ආකාරයේ අසමානතා විසඳයි. ($a \neq 0, a$ යුතු නිඩිල හා) 	03

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලවේපේද සංඛ්‍යාව
			<ul style="list-style-type: none"> අසමානතාවක නිවිලමය විසඳුම් සංඛ්‍යා රේඛාව මත නිරුපණය කරයි. අසමානතාවක සියලු විසඳුම් සංඛ්‍යා රේඛාව මත නිරුපණය කරයි. 	
නිපුණතාව 19 එදිනෙදා ඒවිනයේ හමුවන ගැටුපු විසඳා ගැනීම සඳහා සූත්‍ර යොදා ගත හැකි ක්‍රම විධි ගෙවීමෙනය කරයි	19.1 විව්‍ලා අතර සම්බන්ධතා දැක්වීම සඳහා ගොඩනගන ලද සූත්‍රවල උක්තය මාරුකරයි.	<ul style="list-style-type: none"> සරල සූත්‍රවල උක්තය මාරු කිරීම (බල හා මූල රහිත) ආදේශය 	<ul style="list-style-type: none"> බල හා මූල රහිත සූත්‍රවල උක්තය මාරු කරයි. සරල සූත්‍රයක අදාළ සඳහා අය ආදේශ කර ගණනය කිරීම සිදු කරයි. 	02
නිපුණතාව 20 විවිධ ක්‍රම විධි ගෙවීමෙනය කරමින් විව්‍ලා දෙකක් අතර පවතින අනෙක්නා සම්බන්ධතා පහසුවෙන් සන්නිවේදනය කරයි.	20.1 විව්‍ලා දෙකක් අතර වූ අනෙක්නා ඒකඟ සම්බන්ධතාව රුපිත ව විග්‍රහ කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> ශ්‍රීතය හැඳින්වීම සරල රේඛිය ප්‍රස්ථාර <ul style="list-style-type: none"> $y = mx$ ආකාරය $y = mx + c$ ආකාරය $ax + by = c$ ආකාරය (දෙන ලද වසමක් සඳහා) අනුතුමණය හා අන්තර්බණ්ඩය හැඳින්වීම 	<ul style="list-style-type: none"> y හා x ඇතුළත් සරල සම්කරණයක y හා x අතර සම්බන්ධතාව ශ්‍රීතයක් ලෙස හදුනාගනියි. $y = mx$ ආකාරයේ ශ්‍රීතයක ප්‍රස්ථාරය අදියි. $y = mx + c$ ආකාරයේ ශ්‍රීතයක ප්‍රස්ථාරය අදියි. m හි ලකුණ හා විශාලන්වය අනුව ප්‍රස්ථාරය වෙනස් වන ආකාරය පැහැදිලි කරයි. $y = mx + c$ ආකාරයේ ශ්‍රීතයක m මගින් අනුතුමණය ද c මගින් අන්තර්බණ්ඩය ද ලැබෙන බව ප්‍රකාශ කරයි. $y = mx + c$ ආකාරයේ ශ්‍රීතයක ප්‍රස්ථාරයේ අනුතුමණය හා අන්තර්බණ්ඩය ශ්‍රීතය නිරික්ෂණයෙන් ලියා දක්වයි. දෙන ලද වසමක් තුළ $ax + by = c$ ආකාරයේ ශ්‍රීතයක ප්‍රස්ථාරය අදියි. එකිනෙකට සමාන්තර වූ සරල රේඛිය ප්‍රස්ථාරවල අනුතුමණ පිළිබඳ විග්‍රහ කරයි. 	04

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලවීපේද සංඛ්‍යාව
<p>නිපුණතාව 21 විවිධ කෝණ අතර සම්බන්ධතා විමර්ශනය කරමින් තීරණ ගනිදි.</p>	<p>21.1 සරල රේඛා ආශ්‍රිත කෝණ අතර සබඳතා තහවුරු කරයි.</p>	<ul style="list-style-type: none"> එක් සරල රේඛාවක්, තවත් සරල රේඛාවකට හමුවීමෙන් සැදෙන බද්ධ කෝණ දෙකක් එක්සය සාර්ෂ කෝණ දෙකකට සමානවේ යන ප්‍රමේයය හඳුනාගනියි. එක් සරල රේඛාවක්, තවත් සරල රේඛාවකට හමුවීමෙන් සැදෙන බද්ධ කෝණ දෙකක් එක්සය සාර්ෂ කෝණ දෙකකට සමානවේ යන ප්‍රමේයය සත්තාපනය කරයි. එක් සරල රේඛාවක්, තවත් සරල රේඛාවකට හමුවීමෙන් සැදෙන බද්ධ කෝණ දෙකක් එක්සය සාර්ෂ කෝණ දෙකකට සමානවේ යන ප්‍රමේයය හාවිත කරමින් ගැටුපූ විසඳයි. සරල රේඛා දෙකක් එකිනෙක ජේදනය වීමෙන් සැදෙන ප්‍රතිමුඛ කෝණ සමාන වේ යන ප්‍රමේයය හඳුනාගනියි. සරල රේඛා දෙකක් එකිනෙක ජේදනය වීමෙන් සැදෙන ප්‍රතිමුඛ කෝණ සමාන වේ යන ප්‍රමේයය සත්තාපනය කරයි. සරල රේඛා දෙකක් එකිනෙක ජේදනය වීමෙන් සැදෙන ප්‍රතිමුඛ කෝණ සමාන වේ යන ප්‍රමේයය හාවිත ගැටුපූ විසඳයි. සරල රේඛා දෙකක් එකිනෙක ජේදනය වීමෙන් සැදෙන ප්‍රතිමුඛ කෝණ සමාන වේ යන ප්‍රමේයය සාධනය කරයි. 	<ul style="list-style-type: none"> එක් සරල රේඛාවක්, තවත් සරල රේඛාවකට හමුවීමෙන් සැදෙන බද්ධ කෝණ දෙකක් එක්සය සාර්ෂ කෝණ දෙකකට සමානවේ යන ප්‍රමේයය හඳුනාගනියි. එක් සරල රේඛාවක්, තවත් සරල රේඛාවකට හමුවීමෙන් සැදෙන බද්ධ කෝණ දෙකක් එක්සය සාර්ෂ කෝණ දෙකකට සමානවේ යන ප්‍රමේයය සත්තාපනය කරයි. එක් සරල රේඛාවක්, තවත් සරල රේඛාවකට හමුවීමෙන් සැදෙන බද්ධ කෝණ දෙකක් එක්සය සාර්ෂ කෝණ දෙකකට සමානවේ යන ප්‍රමේයය හාවිත කරමින් ගැටුපූ විසඳයි. සරල රේඛා දෙකක් එකිනෙක ජේදනය වීමෙන් සැදෙන ප්‍රතිමුඛ කෝණ සමාන වේ යන ප්‍රමේයය හඳුනාගනියි. සරල රේඛා දෙකක් එකිනෙක ජේදනය වීමෙන් සැදෙන ප්‍රතිමුඛ කෝණ සමාන වේ යන ප්‍රමේයය සත්තාපනය කරයි. සරල රේඛා දෙකක් එකිනෙක ජේදනය වීමෙන් සැදෙන ප්‍රතිමුඛ කෝණ සමාන වේ යන ප්‍රමේයය හාවිත ගැටුපූ විසඳයි. සරල රේඛා දෙකක් එකිනෙක ජේදනය වීමෙන් සැදෙන ප්‍රතිමුඛ කෝණ සමාන වේ යන ප්‍රමේයය සාධනය කරයි. 	03

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම පල	කාලවීපේද සංවන්ත
	21.2 විවිධ සරල රේඛා මගින් සැදෙන කෝණ වීමසයි.	<ul style="list-style-type: none"> සරල රේඛා දෙකක් තීර්යක් රේඛාවකින් ජේදනය විමෙන් සැදෙන කෝණ <ul style="list-style-type: none"> ඒකාන්තර කෝණ අනුරුප කෝණ මිනු කෝණ 	<ul style="list-style-type: none"> සරල රේඛා දෙකක් තීර්යක් රේඛාවකින් ජේදනය විමෙන් සැදෙන ඒකාන්තර කෝණ, අනුරුප කෝණ මිනු කෝණ හඳුනා ගනියි. 	01
	21.3 සමාන්තර රේඛා ආස්‍රිත කෝණ අතර සම්බන්ධතා හඳුනා ගනියි.	<ul style="list-style-type: none"> සරල රේඛා දෙකක් තීර්යක් රේඛාවකින් ජේදනය විමෙන් සැදෙන අනුරුප කෝණ සමාන වේ නම් හෝ ඒකාන්තර කෝණ සමාන වේ නම් හෝ මිනු කෝණ යුගලයක එළකාය සාපු කෝණ දෙකකට සමාන වේ නම් හෝ එම සරල රේඛා දෙක සමාන්තර වේ යන ප්‍රමේයය හඳුනාගනියි. සරල රේඛා දෙකක් තීර්යක් රේඛාවකින් ජේදනය විමෙන් සැදෙන අනුරුප කෝණ සමාන වේ නම් හෝ ඒකාන්තර කෝණ සමාන වේ නම් හෝ මිනු කෝණ යුගලයක එළකාය සාපු කෝණ දෙකකට සමාන වේ නම් හෝ එම සරල රේඛා දෙක සමාන්තර වේ යන ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය කරයි. සරල රේඛා දෙකක් තීර්යක් රේඛාවකින් ජේදනය විමෙන් සැදෙන අනුරුප කෝණ සමාන වේ නම් හෝ ඒකාන්තර කෝණ සමාන වේ නම් හෝ මිනු කෝණ යුගලයක එළකාය සාපු කෝණ දෙකකට සමාන වේ නම් හෝ එම සරල රේඛා දෙක සමාන්තර වේ යන ප්‍රමේයය භාවිතයෙන් ගැටුව විසඳුයි. 	03	

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලවීපේද සංඛ්‍යාව
			<ul style="list-style-type: none"> සමාන්තර සරල රේඛා දෙකක්, තීරයක් රේඛාවකින් ශේෂනය වීමෙන් සැදෙන, <ul style="list-style-type: none"> - අනුරුප කෝණ සමාන වේ - ඒකාන්තර කෝණ සමාන වේ - මිතු කෝණ යුගලයක එක්සය සාපු කෝණ දෙකකට සමාන වේ, යන විලෝම ප්‍රමේයය හදුනාගනියි. සමාන්තර සරල රේඛා දෙකක්, තීරයක් රේඛාවකින් ශේෂනය වීමෙන් සැදෙන, <ul style="list-style-type: none"> - අනුරුප කෝණ සමාන වේ - ඒකාන්තර කෝණ සමාන වේ - මිතු කෝණ යුගලයක එක්සය සාපු කෝණ දෙකකට සමාන වේ. යන විලෝම ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය කරයි. සමාන්තර සරල රේඛා දෙකක්, තීරයක් රේඛාවකින් ශේෂනය වීමෙන් සැදෙන, <ul style="list-style-type: none"> - අනුරුප කෝණ සමාන වේ - ඒකාන්තර කෝණ සමාන වේ - මිතු කෝණ යුගලයක එක්සය සාපු කෝණ දෙකකට සමාන වේ. යන විලෝම ප්‍රමේයය හාවිතයෙන් ගැටුලු විසඳුයි. 	
නිපුණතාව 23 එදිනෙදා ජ්වේතයේ කටයුතු-වලදී අවශ්‍ය නිගමනවලට එළඹීම සඳහා සරල රේඛා තුළ රුප ආශ්‍රිත ජ්‍යාමිතික සංකල්ප යොදා ගනියි.	23.1 රාජි අතර සම්බන්ධතා ජ්‍යාමිතිය ඇසුරෙන් විග්‍රහ කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> ජ්‍යාමිතිය ඇසුරෙන් ප්‍රත්‍යක්ෂ හැඳින්වීම <ul style="list-style-type: none"> • එකම රාජියකට සමාන වන රාජි, එකක් අනෙකට සමාන වේ. • සමාන රාජිවලට සමාන රාජි එකතු කිරීමෙන් ලැබෙන රාජි ද සමාන වේ. 	<ul style="list-style-type: none"> මූලික ප්‍රත්‍යක්ෂ පහ හදුනා ගනියි. මූලික ප්‍රත්‍යක්ෂ පහ ඇසුරින් සම්බන්ධතා ගොඩනගයි. 	04

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලවීපේද සංඛ්‍යාව
		<ul style="list-style-type: none"> සමාන රැකිවලින් සමාන රාඛ අඩු කිරීමෙන් ලැබෙන රාඛ ද සමාන වේ. සමාන රැකිවලින් සමාන රාඛ ගුණ කිරීමෙන් ලැබෙන රාඛ ද සමාන වේ. සමාන රැකිවලින් සමාන රාඛ බෙදීමෙන් ලැබෙන රාඛ ද සමාන වේ. 		
	23.2 ත්‍රිකෝණයක අභ්‍යන්තර කෝණ තුනෙහි එකතුව විධිමත් ලෙස සෞයා බලයි.	<ul style="list-style-type: none"> ත්‍රිකෝණයක අභ්‍යන්තර කෝණ තුනෙහි එකත්‍ය 180°ක් වේ යන ප්‍රමේයය හඳුනා ගනිසි. ත්‍රිකෝණයක අභ්‍යන්තර කෝණ තුනෙහි එකත්‍ය 180°ක් වේ යන ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය කරයි. ත්‍රිකෝණයක අභ්‍යන්තර කෝණ තුනෙහි එකත්‍ය 180°ක් වේ යන ප්‍රමේයය හාවිත කරමින් සරල ජ්‍යාමිතික ගැටුපු විසඳයි. 		04
	23.3 ත්‍රිකෝණයක බාහිර කෝණය සහ අභ්‍යන්තර සම්මුළු කෝණ අතර සම්බන්ධතාව විමසයි.	<ul style="list-style-type: none"> ත්‍රිකෝණයක පාදයක් දික් කිරීමෙන් සැදෙන බාහිර කෝණය එහි අභ්‍යන්තර සම්මුළු කෝණ දෙකකි එකත්‍යට සමාන වේ යන ප්‍රමේයය හඳුනා ගනිසි. ත්‍රිකෝණයක පාදයක් දික් කිරීමෙන් සැදෙන බාහිර කෝණය එහි අභ්‍යන්තර සම්මුළු කෝණ දෙකකි එකත්‍යට සමාන වේ යන ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය කරයි. ත්‍රිකෝණයක පාදයක් දික් කිරීමෙන් සැදෙන බාහිර කෝණය එහි අභ්‍යන්තර සම්මුළු කෝණ දෙකකි එකත්‍යට සමාන වේ, යන ප්‍රමේයය හාවිත කරමින් සරල ජ්‍යාමිතික ගැටුපු විසඳයි. 		05

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පළ	කාල්වීපේද සංඛ්‍යාව
	23.4 බහු අපුවල බාහිර කොළ එකතුව සහ අභ්‍යන්තර කොළවල එකතුව ඇසුරෙන් ගන්නය කිරීම් සිදු කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> පාද n ඇති බහු අපුයක අභ්‍යන්තර කොළ සියල්ලෙහි එකතුය සාපු කොළ (2n - 4) ක් වේ. යන ප්‍රමේයය හඳුනා ගනියි. පාද n ඇති බහු අපුයක අභ්‍යන්තර කොළ සියල්ලෙහි එකතුය සාපු කොළ (2n - 4) ක් වේ. යන ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය කරයි. පාද n ඇති බහු අපුයක අභ්‍යන්තර කොළ සියල්ලෙහි එකතුය සාපු කොළ (2n - 4) ක් වේ. යන ප්‍රමේයය හාවිත කරමින් සරල ජ්‍යාමිතික ගැටලු විසඳයි. පාද n ඇති බහු අපුයක බාහිර කොළ සියල්ලෙහි එකතුය සාපු කොළ 4ක් වේ යන ප්‍රමේයය හඳුනා ගනියි. පාද n ඇති බහු අපුයක බාහිර කොළ සියල්ලෙහි එකතුය සාපු කොළ 4ක් වේ යන ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය කරයි. පාද n ඇති බහු අපුයක බාහිර කොළ සියල්ලෙහි එකතුය සාපු කොළ 4ක් වේ යන ප්‍රමේයය හාවිත කරමින් සරල ජ්‍යාමිතික ගැටලු විසඳයි. 	05	
	23.5 එදිනෙදා ගැටලු විසඳීම සඳහා පෙපතගරස් සම්බන්ධය හාවිත කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> පෙපතගරස් සම්බන්ධය හඳුනා ගැනීම සහ හාවිතය (පූර්ණ සංඛ්‍යාමය අයෙන් සඳහා) 	<ul style="list-style-type: none"> පයිනගරස් සම්බන්ධය හඳුනා ගනියි. පයිනගරස් සම්බන්ධය සත්‍යාපනය කරයි. පයිනගරස් සම්බන්ධය හාවිතයෙන් සරල ගැටලු විසඳයි. පයිනගරස් සම්බන්ධය ආශ්‍රිත විෂය කරුණු හාවිත කරමින් එදිනෙදා ජීවිතයේ ගැටලු විසඳයි. 	04
නිපුණතාව 27 ජ්‍යාමිතික නියමයන් අනුව අවට පරිසරයේ පිහිටිම්වල ස්වභාවයන් විශ්ලේෂණය කරයි.	27.1 ලක්ෂ්‍යයක පිහිටීම නිර්ණය කිරීම සඳහා මූලික පථ පිළිබඳ දැනුම හාවිත කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> මූලික පථ හැඳින්වීම <ul style="list-style-type: none"> අවල ලක්ෂ්‍යයකට නියත දුරින් පිහිටි ලක්ෂ්‍යයක පථය 	<ul style="list-style-type: none"> පථයක් යනු කුමක් දැය හඳුනා ගනියි. මූලික පථ භතර හඳුනා ගනියි. රේබාව මත ලක්ෂ්‍යයක දී එම රේබාවකට ලම්බයක් නිර්මාණය කරයි. බාහිර ලක්ෂ්‍යයක සිට සරල රේබාවකට ලම්බයක් නිර්මාණය කරයි. 	05

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලවීපේද සංඛ්‍යාව
		<ul style="list-style-type: none"> ලක්ෂා දෙකකට සම්පූර්ණ පිහිටි ලක්ෂායක පථය අවල රේබාවකට නියන දුරින් පිහිටි ලක්ෂායක පථය පේදනය වන සරල රේබා දෙකකට සම්පූර්ණ පිහිටි ලක්ෂායක පථය (නිරමාණ රහිත ව) රේබාවකට උම්හය නිරමාණය බාහිර ලක්ෂායක සිට රේබාව මත ලක්ෂායක සිට අන්ත ලක්ෂායක සිට උම්බ සමවීපේදකය 	<ul style="list-style-type: none"> දෙන ලද රේබාවක අන්ත ලක්ෂායක සිට එම රේබාවට උම්බයක් නිරමාණය කරයි. සරල රේබාවකට උම්බ සමවීපේදකයක් නිරමාණය කරයි. මූලික පථ පිළිබඳ දැනුම භාවිතයෙන් එදිනෙදා ජ්‍යෙන්තයේ ගැටලු විසඳයි. 	
27.2 විවිධ කටයුතුවල දී ජ්‍යෙන්තික නිරමාණ යොදා ගනිසි		<ul style="list-style-type: none"> කෝණ සමවීපේදනය $60^{\circ}, 90^{\circ}, 30^{\circ}, 45^{\circ}, 120^{\circ}$ කෝණ නිරමාණය දෙන ලද කෝණයකට, සමාන කෝණයක් පිටපත් කිරීම 	<ul style="list-style-type: none"> කෝණ සමවීපේදකය නිරමාණය කරයි. $60^{\circ}, 30^{\circ}, 120^{\circ}$ කෝණ නිරමාණය කරයි. $90^{\circ}, 45^{\circ}$ කෝණ නිරමාණය කරයි. $60^{\circ}, 90^{\circ}, 30^{\circ}, 45^{\circ}, 120^{\circ}$ කෝණ නිරමාණය ඇසුරින් නිරමාණය කළ හැකි වෙනත් කෝණ නිරමාණය කරයි. දෙන ලද කෝණයකට සමාන කෝණයක් පිටපත් කරයි. නිරමාණවල සත්‍යතාව තහවුරු කර ගැනීමේ තුම ආධ්‍යත්මක කරයි. 	04

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාල්වීපේදා සංඛ්‍යාව
නිපුණතාව 28 දෙදුනික කටයුතු පහසු කර ගැනීම සඳහා දත්ත නිරුපණය කිරීමේ විවිධ ක්‍රම විමර්ශනය කරයි.	28.1 සංස්කරණය පහසු වන සේ දත්ත නිරුපණය කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> දත්ත නිරුපණය වගු මගින් <ul style="list-style-type: none"> අසම්මින සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තිය (පන්ති ප්‍රාන්තර රහිත කාණ්ඩ කරන ලද) සම්මින සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තිය 	<ul style="list-style-type: none"> සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තිය හඳුනා ගනියි. දෙන ලද දත්ත සම්හයක් පන්ති ප්‍රාන්තර රහිත සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තියක දක්වයි. පන්ති ප්‍රාන්තරයක් යනු කුමක්දයි හඳුනා ගනියි. පන්ති ප්‍රාන්තර මගින් දත්ත ඉදිරිපත් කිරීම දත්ත සම්හය ලෙස හඳුන්වයි. දෙන ලද දත්ත සම්හයක් පන්ති ප්‍රාන්තර සහිත සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තියක දක්වයි. 	04
නිපුණතාව 29 දෙදුනික කටයුතු පහසු කර ගැනීම සඳහා දත්ත විවිධ ක්‍රම මගින් විශ්ලේෂණය කරමින් පූර්වකථනය කරයි.	29.1 නිරුපා අගයන් අශේෂරෙන් සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්ති විමර්ශනය කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> දත්ත අර්ථකථනය <ul style="list-style-type: none"> අසම්මින සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තියක කේත්තික ප්‍රවණතා මිනුම් <ul style="list-style-type: none"> මාතය මධ්‍යස්ථය මධ්‍යනාය අසම්මින සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තියක විසින්ම පිළිබඳ මිනුම් <ul style="list-style-type: none"> පරාසය සම්මින සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තියක <ul style="list-style-type: none"> මාත පන්තිය මධ්‍යස්ථ පන්තිය 	<ul style="list-style-type: none"> මාතය, මධ්‍යස්ථය, මධ්‍යනාය යන කේත්තික ප්‍රවණතා මිනුම් නිරුපා අගය ලෙස හඳුනාගනියි. දත්ත සම්හයක වැඩිම වාර ගණනක් යෙදෙන අය ගණන එම දත්ත සම්හයේ මාතය ලෙස හඳුනා ගනියි. ආරෝහණ හෝ අවරෝහණ පිළිවෙළට සකසන ලද දත්ත සම්හයක හරි මැද පිහිටි අගය මධ්‍යස්ථය ලෙස හඳුනා ගනියි. දත්ත සියල්ලේම අගයන්ගේ එකතුව මූල දත්ත සංඛ්‍යාවෙන් බෙදු විට ලැබෙන අගය එම දත්තවල මධ්‍යනාය ලෙස හඳුනාගනියි. දත්ත සම්හයක් අසම්මින සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තියකින් ඉදිරිපත් කර ඇති විට එම දත්ත සම්හයේ මධ්‍යනාය, $\frac{\sum fx}{\sum f}$ <p>හාවිතයෙන් ගණනය කරයි.</p> <ul style="list-style-type: none"> දත්ත සම්හයක වැඩිනම අගයන් අඩුනම අගයන් අතර වෙනස පරාසය ලෙස හඳුනා ගනියි. සම්මින සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තිය හඳුනා ගනියි. සම්මින සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තියක මාත පන්තිය ලියා දක්වයි. 	06

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලවීපේද සංඛ්‍යාව
			<ul style="list-style-type: none"> සමූහිත සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තියක මධ්‍යස්ථා පන්තිය ලියා දක්වයි. නිරුපා අයයන් ඇසුරින් එදිනෙදා ජීවිතයේ තීරණ ගනියි. 	
නිපුණතාව 30 එදිනෙදා ජීවිතයේ කටයුතු පහසු කර ගැනීම සඳහා කුලක ආග්‍රිත මූලධර්ම නසුරුවයි.	30.1 විවිධ පද්ධති හඳුනා-ගනිමින් කුලක කර්මවල යෙදෙයි.	<ul style="list-style-type: none"> කුලක වර්ග <ul style="list-style-type: none"> පරිමිත කුලක අපරිමිත කුලක කුලක දෙකක් අතර සම්බන්ධය <ul style="list-style-type: none"> කුලකයක උප කුලකය සමකුලක තුළුස කුලක විශුක්ත කුලක සර්වතු කුලකය කුලක කර්ම <ul style="list-style-type: none"> පේදනය මේලය කුලකයක අනුපූරණය 	<ul style="list-style-type: none"> පරිමිත කුලක සහ අපරිමිත කුලක හඳුනා ගනියි. දෙන ලද කුලකයක් පරිමිත කුලකයක් /අපරිමිත කුලකයක් දැයි හේතු ඉදිරිපත් කරමින් නිගමනය කරයි. දෙන ලද කුලකයක උපකුලක සියල්ල ලියා දක්වයි. තුළුස කුලක සහ සමකුලක අතර වෙනස පැහැදිලි කරයි. විශුක්ත කුලකය හඳුනාගනියි. සර්වතු කුලකය හඳුනාගනියි. <ul style="list-style-type: none"> කුලක දෙකක ජේදනයෙන් ලැබෙන කුලකයේ අවයව ලියා දක්වයි. කුලක දෙකක මේලයෙන් ලැබෙන කුලකයේ අවයව ලියා දක්වයි. කුලකයක අනුපූරණය හඳුනා ගනියි. කුලක කර්මවලට අදාළ සංකේත හඳුනා ගනියි. කුලක දෙකක ජේදනය අනිශ්චත්‍ය වන කුලක විශුක්ත කුලක ලෙස පිළිගනියි. කුලක පිළිබඳ දැනුම භාවිතයෙන් ගැටුළ විසඳයි. ෋පකුලක, කුලක දෙකක ජේදනය, කුලක දෙකක මේලය, කුලකයක අනුපූරණය හා විශුක්ත කුලක වෙන් රුප සටහන් මගින් නිරුපණය කර, කුලක කර්මවලට අදාළ ප්‍රදේශ සංකේත ඇසුරින් ලියයි. (කුලක දෙකක් පමණි) 	07

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පළ	කාලවේප්පේද සංඛ්‍යාව
නිපුණතාව 31 අනාගත සිදුවීම් පූරෝක්පරානය කිරීම සඳහා සිදුවීමක විය හැකියාව විශ්ලේෂණය කරයි.	31.1 සිද්ධියක වියහැකියාව සිදුවීම් පූජාරෙන් විමර්ශනය කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> අහමු බව • නියැදි අවකාශය • සමස්ස් හවා ප්‍රතිඵල සහිත S නියැදි අවකාශයක වූ A නම් සිද්ධියක සම්භාවනාව $P(A) = \frac{n(A)}{n(S)}$	<ul style="list-style-type: none"> අහමු පරීක්ෂණ හදුනා ගනියි. • කිසියම් පරීක්ෂණයක ලැබිය හැකි සියලු ප්‍රතිඵල ඇතුළත් කුලකය එම පරීක්ෂණයේ නියැදි අවකාශය ලෙස හදුනා ගනියි. • දී ඇති පරීක්ෂණයකට අදාළ නියැදි අවකාශය ලියා දක්වයි. • සම සේ හවා ප්‍රතිඵල හදුනා ගනියි. • සම සේ හවා ප්‍රතිඵල සඳහා උදාහරණ ලියා දක්වයි. • සමස්ස් හවා ප්‍රතිඵල සහිත S නියැදි අවකාශයක වූ A නම් සිද්ධියක සම්භාවනාව, $P(A) = \frac{n(A)}{n(S)}$ යන සූච්‍ය භාවිතයෙන් ගණනය කරයි. • සම්භාවනාව පිළිබඳ ලැබූ දැනුම භාවිත කරමින් එදිනෙනා ජීවිතයේ තීරණවලට එළෙමෙයි. 	05
			එකතුව	142

ජාවම් අනුකූලය

අන්තර්ගතය	නිපුණතා මට්ටම	කාලුවීපේද සංඛ්‍යාව
1 වාරය		
1. සංඛ්‍යා රටා	2.1	03
2. ද්වීමය සංඛ්‍යා	1.3	03
3. හාග	3.1	05
4. ප්‍රතිගත	5.1	06
5. විෂේෂ ප්‍රකාශන	14.1, 14.2	05
6. විෂේෂ ප්‍රකාශනවල සාධක	15.1, 15.2	05
7. ප්‍රත්‍යාස්‍ය	23.1	04
8. සරල රේඛා, සමාන්තර රේඛා ආශ්‍රිත කෙශණ	21.1, 21.2, 21.3	07
09. ද්‍රව මිනුම්	11.1	03
		41
2 වාරය		
10. අනුලෝධ සමානුපාත	4.1	06
11. ගණකය	6.2	02
12. දර්ශක	6.1	03
13. වටැයිම හා විද්‍යාත්මක අංකනය	1.1, 1.2	05
14. පථ හා නිරමාණ	27.1, 27.2	09
15. සම්කරණ	17.1, 17.2	06
16. ත්‍රිකෝෂයක කෙශණ	23.2, 23.3	09
17. සූත්‍ර	19.1	02
18. වෘත්තයක පරිධිය	7.1	05
19. තෙපනගරස් සම්බන්ධය	23.5	04
20. ප්‍රස්ථාර	20.1	04
		55
3 වාරය		
21. අසමානතා	18.1	03
22. කුලක	30.1	07
23. වර්ගථලය	8.1	05
24. සම්හාවිතාව	31.1	05
25. බහු අසුවල කෙශණ	23.4	05
26. විෂේෂ හාග	16.1	03
27. පරිමාණ රුප	13.1, 13.2	08
28. දත්ත නිරුපණය හා ආර්ථිකවචනය	28.1, 29.1	10
		46

ඉගෙනුම් - ඉගෙන්වීම් - අභයීම් ක්‍රියාවලිය සඳහා උපදෙස්

I. සංඛ්‍යා රටා

නිපුණතාව 02 : සංඛ්‍යාවල විවිධ සම්බන්ධතා විමර්ශනය කරමින් ඉදිරි අවශ්‍යතා සඳහා තීරණ ගනියි.

නිපුණතා මට්ටම 2.1 : සංඛ්‍යා රටාවක පද අතර සම්බන්ධතාව දක්මින් එහි සාධාරණ පදය ගොඩනගයි.

කාලවිපේෂ්ද සංඛ්‍යාව : 03 යි

හඳුන්වීම :

- සමහර සංඛ්‍යා රටාවල පද අතර පවත්නා සම්බන්ධතාව හඳුනා ගැනීමෙන්, රටාවේ ඉදිරි පද ලබා ගැනීමේ හැකියාව ඇත. මෙවැනි සංඛ්‍යා රටා සංඛ්‍යා අනුකූල ලෙස හැදින්වේ.
- සංඛ්‍යා රටාවේ එක් එක් පදයේ අගයන්, පදය පිහිටි ස්ථානයන්, අනුයාත පද අතර සම්බන්ධතාවන් අනුව එම රටාව සඳහා සාධාරණ පදය තීරණය වේ. ඒ අනුව ප්‍රකාශී සංඛ්‍යා, ඉරවිට සංඛ්‍යා, ඔත්තේ සංඛ්‍යා, තිකෙකීණ සංඛ්‍යා, වර්ග සංඛ්‍යා හා ගුණාකාරවල සාධාරණ පදය 8 ග්‍රේනියේ දී ඉගෙන ඇත.
- අනුයාත පද දෙකක් අතර වෙනස සමාන වන මිනැම සංඛ්‍යා රටාවක සාධාරණ පදය ගොඩනගා ගැනීම 9 ග්‍රේනියෙහි නිපුණතා මට්ටම 2.1 යටතේ අපේක්ෂා කෙරේ.

නිපුණතා මට්ටම 2.1 ට අභ්‍යාල ඉගෙනුම් පල :

- සංඛ්‍යා රටාවක සාධාරණ පදය ලියයි.
- සංඛ්‍යා රටාවක සාධාරණ පදය දී ඇති විට එම රටාව ලියයි.
- සංඛ්‍යා රටා ආශ්‍රිත ගැටුළ විසඳයි.

පාරිභාෂික වචනමාලාව :

සංඛ්‍යා අනුකූලම	- ගණ තොටරි	- Number sequence
n වන පදය	- n ආශ්‍රිත මුද්‍රාව	- n^{th} term
පළමුවන පදය	- මුතලාම මුද්‍රාව	- 1 st term
පද අතර වෙනස	- මුද්‍රාවක් ක්‍රියාත්මක යොදාගැනීම	- Difference of terms
සාධාරණ පදය	- පොතු මුද්‍රාව	- General term

පාඨම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 2.1 යටතේ වන ඉගෙනුම් පල 10 අදාළ විෂය සංකල්ප හිජායන් තුළ ගොඩනැගීම මෙමගින් අපේක්ෂිත ය. මේ සඳහා මගපෙන්වන ලද අනාවරණ ක්‍රමය හා විතයෙන් දෙන ලද රටාවක සාධාරණ පදය ගොඩනැගීම පිණිස හිජායන් යොමු කරන නිදර්ශකයක් පහත දැක්වේ.

කාලය : මිනින්න 40 දි

ගුණාත්මක යොදුම් :

- කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපත් එක් හිජායෙකුට එක බැඟින්

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- 8 ශේෂීයේ දී උගෙන ඇති ගුණාකාර සහිත සංඛ්‍යා රටාවක් ලැබේලේ පුද්ගලනය කරමින් සාධාරණ පදය සේවු ආකර්‍ය සිහිපත් කරන්න.
- පද අතර වෙනස සමාන, දෙන ලද සංඛ්‍යා රටාවක පළමුවන පදය හා අනුයාත පද අතර වෙනස හිජායන්ගෙන් විමසන්න.
- මෙම රටාවේ සංඛ්‍යා පදය ලබාගැනීම සඳහා පළමුවන පදය, දෙවන පදය සැදි ඇති ආකාරය පිළිබඳ සාකච්ඡාවක් මෙහෙයවන්න.
- ඒ ඇසුරෙන් අනුයාත පද අතර වෙනස සමාන රටාවක සාධාරණ පදය සොයාගැනීම පිළිබඳ ව සමාලෝචනයක යෙදෙන්න.

පාඨම සංවර්ධනය :

- සුදුසු පරිදි හිජායන් කණ්ඩායම් කර එක් කණ්ඩායමකට කාර්ය පත්‍රිකාවේ එක් පිටපතක් බැඟින් ලබා දී කාර්යයෙහි යොදවන්න.
- හිජාය කණ්ඩායම් ක්‍රියාකාරකමෙහි නිරත වූ පසු රටාවේ සාධාරණ පදය ගොඩනාගාගත් අයුරු ඉදිරිපත් කිරීමට හිජායන්ට අවස්ථාව ලබා දෙන්න.
- අනුයාත පද අතර වෙනස අනුව රටාවේ සාධාරණ පදය පහසුවෙන් ගොඩනාගා ගත හැකි බව පැහැදිලි කරමින් සාකච්ඡාවක් මෙයෙවන්න.

ශේෂයන් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

4, 7, 10, 13 .... යන සංඛ්‍යා රටාවේ

- පළමුවන පදය කුමක් ද? .....
- අනුයාත පද දෙකක් අතර වෙනස කිය ද? .....
- ඉහත රටාවේ පළමුවන පදය හා අනුයාත පද දෙකක් අතර වෙනස උපයෝගී කර ගතිමත් සාධාරණ පදයක් ලබා ගැනීම සඳහා පහත හිස්තැන් සම්පූර්ණ කරන්න.

$$1 \text{ වන } \text{ පදය } \Rightarrow 4 \qquad \qquad 3 \times 0$$

$$2 \text{ වන } \text{ පදය } \Rightarrow 7 = 4 + ... \times 1$$

$$3 \text{ වන } \text{ පදය } \Rightarrow 10 = ... + ... \times .....$$

$$4 \text{ වන } \text{ පදය } \Rightarrow 13 = ... + ... \times .....$$

$$5 \text{ වන } \text{ පදය } \Rightarrow ..... = ... + ... \times .....$$

$$8 \text{ වන } \text{ පදය } \Rightarrow ..... = ... + ... \times .....$$

$$10 \text{ වන } \text{ පදය } \Rightarrow ..... = ... + ... \times .....$$

$$n \text{ වන } \text{ පදය } = ... + ... \times .....$$

$$= ..... + 3(n - 1)$$

$$= .....$$

$$= \underline{\underline{.....}}$$

- ඉහත ආකාරයට පහත දැක්වෙන රටාවල n වන පදය සඳහා සාධාරණ පදයක් ලබාගන්න.

A කණ්ඩායම	4, 9, 14, 19 .....
B කණ්ඩායම	2, 5, 8, 11 .....
C කණ්ඩායම	3, 7, 11, 15 .....
D කණ්ඩායම	8, 11, 14, 17 .....

- සාධාරණ පදය ලබා ගැනීමේ ප්‍රයෝග්‍රන්ත 2ක් ලියන්න.

තක්සේරුව හා අඟයීම :

- තක්සේරු නිර්ණායක :
- සංඛ්‍යා රටාවේ මූල් පදය හා අනුයාත පද අතර වෙනස ලියා දක්වයි.
- සංඛ්‍යා රටාවේ පද අතර සම්බන්ධතාව ගොඩනගයි.
- අනුයාත පද දෙකක අතර වෙනස සමාන ඕනෑ ම සංඛ්‍යා රටාවක සාධාරණ පදය ලියා දක්වයි.
- තොරතුරු විමර්ශනය කරමින් සම්බන්ධතා සොයයි.
- කණ්ඩායම තුළ සහයෝගයෙන් කටයුතු කරයි.
- පෙළපොතෙහි පාඨම 1හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

අවධානයට ..

පාඨම සංවර්ධනය :

- ඉගෙනුම් පල 2ව හා 3ව අදාළ ව සාධාරණ පදය දී ඇති විට රටාවේ පද ලබා ගැනීමට හා සංඛ්‍යා රටා ආක්‍රිත ගැටලු විසඳීමට සුදුසු ක්‍රියාකාරකම් සූදානම් කර ක්‍රියාත්මක කරන්න.

තක්සේරුව හා අඟයීම :

- පෙළපොතෙහි පාඨම 1හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිශීලනය සඳහා :

- <http://www.youtube.com/watch?v=Muba9-W2FOQ>
- http://www.youtube.com/watch?v=HXg_a9oJ5nA
- <http://www.youtube.com/watch?v=KSrnZMAfwTM>
- http://www.youtube.com/watch?v=mFftY8Y_pyY
- https://www.youtube.com/watch?v=Zj-a_9cd5jc

2. ද්‍රීවීමය සංඛ්‍යා

නිපුණතාව 1 : එදිනෙනාදා ජීවිතයේ අවශ්‍යතා සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා තාත්ත්වික සංඛ්‍යා කුලකය තුළ ගණිත කරම හසුරුවයි.

නිපුණතා මට්ටම 1.3 : විවිධ සංඛ්‍යා පාදව්‍ය සංඛ්‍යා අතර සම්බන්ධතා ගොඩනගයි.

කාලවිපෝළු සංඛ්‍යාව : 03 සි

හඳුන්වීම :

- 0 හා 1 යන ඉලක්කම් දෙක පමණක් හාවිත කරමින් ලියනු ලබන සංඛ්‍යා පද්ධතිය දෙකේ පාදයේ සංඛ්‍යා හෙවත් ද්‍රීවීමය සංඛ්‍යා පද්ධතිය නමින් හැඳින්වේ.
- ද්‍රීවීමය සංඛ්‍යා ලිවිමේ දී පාදය, දෙක වශයෙන් ලිවිම අත්‍යවශ්‍ය ය.
උදා: 11 දෙක, 101 දෙක
- දහයේ පාදයේ සංඛ්‍යා පද්ධතියේ ස්ථානීය අගය 10 බලවලින් ප්‍රකාශ වන්නා සේ දෙකේ පාදයේ සංඛ්‍යා පද්ධතියේ ස්ථානීය අගය 2^0 , 2^1 , 2^2 , ... යන ආකාරයට 2 බලවලින් ප්‍රකාශ කෙරේ.
- දෙකේ පාදයේ සංඛ්‍යා ගණක රාමුවෙන් නිරුපණය කළ හැකි අතර කුරක තිබිය හැකි උපරිම ගණක ගණන 1 කි.
- ලබාධිය ගුනාය වන තුරු දෙකෙන් පූන පූනා බෙදීමෙන් දහයේ පාදයේ සංඛ්‍යා දෙකේ පාදයට පරිවර්තනය කළ හැකි ය.
- දෙකේ පාදයේ සංඛ්‍යාවක ස්ථානීය අගය අනුව වටිනාකම් සෙවීමෙන් ද්‍රීවීමය සංඛ්‍යා දහයේ පාදයේ සංඛ්‍යා බවට පරිවර්තනය කළ හැකි ය.
- $0_{\text{දෙක}} + 0_{\text{දෙක}} = 0_{\text{දෙක}}$ $0_{\text{දෙක}} - 0_{\text{දෙක}} = 0_{\text{දෙක}}$

$$0_{\text{දෙක}} + 1_{\text{දෙක}} = 1_{\text{දෙක}} \quad 10_{\text{දෙක}} - 1_{\text{දෙක}} = 1_{\text{දෙක}}$$

$$1_{\text{දෙක}} + 0_{\text{දෙක}} = 1_{\text{දෙක}} \quad 1_{\text{දෙක}} - 0_{\text{දෙක}} = 1_{\text{දෙක}}$$

$$1_{\text{දෙක}} + 1_{\text{දෙක}} = 10_{\text{දෙක}} \quad 1_{\text{දෙක}} - 1_{\text{දෙක}} = 0_{\text{දෙක}}$$

යන බන්ධන හාවිතයෙන් දෙකේ පාදයේ සංඛ්‍යා එකතු කිරීම සහ අඩු කිරීම සිදු කරනු ලැබේ.

- ගණක යන්ත්‍ර, පරිගණක යන්ත්‍ර අඩු නවීන ලෝකයේ මෙවලම් සඳහා දෙකේ පාදයේ සංඛ්‍යා හාවිත කෙරේ.

නිපුණතා මට්ටම 1.3ච අදාළ ඉගෙනුම් පල :

1. දෙක් පාදයේ සංඛ්‍යා හඳුනා ගනියි.
2. දහයේ පාදයේ සංඛ්‍යාවක් දෙක් පාදයට පරිවර්තනය කරයි.
3. දෙක් පාදයේ සංඛ්‍යාවක් දහයේ පාදයට පරිවර්තනය කරයි.
4. දෙක් පාදයේ සංඛ්‍යා එකතු කරයි.
5. දෙක් පාදයේ සංඛ්‍යා අඩු කරයි.
6. නවීන ලේඛකයේ, දෙක් පාදයේ සංඛ්‍යා පද්ධතිය හාවිත කෙරෙන අවස්ථා සෞයා බලයි.

පාරිභාෂික වචනමාලාව :

පාදය	- ආඩ	- Base
ස්ථානීය අගය	- මූල්‍ය මාන	- Place Value
ද්‍රීම්‍ය සංඛ්‍යා	- තුවිත ගණක්	- Binary numbers
පරිවර්තනය	- මාත්‍ර්‍යල	- Conversion

පාඨම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 1.3ච අදාළ 1 හා 2 ඉගෙනුම් පල සාක්ෂාත් කර ගැනීම අරමුණු කරගනිමින් සැලසුම කළ කණ්ඩායම ත්‍රියාකාරකමක් ඇතුළත් නිදර්ශකයක් පහත දැක්වේ.

කාලය : මිනින්න් 40 යේ

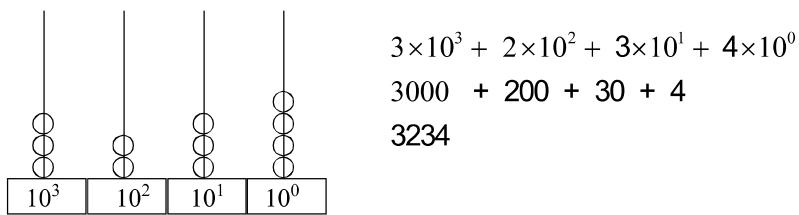
ගුණාත්මක යෙදුවුම් :

- කණ්ඩායමකට 25 බැගින් වුත් පික්ස් (Tooth picks) හෝ කුඩා ඉරපු කැබලි
- රබර පටි හෝ තුළ්
- බාග කබදාසි
- කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපත්

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- දහට හාවිතයේ පවතින දහයේ පාදයේ සංඛ්‍යා පද්ධතියේ හාවිත වන ඉලක්කම් 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 බව ශිෂ්‍යයන් සමග සාකච්ඡා කර මතු කර ගන්න.
- එම ඉලක්කම් හාවිත කර ලිපි 3234 යන සංඛ්‍යාවේ ඉලක්කම්වල වටිනාකම ගණක රාමුව හාවිත කරමින් පැහැදිලි කරන්න.

ಡಿಂಬಿಸೆ ಸಿಯಂಸೆ ಡಿಂಬಿಯ ಶೀಕೆ

ಶೀಲು ಶೀಲು ಶೀಲು ಶೀಲು

- ಗಣಕ ರಾಮ್ಲುವೆಹಿ ಕ್ವರಕವ ದ್ವಾರಾ ಹೈಕಿ ಉಪರಿತ ಗಣಕ ಸಂಖ್ಯಾವ 9 ಏಂ ಅವಧಾರಣೆ ಕರನ್ನ.
- ಗಣಕ ರಾಮ್ಲುವೆಹಿ ಕ್ವರಕವ ಗಣಕ ನೋಡುತ್ತಿರುವೆಂಬು 0 ನಿರ್ದಿಷ್ಟಣೆ ಕರಹ ಏಂ ಸಿನಿಪನ್ ಕರನ್ನ.
- ಮೊ ಆಕಾರದ ವೆನಾತ್ ಸಂಖ್ಯಾ ಪಾಡ ತಿಳಿಯ ಹೈಕಿ ಏಂ ಪಾರಿಸನ್ನ.
- 1, 2, 4, 8, 16 ..... ವೈನಿ ಸಂಖ್ಯಾ ಅಂತ ಪರಿದಿ 2ಕಿ ಬಲ ಲೆಸ ಲೈನ ಅಡ್ಡರ್ ಸಿನಿಪನ್ ಕರನ್ನ.

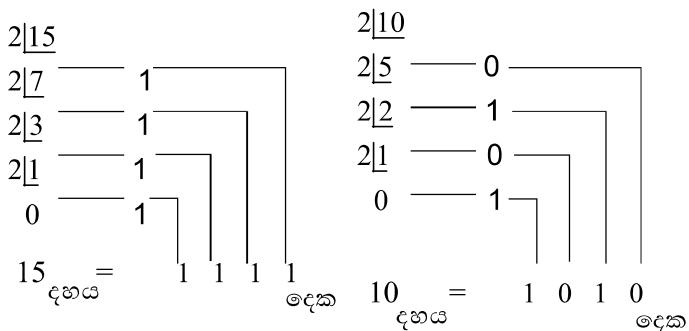
$$1 = 2^0, \quad 2 = 2^1, \quad 4 = 2^2, \quad 8 = 2^3$$

ಅಂತಿಮ ಸಂಪರ್ಕದಿನಾಯ :

- ಅನೆತಿಯೆ ಕಿಂಫ್ಯಾನ್ ಸ್ಟ್ರೀಪ್ ಲೆಸ ಕಣೆಬಾಯಾತಿವಲ್ಲವ ವೆನು ಕರನ್ನ.
- ಗ್ರಂಥಾತ್ಮಕ ಯೆಡ್ವಿನಿ ಸಹ ಕಾರ್ಯ ಪಶ್ಚಿಮಾ ಪಿರಿಪನ್ ಕಿಂಫ್ಯಾನ್ ಅನರ ಬೆಂದು ದೇನ್ನ.
- ಕಣೆಬಾಯಾತ ತುಲ ಸಾಕಾವಿತು ಕರಮಿನ್ ಕ್ರಿಯಾಕಾರಕಮೆಹಿ ನಿರತ ವೆಮಿನ್ ಪ್ರತಿಶೀಲ ತಹಿ ತಹಿ ಲಿ ಸಂಪಾದನ್ ಕರ ಗೈನಿಮಲ ಉಪದೇಸೆ ದೇನ್ನ.
- ಕಣೆಬಾಯಾತ ಅನರ ಗೈಲಿಸೆತಿನ್ ಅವಣು ಅವಣುಲ್ಲಾವಲ ದಿ ಇವಿನ್ವ ಉದ್ದೇಶ ದೇಮಿನ್ ತಕ್ಕಿಸೆರ್ಕರಣಯೆ ಯೆಡೆನ್ನ.
- ಕ್ರಿಯಾಕಾರಕಮೆಹಿ ಉದ್ದಾಹರಣ ಅಡ್ಡರೆನ್ ದೇಕೆ ಪಾಡದೆ ಸಂಖ್ಯಾ ಕಿಂಫ್ಯಾನ್ ವ ಹಳ್ಳನ್ವಾ ದೇನ್ನ.
- ಡ್ವೆಲ್ಯಾ ಸಂಖ್ಯಾ ಗಣಕ ರಾಮ್ಲುವೆಹಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಣೆ ಕರಹ ಅಡ್ಡರ್ ಪೈನ್ಡೆಲ್ಲಿ ಕರನ್ನ.

- ಕಿಂಫ್ಯಾನ್ ಅನಾವರಣ ಸಹ 10 ಪಾಡದೆ ಸಂಖ್ಯಾವಕ್ ಲಾಬಿಯ ಘೃನಾ ವನ ತುರ್ತ ದೇಕೆನ್ ಬೆಂದೆಮಿನ್ ದೇಕೆ ಪಾಡಯ ಪರಿಪರ್ತನಾಯ ಕರಹ ಅಡ್ಡರ್ ಮತ್ತ ವನ ಸೆ ಸಂಪಾದನ್ ಗೊಬಿ ನಾಗನ್ನ.

ඡිජ්‍යයන් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

කණ්ඩායම	අදාළ	සංඛ්‍යාව
A	9	, 12
B	11	, 14
C	15	, 10

- මධ්‍යට ලැබේ ඇති පළමුවන සංඛ්‍යාවට සමාන ඉරටු කැබලි සංඛ්‍යාවක් ගන්න.
- රඛර පටි හාවිතයෙන් ඉරටු 2 බැහින් මිටි බදින්න. තනි ඉරටු ඉතිරි වේ නම් පසෙක තබන්න.
- මධ්‍යට ලැබූණු ඉරටු දෙකේ මිටි නැවත මිටි 2 බැහින් බදින්න. ඉරටු දෙකේ මිටි ඉතිරි වේ නම් පසෙක තබන්න.
- මධ්‍යට ලැබූණු ඉරටු හතරේ මිටි හැකි නම් නැවත මිටි 2 බැහින් බදින්න. ඉරටු දෙකේ මිටි ඉතිරි වේ නම් පසෙක තබන්න.
- මධ්‍යට ලැබූණු ප්‍රතිඵල ආසින ව වගුව සම්පූර්ණ කරන්න. අදාළ මිටි නොමැති නම් 0 යොදන්න.

8 මිටි	4 මිටි	2 මිටි	1 මිටි
.....	.....	.....	.....

$$\text{මධ්‍යට ලැබූණු ඉරටු සංඛ්‍යාව} = 8 \text{ ඒවා .....} + 4 \text{ ඒවා .....} + 2 \text{ ඒවා .....} + 1 \text{ ඒවා .....} \\ = 8 \times ..... + 4 \times ..... + 2 \times ..... + 1 \times .....$$

$$\begin{array}{cccc} \dots & = & \begin{array}{|c|c|c|c|} \hline & 8 & 4 & 2 & 1 \\ \hline \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ \hline \end{array} \\ \text{දහය} & & & \\ \dots & = & \begin{array}{|c|c|c|c|} \hline & 2\square & 2\square & 2\square & 2\square \\ \hline \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ \hline \end{array} \\ \text{දහය} & & & \end{array}$$

- මධ්‍යට ලැබූණු දෙවන සංඛ්‍යාව සඳහාත් ඉහත ත්‍රියාකාරකම සිදු කර ප්‍රතිඵල ඉහත අකාරයට ලියන්න.

තක්සේරුව හා අඟයීම :

- තක්සේරු නිර්ණායක :
- දහයේ පාදයේ සංඛ්‍යාවක් 2හි බලවල එකතුවක් ලෙස දක්වයි.
- 0, 1 ඉලක්කම වශයෙන් පවතින සංඛ්‍යා පද්ධතිය දෙකේ පාදයේ සංඛ්‍යා පද්ධතිය ලෙස හඳුනා ගනියි.
- දෙකේ පාදයේ සංඛ්‍යාවක අගය ස්ථානීය අගය ඇසුරෙන් විස්තර කරයි.
- දහයේ පාදයේ සංඛ්‍යාවක් දෙකේ පාදයෙන් දක්වයි.
- පරිගණක යන්ත්‍ර සහ ගණක යන්ත්‍රවල දෙකේ පාදය හාවිත කරන බව පිළිගනියි.
- පෙළපොතෙහි පාඨම 2හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ඡිජ්‍යයන් යොමු කරන්න.

ප්‍රායෝගික භාවිත :

- ගණක යන්තු සහ පරිගණක යන්තුවල දෙක් පාදය භාවිත කරන බව සිංහැන් සමග සාකච්ඡා කරන්න.

අවධානයට ...

ජාවම සංවර්ධනය :

- නිපුණතා මට්ටම 1.3 ට අදාළ 1 සහ 2 ඉගෙනුම් පල ඩිජ්‍යාලි තුළ තහවුරු වූ පසු ඩිජ්‍යාලි පහත සඳහන් විනෝදාත්මක ක්‍රිබාවේ යෙද්වීම කළ හැකි ය.
- රුපලයේ දී ඇති ආකාරයට කාඩ්පත් 5ක් සාදා එම සංඛ්‍යා, කාඩ්පත්වල ලියන්න.
- 31ව අඩු සංඛ්‍යාවක් සිතිමට ඩිජ්‍යාලිට අවස්ථාව දෙන්න.
- එක් ඩිජ්‍යාලි පහත කාඩ්පත් 5 දී ඔහු/ඇය සිතු සංඛ්‍යාව තිබෙන කාඩ්පත් වෙන් කිරීමට උපදෙස් දෙන්න.
- ඔහු/ඇය 1, 2, 4 කාඩ්පත්වල සංඛ්‍යාව තිබෙන බව කිවොත් සංඛ්‍යාව $1 + 2 + 4 = 7$ බව ප්‍රකාශ කරන්න.
- ඩිජ්‍යාලි ක්‍රිබාව පිළිබඳ දැනුවත් වූ පසු ඩිජ්‍යාලි දෙදෙනා බැඳීන් ක්‍රිබාවේ නිරත කරවන්න.
- මෙම ආකාරයට වෙනත් පාද සඳහා ද කාඩ්පත් සාදා මෙම ක්‍රිබාව කළ හැකි බව පවසන්න.

16	8	4	2	1
16	8	4	2	1
17	9	5	3	3
18	10	6	6	5
19	11	7	7	7
20	12	12	10	9
21	13	13	11	11
22	14	14	14	13
23	15	15	15	15
24	24	20	18	17
25	25	21	19	19
26	26	22	22	21
27	27	23	23	23
28	28	28	26	25
29	29	29	27	27
30	30	30	30	29
31	31	31	31	31

- ස්ථානීය අගය පිළිබඳ සැලකිලිමත් මෙමින් දෙකේ පාදයේ සංඛ්‍යා දහයේ පාදයෙන් ලිවීම පිළිබඳ ව ශේෂයන් දැනුවත් කරන්න.
- දෙකේ පාදයේ ආකල බන්ධන හා ව්‍යාකල බන්ධන හොඳින් මතක තබා ගනිමින් ද්වීමය සංඛ්‍යා එකතු කිරීම හා අඩු කිරීම පිළිබඳ ව ප්‍රගුණ කරවන්න.

තක්සේරුව හා අභයීම:

- පෙළපොතෙහි පාඨම 2හි අදාළ අභයාස වෙත ශේෂයන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිශීලනය සඳහා :

- <https://www.youtube.com/watch?v=biqp0HjJmfk>

3. භාග

නිපුණතාව 3 : එදිනෙදා පිටිතයේ අවශ්‍යතා පහසුවෙන් ඉටු කර ගැනීම සඳහා ඒකක භා ඒකක කොටස් තුළ ගණිත කරම හසුරුවයි.

නිපුණතා මට්ටම 3.1 : භාග ඇතුළත් ප්‍රකාශන කුම්වත් ව සුළු කරයි.

කාල්විපේද සංඛ්‍යාව : 05 සි

හඳුන්වීම :

පුරුණ සංඛ්‍යා කිහිපයක් ගණිත කරම්වලින් සම්බන්ධ ව පවතින ප්‍රකාශනයක හෝ භාග කිහිපයක් ගණිත කරම්වලින් සම්බන්ධ ව පවතින ප්‍රකාශනයක හෝ එම එක් එක් ගණිත කරමය ක්‍රියාත්මක වන්නේ යම් අනුපිළිවෙළකට සි. ප්‍රකාශනයේ එම ගණිත කරම පිහිටා ඇති අනුපිළිවෙළ, සැම විට ම ප්‍රකාශනය සුළු කළ යුතු අනුපිළිවෙළ නොවේ. ප්‍රකාශනය වචනයෙන් විස්තර කිරීම තුළ එහි ගණිත කරම හැසිරවිය යුතු අනුපිළිවෙළ ද මතු වේ. පුරුණ සංඛ්‍යා, මූලික ගණිත කරම සමග සම්බන්ධ වී ඇති ප්‍රකාශනයක අගය සෙවීම 7වන ශ්‍රේෂ්ඨයේ දී ශිෂ්‍යයන් උගෙන ඇති.

භාග ආශ්‍රිත ගැටුපු විසඳීමේ දී, වරහන්, න් සමග ÷, ×, +, - යන ගණිත කරම යෙදී ඇති විට, ඒවා හැසිරවිය යුතු අනුපිළිවෙළත් දැන ගත යුතු ය. මේ අනුව භාග සුළු කිරීමේ දී පහත අනුපිළිවෙළ අනුගමනය කළ යුතු ය.

1. වරහන තුළ කොටස සුළු කිරීම
2. 'න්' කොටස සුළු කිරීම
3. බෙදීමේ ගණිත කරමය භාවිත කිරීම
4. ගුණ කිරීමේ ගණිත කරමය භාවිත කිරීම
5. එකතු කිරීමේ ගණිත කරමය භාවිත කිරීම
6. අඩු කිරීමේ ගණිත කරමය භාවිත කිරීම

මෙසේ භාග සංඛ්‍යා වරහන්, න් සමග මූලික ගණිත කරම යටතේ සුළු කිරීමේ දී භාවිත කළ යුතු අනුපිළිවෙළ ඇතුළත් නීතිය 'වන්බෙගුල්අ' (BODMAS) නමින් හඳුන්වයි. ඉහත BODMAS නීතිය අනුගමනය කරමින් භාග සුළු කිරීම පිළිබඳ හැකියාව ලබා දීම මෙම කොටසින් අපේක්ෂා කෙරේ.

නිපුණතා මට්ටම 3.10 අභ්‍යා ඉගෙනුම් පෘත :

1. 'න්' ඇතුළත් භාග සහිත ප්‍රකාශන සුළු කරයි.
2. භාග සංඛ්‍යා මූලික ගණිත කරම යටතේ සුළු කිරීමේ දී, අනුපිළිවෙළ ඇතුළත් නීතිය BODMAS අනුගමනය කළ යුතු බව පිළිගනියි.
3. වරහන් ඇතුළත් භාග සහිත ප්‍රකාශන සුළු කරයි.
4. මූලික ගණිත කරම, වරහන් සහ 'න්' ඇතුළත් භාග සහිත ප්‍රකාශන සුළු කරයි.
5. BODMAS නීතිය භාවිත කරමින් භාග ආශ්‍රිත ගැටුපු විසඳයි.

ජාරිනාමික වචනමාලාව :

භාග	- පිළිනාංකය්	- Fractions
වරහන්	- අடැප්පු	- Brackets
බෙදීම	- බවුත්තල්	- Division
ගුණ කිරීම	- පෙරුක්කල්	- Multiplication
එකතු කිරීම	- කැට්ටල්	- Addition
අඩු කිරීම	- කඩුත්තල්	- Subtraction
ගණිත කර්ම	- කණිතය් සෙය්කෙකකය්	- Mathematical Operation

ජාධිම් සැලසුම් සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 3.1 යටතේ වන 1, 2 සහ 3 ඉගෙනුම් පලවලට අදාළ විෂය සංකල්ප ගිශ්‍යයන් තුළ තහවුරු වූ පසුව හතරවන ඉගෙනුම් පලය ගිශ්‍යයන් තුළ ගොඩ නැගීම සඳහා දේශන සාකච්ඡා කුමය ඇසුරෙන් සකස් කරන ලද නිදර්ශකයක් පහත දැක්වේ.

කාලය : මිනින්තු 40 ඩි

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- මේ පෙර ගේනීවල දී ගිශ්‍යයන් හාග පිළිබඳ ව ලබා ඇති දැනුම හඳුනා-ගෙන හාග සුළු කිරීම පිළිබඳ විමසුමකින් පාඨම ආරම්භ කරන්න.
- $2 \div \left(\frac{1}{4} \times \frac{1}{5} \right)$ සහ $2 \div \frac{1}{4} \times \frac{1}{5}$ යන ගැටුපු විසඳීම පිළිබඳ ව ගිශ්‍යයන් සමග සාකච්ඡා කරන්න .
- ඉහත $2 \div \left(\frac{1}{4} \times \frac{1}{5} \right)$ සහ $2 \div \frac{1}{4} \times \frac{1}{5}$ යන ගැටුවලට උත්තර සඳහා ලැබුණු අයයන් හි වෙනස පිළිබඳ ව ගිශ්‍යයන් සමග සාකච්ඡා කරන්න.
- ඒ ඇසුරෙන් හාග සුළු කිරීම සඳහා අනුපිළිවෙළක අවශ්‍යතාව ගිශ්‍යයන් තුළින් මතු කර ගන්න

ජාධිම සංවර්ධනය :

- ගණිත කර්ම කිහිපයක් යෙදී ඇති අවස්ථාවක හාග සුළු කිරීමේ දී අහිමත පරිදි වරහන් යොදා ගැනීම තුළින් උත්තර අනානා තොවන බව උදාහරණයක් මගින් ගිශ්‍යයන්ට පැහැදිලි කරන්න.
- $\div$ සහ $\times$ යන ගණිත කර්ම සම්බන්ධ සුළු කිරීමක දී ගැටුවේ දත්ත අනුව පළමුව කළ යුතු ගණිත කරමය කුමක් දුසි තීරණය කළ යුතු බව ගිශ්‍යයන්ට අවධාරණය කරන්න.

- පහත ආකාරයේ නිදසුන් කිහිපයක් ගිෂායයන් සමඟ සාකච්ඡා කරමින් සූල් කරන්න. එහි දී එක් එක් ගැටුවෙහි වරහන් තුළ යොදා ඇති කරුණු පිළිබඳ ව අවධානය යොමු කරවන්න.

$$(1) \quad \left(\frac{1}{2} + \frac{1}{3} \right) \times \frac{1}{4} \qquad (2) \quad \frac{2}{5} \div \frac{1}{3} \times \frac{3}{4}$$

(පළමුව වරහන් තුළ
කොටස සූල් කරන්න.)

$$(3) \quad \frac{2}{5} \div \frac{1}{3} \text{ හේ } \frac{3}{4} \qquad (4) \quad \frac{1}{2} - \frac{1}{3} + \frac{1}{4}$$

(න් කොටස පළමුව
සූල් කරන්න.)

$$(5) \quad \frac{1}{2} + \frac{1}{3} \times \frac{1}{4}$$

(× හේ ÷ සහ + හේ - ඇත්නම් පළමුව × හේ ÷ දී
දෙවනුව + හේ - යන අනුපිළිවෙළින් සූල් කළ යුතු ය.)

- මෙම අනුව වරහන්, න් සහ මූලික ගණීත කරම ඇතුළත් භාග ආස්‍රිත සූල් කිරීමේ දී අනුපිළිවෙළක් අවශ්‍ය බවත් එය භාවිත කිරීම අත්‍යවශ්‍ය බවත් පහත පියවර සිහිපත් කරමින් ගිෂායන්ට අවබෝධ කර දෙන්න.

පළමු පියවර (1) වරහන් තුළ කොටස සූල් කිරීම
දෙවනුව (2) න් කොටස සූල් කිරීම
තෙවනුව (3) බෙදීමේ ගණීත කරමය භාවිත කිරීම
හතරනුව (4) ගුණ කිරීමේ ගණීත කරමය භාවිත කිරීම
පස්වනුව (5) එකතු කිරීමේ ගණීත කරමය භාවිත කිරීම
අවසානයට (6) අඩු කිරීමේ ගණීත කරමය භාවිත කිරීම

තක්සේරුව හා පැහැදිලි :

- තක්සේරු නිර්ණායක:
  - මූලික ගණිත කරම ඇතුළත් හාග සහිත ප්‍රකාශන සූචි කිරීමේ දී ගණිත කරම ක්‍රියාත්මක වන අනුමිලිවෙළක අවධාතාව පිළි ගනියි.
  - වරහන් සහිත හාග ඇතුළත් ප්‍රකාශන සූචි කරයි.
  - + සහ - ඇති හාග සහිත ප්‍රකාශන වමේ සිට දකුණට අනුමිලිවෙළින් සූචි කරයි.
  - ÷ සහ × ඇතුළත් හාග සහිත ප්‍රකාශන වමේ සිට දකුණට පිළිවෙළින් සූචි කරයි.
  - මූලික ගණිත කරම, වරහන්, න්, ඇතුළත් හාග සහිත ප්‍රකාශන BODMAS නීතිය අනුව සූචි කරයි.
  - පෙළපොතෙහි පාඨම 3හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ගිශ්‍යයන් යොමු කරන්න.

අවධානයට ...

පාඨම සංවර්ධනය :

- නිසුරුකා මට්ටම 3.1ට අදාළ ඉගෙනුම් පලය 5 සාක්ෂාත් වන පරිදි පාඨම සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන්න.

තක්සේරුව හා පැහැදිලි :

- පෙළපොතෙහි පාඨම 3හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ගිශ්‍යයන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිශ්‍යාලනය සඳහා :

- https://www.youtube.com/watch?v=9hZkk73nJ_Y
- https://www.youtube.com/watch?v=LU3R2JE5c_U
- https://www.youtube.com/watch?v=xLCbc7Ff_TQ
- https://www.youtube.com/watch?v=oDZ2gsQN_ug

04. ප්‍රතිඵල

නිපුණතාව 5 : තුනතා ලෝකයේ සාර්ථක ලෙස ගනු දෙනු කිරීම සඳහා ප්‍රතිඵල යොදා ගනියි.

නිපුණතා මට්ටම 5.1 : ලාභ, අලාභ සසඳුම් නීරණ ගනියි.

කාලවේශේද සංඛ්‍යාව : 06 ඩි

නයැදිහිටිම :

- වෙළෙඳාමක් සිදු කිරීමෙන් වෙළෙන්දා හැමවිට ම හාන්චියක් ගත් මිලට වඩා වැඩි මිලකට විකිණීමට උත්සාහ දරයි. එවිට වෙළෙන්දාට ලාභයක් අත් වේ. එහෙත් සමහර අවස්ථාවල දී ගත් මිලට වඩා අඩු මිලකට විකිණීමට ද සිදු වේ. එවිට වෙළෙන්දාට අලාභයක් සිදු වේ. ගත් මිල හා විකුණුම් මිල අතර වෙනසින් ලාභය හෝ අලාභය ගණනය කළ හැකි ය. ලාභය හෝ අලාභය ප්‍රතිඵලයක් ලෙස දූක්වීමෙන් වඩා වාසිදායක වෙළෙඳාම් පිළිබඳ නීරණ ගැනීමට පහසු වේ.
- පාරිභාගිකයන් ආකර්ෂණය කර ගැනීමේ අභේක්ෂාවෙන්, බොහෝ වෙළෙද කටයුතුවල දී හාන්චිවල ලකුණු කර ඇති මිලට වඩා අඩු මිලකට ඒවා විකිණීම සිදු කරයි. එවිට වැඩි අලෙවියක් මගින් වැඩි ලාභයක් ද ලබා ගත හැකි වේ. එමෙහි මිල අඩු කරන ප්‍රමාණය වට්ටම ලෙස හඳුන්වන අතර එය ලකුණු කළ මිලෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස දූක්වයි.
- ඉඩමක්, වාහනයක් වැනි වැඩි වටිනාකමක් ඇති දේවල් විකිණීමේ දී මෙන් ම සමහර හාන්චි තොග ලෙස අලෙවි කිරීමේ දී අතර මැදි පුද්ගලයකුගේ සහාය ලබාගනී. එම අතරමැදියා තැයැවිකරු ලෙස හඳුන්වයි. තැයැවිකරුගෙන් ලබාගන්නා සේවය වෙනුවෙන් මහුව ගෙවන මුදල තැයැවි ගාස්තුව නම් වේ. එය කොමිස් මුදල ලෙස ද හඳුන්වයි. මෙම මුදල, අදාළ වෙළෙඳාමෙන් ලබා ගත් මුදලේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස නීරණය කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 5.10 අදාළ ඉගෙනුම් පළ :

1. ලාභය/අලාභය හඳුනා ගනියි.
2. ලාභ/අලාභ, ප්‍රතිඵලය හඳුනා ගනියි.
3. ගත්මිල, විකුණුම් මිල, ලාභ/අලාභ ප්‍රතිඵලය ආක්‍රිත ගණනය කිරීම සිදු කරයි.
4. වට්ටම යනු කුමක් දැයි පැහැදිලි කරයි.
5. වට්ටම් ආක්‍රිත ගණනය කිරීම සිදු කරයි.
6. කොමිස් යනු කුමක් දැයි පැහැදිලි කරයි.
7. කොමිස් ආක්‍රිත ගණනය කිරීම සිදු කරයි.
8. ලාභ/අලාභ/වට්ටම්/කොමිස් පිළිබඳ දෙනුම යොදාගතිමින් ගැටුපු විසඳයි.

පාරිභාෂික වචනමාලාව :

ලාභය/අලාභය	-இலாபம் / நட்டம்	-	Profit/Loss
ගන් මිල	-கொள்விலை	-	Purchase Price
விகுණුම් මිල	-விற்றவிலை	-	Selling Price
ලකුණු කළ මිල	-குறித்த விலை	-	Marked Price
වට්ටම	-கழிவு	-	Discount
கොමිස්	- தரகு (கமிஷன்)	-	Commission
තැරෙවිකරුවා -	தரකர்	-	Broker

පාඨම් සැබුම් සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 5.1 අදාළ ඉගෙනුම් පල 1, 2 හා 3 අයන් විෂය කරුණු දියුණු තුළ ගොඩනැගීම සඳහා දේශන සාකච්ඡා තුමය හා කේවල ක්‍රියාකාරකමක් ඇසුරින් සකස් කළ නිදර්ශකයක් පහත දැක්වේ.

කාලය : මිනින්ත 40 ය

ගුණාත්මක යෙදුවුම් :

- කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපත්

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- ලාභ/අලාභ, වට්ටම, කොමිස් යන වචන සමග ප්‍රතිඵශය දී ඇති ප්‍රවත්තන් දන්වීම්, පොස්ටර කිපයක් පංති කාමරයේ ප්‍රදර්ශනය කර වෙළෙඳාම් කටයුතුවල දී ප්‍රතිඵශ යොදා ගන්නා අවස්ථා සහ ලාභය, අලාභය යන වචන පිළිබඳ ව සාකච්ඡා කරන්න.
- හාග කිපයක් ඩුනු ලැංලේ ලියා ඒවා ප්‍රතිඵශ ලෙස ලියන අයුරු පෙර දැනුම අනුව සාකච්ඡා කරන්න.

පාඨම සංවර්ධනය :

- පහත එක් එක් අවස්ථාව වාචික ව ඉදිරිපත් කරමින් සිදු වී ඇති ලාභය/අලාභය රුපියල්වලින් සිසුන්ගෙන් විමසන්න.

- රු: 80ට ගන් හාන්චියක් රු: 100ට විකිණීම
- රු: 80ට ගන් හාන්චියක් රු: 95ට විකිණීම
- රු: 120ට ගන් හාන්චියක් රු: 150ට විකිණීම
- රු: 115ට ගන් හාන්චියක් රු: 150ට විකිණීම
- රු: 1350ට ගන් හාන්චියක් රු: 2080ට විකිණීම
- රු: 1500ට ගන් හාන්චියක් රු: 2150ට විකිණීම
- රු: 960ට ගන් හාන්චියක් රු: 900ට විකිණ

- ගත් මිල < විකුණුම් මිල වූ විට ලාභයක් ද, ගත් මිල > විකුණුම් මිල වූ විට අලාභයක් ද, සිදු වන බවත් ගත් මිල හා විකුණුම් මිල අතර වෙනසින් ලාභය/අලාභය සෙවිය හැකි බවත් සාකච්ඡා කරන්න.
- 1 හා 2 වෙළඳාම් දෙකෙන් 1 අවස්ථාව වාසිදායක බවට ද 3 හා 4 වෙළඳාම් දෙකෙන් 4 අවස්ථාව වාසිදායක බවට ද කරුණු ශිෂ්‍යයන් සමග සාකච්ඡා කරන්න.
- 5 හා 6 වෙළඳාම් දෙක පිළිබඳ ඉහත පරිදි සැසැධීමක් කළ නොහැකි බවත් එබැවින් ප්‍රතිශත සෞයා සැසැධීම කළ හැති බවත් සාකච්ඡා කරන්න.
- කාර්ය පත්‍රිකාව කේවල වශයෙන් සම්පූර්ණ කිරීමට ශිෂ්‍යයන්ට අවස්ථාව ලබා දී ලාභ/අලාභ ප්‍රතිශත ගණනය කිරීම පිළිබඳ ව සාකච්ඡා කරන්න. මෙහි දී ගත් මිලෙහි හාගයක් ලෙස ලාභය/අලාභය ලියා ගත් යුතු බව අවධාරණය කරන්න.

ශිෂ්‍යයන් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

- පහත සඳහන් වගුව පිටපත් කරගෙන හිස්තැන් සම්පූර්ණ කරන්න.

භාණ්ඩය	ගත් මිල (රු)	විකුණුම් මිල (රු)	ලාභය/අලාභය	ලාභය/අලාභය ගත් මිල	ලාභ/අලාභ ප්‍රතිශතය
A	80	100	ලාභය 20	$\frac{20}{80}$	$\frac{20}{80} \times 100\% = 25\%$
B	90	100			
C	400	500			
D	950		ලාභය 380		
E	350	336			

- සමාන ප්‍රතිශත ලැබුණු අවස්ථා මොනවා ද?
- ලාභ ප්‍රතිශතය අනුව වැඩිම ලාභයක් ලැබෙන්නේ කුමන හාණ්ඩයෙන් ද?

තක්සේරුව හා ඇගයීම :

- තක්සේරු නිර්ණායක :
- ගත් මිල හා විකුණුම් මිල දන්නාවිට ලාභය/අලාභය සොයයි.
- ලාභ/අලාභ ප්‍රතිශතය ගණනය කරයි.
- ලාභ/අලාභ ප්‍රතිශතය ගණනය කිරීමේ දී හැම විට ම ලාභය/අලාභය ගත් මිලෙහි හාගයක් ලෙස ලියා ගත් යුතු බව ප්‍රකාශ කරයි.
- ප්‍රතිශතය අනුව වැඩි ලාභයක් ලැබෙන වෙළඳාම තීරණය කරයි.
- ත්‍රියාකාරී ව කාර්යයෙහි නිරත වෙමින් අන්‍යයන් සමග අදාළ කරුණු සාකච්ඡාවට දායක වෙයි.
- පෙළපොතෙහි පාඩම 4හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

අවධානයට ...

පාඨම සංවර්ධනය :

- ලාභ/අලාභ ප්‍රතිකතය හා ගත් මිල දී ඇති විට, ලාභය/අලාභය සෙවීම, විකුණුම් මිල සෙවීම සඳහා නිදසුන් ඉදිරිපත් කරමින් අභ්‍යාසකරණයට යොමු කරවන්න.
- සෙසු ඉගෙනුම්ල සඳහා ද සූම්ප්‍රසි ක්‍රමවේද අනුගමනය කරමින් අදාළ විෂය කරුණු තහවුරු කරවන්න.

තක්සේරුව හා ඇගයීම:

- පෙළපොතෙහි පාඨම 4හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ගිශායන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිශ්‍රානය සඳහා :

- <https://www.youtube.com/watch?v=KewfKIXRRtI>
- https://www.youtube.com/watch?v=Zx9_ja_2H38

05 විජීය ප්‍රකාශන

නිපුණතාව 14 : විවිධ ක්‍රමවිධි ක්‍රමානුකූල ව ගැට්ටීමෙන් විජීය ප්‍රකාශන සූල් කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 14.1 : ආදේශයෙන් ප්‍රකාශන සූල් කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 14.2 : ද්විපද ප්‍රකාශන සූල්කරයි.

කාලවිපේශ සංඛ්‍යාව : 05 සි.

හඳුන්වම :

- සරල විජීය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් විජීය පදවලට දෙන ලද අගයක් ආදේශ කර ප්‍රකාශනයේ අගය සෙවිය හැකි ය. මෙම ගෞණියේ දී ඉදිරිපත් කරන විජීය ප්‍රකාශන මූල රහිත එහෙන් හාග ඇතුළත් වන අතර විජීය පද සඳහා සඳිග සංඛ්‍යා ආදේශයෙන් අගය සෙවීම සිදු කරනු ලැබේ.
- එමෙන් ම $(x \pm a)(x \pm b)$, $a, b \in \mathbb{Z}$ ආකාරයේ සරල විජීය ප්‍රකාශන දෙකක් සූල් කිරීම ද මෙම කොටසේ දී අපේක්ෂා කෙරේ. වර්ගඩ්ලය ඇසුරෙන් ද මෙවැනි ද්විපද ප්‍රකාශන දෙකක ගුණීතය ලබාගත හැකි බව ද තහවුරු කළ හැකි ය.

නිපුණතා මට්ටම 14.1 ට අදාළ ඉගෙනුම් පම :

- සඳිග සංඛ්‍යා ආදේශයෙන් බල හා මූල රහිත විජීය ප්‍රකාශනයක අගය සොයයි.

පාරිභාෂික වචනමාලාව :

විජීය ප්‍රකාශනය	-	අට්සරක්‍රීතක කොටසකൾ	-	Algebraic expression
විජීය පදය	-	අට්සරක්‍රීත ඉරුපු	-	Algebraic term

පාඨම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 14.1 ට අදාළ විෂය සංකල්ප හිජයන් තුළ ගොඩනැගීම අපේක්ෂා කරන අතර මේ සඳහා යුගල ක්‍රියාකාරකමක් ඇසුරෙන් සකස් කළ නිදර්ශකයක් පහත දැක්වේ.

කාලය : මිනිත්තු 40 ඩී.

ගුණාත්මක යෙදුවම් :

- කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපත්

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- විෂේෂ පදයක අගය දුන් විට, එම අගය ආදේශයෙන් දෙන ලද විෂේෂ ප්‍රකාශනයක අගය සෙවීමේ දී තිබුල සූල් කිරීම පිළිබඳ දැනුම යොදා ගන්නා ආකාරය සිහිපත් කරන්න.
- එමෙන්ම විෂේෂ ප්‍රකාශන සූල් කිරීමේ දී BODMAS නීතියට අනුව සූල්කිරීම පිළිබඳ ඕනෑම අවධානය යොමු කරවන්න.
- භාග සංඛ්‍යාවකින්, පූර්ණ සංඛ්‍යාවක් ගුණ කිරීම පිළිබඳ ව දැනුම තහවුරු කරන්න.

පාඨම සංවර්ධනය :

- ඕනෑම දෙදෙනෙකුට එක බැගින් වන සේ කාර්ය පත්‍රිකා බෙදා දෙන්න.
- කාර්ය පත්‍රිකාව පිටපත් කරගතිමින් හිස් තැන් සම්පූර්ණ කිරීමට ඕනෑම යොමු කරවන්න.
- ඕනෑම ක්‍රියාකාරකමෙහි යෙදෙන විට අවශ්‍ය අවස්ථාවල දී මුළුනට උදුව දෙමින් ඔවුන් අතර ගැවසෙමින් තක්සේරුකරණයේ යෙදෙන්න.
- කාර්ය අවසානයේ ඕනෑම අනාවරණ ද සැලකිල්ලට ගනිමින් විෂේෂ පදයකට දෙන ලද අගයක් ආදේශ කරමින් විෂේෂ ප්‍රකාශන සූල් කරන ආකාරය සිහිපත් කරමින් පාඨමෙහි සමස්තය ගොඩනගන්න.

ඡිජ්‍යයන් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

- කාර්ය පත්‍රිකාව හොඳුන් නිරීක්ෂණය කර සාකච්ඡා කරමින් හිස්තැන් සම්පූර්ණ කරන්න.
- දී ඇති x හි අගයයන්ට අනුව එක් එක් විෂ්ය ප්‍රකාශනයේ අගය සෞයන්න.

විෂ්ය ප්‍රකාශනය	x හි	අගයයන්	
	+2	- 2	$\frac{1}{2}$
(i) $2x + 3$	....	....	$2 \times \frac{1}{2} + 3$ $1 + 3$ $\underline{\underline{4}}$
(ii) $2x - 3$	....	....	....
(iii) $2(2x - 3)$	....	$2(2x(-2)-3)$ $2(-4-3)$ $2 \times (-7)$ $\underline{\underline{-14}}$	
(iv) $\frac{1}{2}(2x + 3)$	$\frac{1}{2}(2 \times 2 + 3)$ $\frac{1}{2}(4 + 3)$ $\frac{1}{2} \times 7$ $\underline{\underline{\frac{7}{2}}}$		

තක්සේරුව හා අඟයීම :

- තක්සේරු නිර්ණායක:
  - විෂ්ය ප්‍රකාශනයකට දෙන ලද අගයක් නිවැරදි ව ආදේශ කරයි.
  - නිවිල නිවැරදි ව සුළු කර දක්වයි.
  - භාග නිවැරදි ව සුළු කරයි.
  - සුළු කිරීමේ අනුපිළිවෙළ නිවැරදි ව අනුගමනය කරයි.
  - සහයෝගයෙන් කටයුතු කර අදාළ කාර්යය නිවැරදි ව සම්පූර්ණ කරයි.
  - පෙළපොතෙහි පාඩම රහිත අදාළ අභ්‍යාස වෙත ඡිජ්‍යයන් යොමු කරන්න.

අවධානයට..

පාඨම සංවර්ධනය :

- නිපුණතා මට්ටම 14.2 අදාළ ඉගෙනුම්පල සඳහා ද සූයුසු පරිදි පාඨම සැලසුම් කර ශිෂ්‍යයන් සමග ක්‍රියාත්මක කරන්න.

තක්සේරුව හා අභ්‍යන්තර :

- පෙළපොතෙහි පාඨම 5හි අදාළ අභ්‍යන්තර වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිශ්‍යාලනය සඳහා:

- <http://www.youtube.com/watch?v=fGThIRpWEE4>

06. විෂේෂ ප්‍රකාශනවල සාධක

නිපුණතාව 15 : විවිධ ක්‍රම විධි ක්‍රමනුකූල ව ගැවීෂණය කරමින් විෂේෂ ප්‍රකාශනවල සාධක වෙන් කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 15.1: සාධක වෙන් කිරීම මගින් විෂේෂ ප්‍රකාශන සරල ආකාරයෙන් ඉදිරිපත් කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 15.2: ගැනීතමය අවශ්‍යතා ඉටු කර ගැනීම සඳහා වර්ගජ ප්‍රකාශන සාධකවලට වෙන් කරයි.

කාලවිපේශ සංඛ්‍යාව : 05 කි.

නැඳින්වීම් :

පද තුනක් තෙක් වූ විෂේෂ ප්‍රකාශනයක පොදු සාධකය වෙන් කර ගන්නා ආකාරය 8 ග්‍රේනීයේ දී ඩිජිතල් උගෙන ඇතු. පද හතරක් තෙක් වූ විෂේෂ ප්‍රකාශනයක පද දෙක බැඟින් ගෙන පොදු සාධක වෙන් කිරීම මෙම කොටසේ දී අපේක්ෂා කෙරේ. ඉදිරියේ දී තිපද වර්ගජ ප්‍රකාශනවල සාධක වෙන් කිරීම සඳහා මෙම සාධක වෙන් කිරීමේ හැකියාව අවශ්‍ය වේ. එබැවින් විෂේෂ ප්‍රකාශනයක සාධක සෙවීම දරුවාට ඉතා ම වැදගත් වේ. දිග සහ පළල ලෙස විෂේෂ පද හෝ ප්‍රකාශන දී ඇති සාමුශ්‍යකෝණාසුවල වර්ගේලය දැන්නා විට, දිග හා පළල සෙවීම සඳහා ද මෙය හාවිත කළ හැකි ය.

නිපුණතා මට්ටම 15.1 ට අභ්‍යා ඉගෙනුම් පල :

1. පද හතරක් තෙක් වූ විෂේෂ ප්‍රකාශනයක, පද දෙක බැඟින් ගෙන පොදු සාධක වෙන් කරයි.
2. පොදු සාධකය ද්වීපදියක් සේ ලැබෙන විෂේෂ පද හතරක් සහිත විෂේෂ ප්‍රකාශනයක සාධක වෙන් කරයි.

පාරිභාෂික වචනමාලාව :

සාධක	- කාරුණිකං	- Factors
පොදු සාධක	- පොතුක්කාරුණිකං	- Common factors

පාඨම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 15.1 යටතේ වන ඉගෙනුම් පල 1ට අදාළ පොදු සාධක ද්වීපද වූ පද 4 තෙක් විෂේෂ ප්‍රකාශනවල සාධක සෙවීමේ සංකල්පය ඩිජිතල් තුළ ගොඩ නැගීම සඳහා කේවල ක්‍රියාකාරකමක් සහිත දේශන සාකච්ඡා ක්‍රමය හාවිතයෙන් සකස් කළ නිදර්ශකයන් පහත දක්වේ.

කාලය : මිනින්තු 40 ඩී.

ගුණාත්මක යෙදුවුම් :

- ඇමුණුම 1හි සඳහන් ආකාරයේ විශාලිත සටහනක්

ගුරුච්චරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රධානය :

- පොදු සාධකයක් සහිත විෂ්ය පද දෙකකින් දුන් විෂ්ය ප්‍රකාශනයක පොදු සාධකය වෙන් කර ගන්නා ආකාරය සිහිපත් කරන්න.
- විෂ්ය පද තුනක් තෙක් වූ ප්‍රකාශන දක්වා මෙය දිරිස කරමින් සාකච්ඡා කරන්න.
- දිග සහ පළල විෂ්ය පදවලින් සඳහන් සැපුකෝණාපුවල වර්ගලීල සොයන ආකාරය ද සිහිපත් කරන්න.

ජාඩම සංවර්ධනය :

- ඇමුණුමේ සඳහන් සැපුකෝණාපු සහිත සටහන ගිහෘයන්ට ඉදිරිපත් කරන්න. එහි I කොටසින් දක්වෙන CDEF සැපුකෝණාපුයේ වර්ගලීලය සඳහා විෂ්ය ප්‍රකාශනයක් $ax + ay$ ලෙස ලබා ගන්න.
- එම $ax + ay$ විෂ්ය ප්‍රකාශනයේ පොදු සාධක වෙන් කර සාධක දෙකක ගුණීතයක් ලෙස $a(x + y)$ ආකාරයට ලබා ගන්න.
- ඒ අනුව, CDEF සැපුකෝණාපුයේ දිග $(x+y)$ ද පළල a ද ලෙස ගිහෘයන්ගෙන් ලබා ගන්න.
- ඒ ආකාරයට ම FEGH සැපුකෝණාපුයේ වර්ගලීලය සාධක දෙකකට වෙන් කිරීමෙන් එහි ද දිග $(x+y)$ හා පළල b ද ලෙස ගිහෘයන්ගෙන් ලබා ගන්න.
- දන් CDGH සැපුකෝණාපුයේ දිග $(x+y)$ ද පළල $(a+b)$ ද ලෙස ලබා ගෙනීමින් එහි වර්ගලීලය $(a+b)(x+y)$ ලෙස ලබා ගන්න.
- CDEF හා FEGH සැපුකෝණාපුවල වර්ගලීල එකතුව $ax + ay + bx + by$ ලෙස ගිහෘයන් සමඟ සාකච්ඡාවෙන් ලබා ගන්න.
- දන් සැපුකෝණාපුයේ කොටස් නතරේ වර්ගලීල එකතුව වන $ax + ay + bx + by$, $(a+b)(x+y)$ ට සමාන බව ගිහෘයන්ගෙන් ලබා ගෙන $ax + ay + bx + by = (a+b)(x+y)$ ලෙස ලබා ගන්න.
- වර්ගලීල සමාන කිරීමෙන් තොරව $ax + ay + bx + by$ ආකාරයේ ප්‍රකාශනයක සාධක ලබා ගන්න
- ගැටුපු කිපයක් විසඳීමෙන් ගිහෘයන් තුළ විෂය සංකල්පය තහවුරු වූ පසු වෙනත් ආකාරයේ එනම් $x^2 + ax + bx + ab$ ආකාරයේ විෂ්ය ප්‍රකාශනයක සාධක වෙන් කිරීමට ඔවුන් යොමු කරවන්න.

තක්සේරුව හා අඟයීම :

- තක්සේරු නිර්ණායක :
- කොටස්වලට වෙන් කරන ලද සාපුරුණෝණාපුයක වර්ගථලය එම කොටස්වල වර්ගථලවල එකතුවක් ලෙස ලියයි.
- පද දෙකක් සහිත විෂේෂ ප්‍රකාශනයක පොදු සාධක වෙන් කර ලියයි.
- සාපුරුණෝණාපුයක වර්ගථලය විෂේෂ ප්‍රකාශනයක් ලෙස දී ඇති විට එම විෂේෂ ප්‍රකාශනයේ සාධක වෙන් කිරීමෙන් එහි දිග සහ පළල ලබා ගත නැති බව පිළිගනියි.
- සාපුරුණෝණාපුයක වර්ගථලය ක්‍රම දෙකකට ලිඛිමෙන්, පද හතරක් සහිත විෂේෂ ප්‍රකාශනයක් සාධකවලට වෙන් කරයි.
- නිවැරදි උත්තර ලබා දෙමින් සාකච්ඡාවට උද්යෝගයෙන් සහභාගි වෙයි.
- පෙළපොතෙහි පාඩම හේ අදාළ අභ්‍යාස වෙත සිංහයන් යොමු කරන්න.

අවධානයට ...

පාඩම සංවර්ධනය :

- $x^2 + ax + bx + ab$ ආකාරයේ පද හතරක් සහිත විෂේෂ ප්‍රකාශන සාධකවලට වෙන් කිරීමෙන් පසු වෙනස් ලකුණු සහිත ප්‍රකාශන සාධකවලට වෙන් කිරීමට සිංහයන් යොමු කරන්න.
- $k^2 - k + 1 - k$ වැනි පද සහිත ප්‍රකාශන සාධකවලට වෙන් කිරීමේ දී ලකුණු නැයිරිවිය යුතු ආකාරය සාකච්ඡා කරන්න.
- අමතර අභ්‍යාස කිරීමෙන් සංකල්ප තහවුරු කරන්න.
- නිපුණතා මට්ටම 15.1හි 2වන ඉගෙනුම්පලයට අදාළ විෂය සංකල්ප සාධනය සඳහා ද සූදුසූ ක්‍රියාකාරකමක් සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන්න.

තක්සේරුව හා අඟයීම :

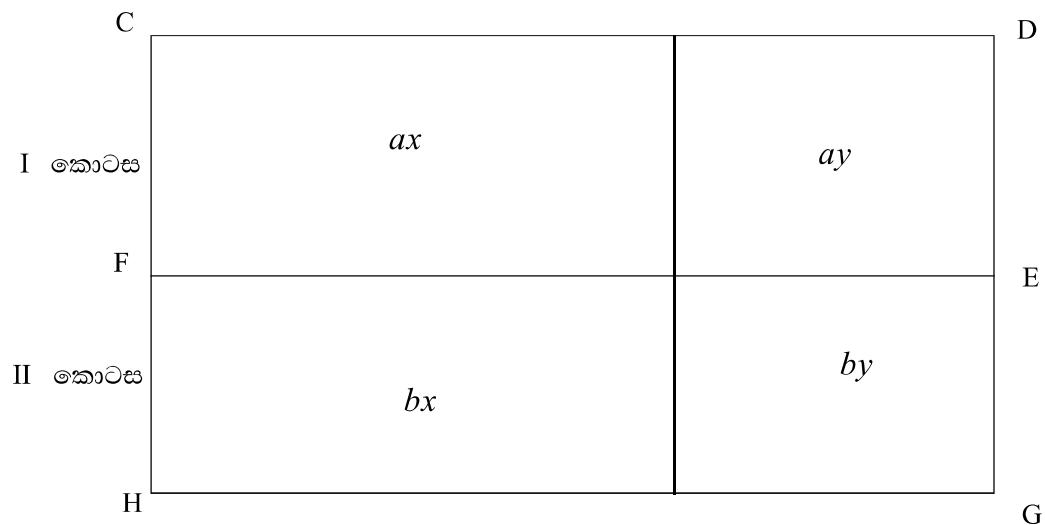
- පෙළපොතෙහි පාඩම හේ අදාළ අභ්‍යාස වෙත සිංහයන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිශීලනය සඳහා :

- <http://www.youtube.com/watch?v=HXlj16mjfgk>
- <http://www.youtube.com/watch?v=nOZTe8jU2g4>
- <http://www.youtube.com/watch?v=fVIZmOQBS5M>
- <http://www.youtube.com/watch?v=jmbg-DKWuc4>
- <http://www.youtube.com/watch?v=YahJQvY396o>
- <http://www.youtube.com/watch?v=tvnOWloeeaU>

අභ්‍යන්තර 1

7. ප්‍රත්‍යක්ෂ

නිපුණතාව 23 : එදිනෙදා ජීවිතයේ කටයුතුවලදී අවශ්‍ය නිගමනවලට එළඹීම සඳහා සරල රේඛිය තල රුප ආශ්‍රිත ජ්‍යාමිතික සංකල්ප යොදා ගනියි.

නිපුණතා මට්ටම 23.1 : රාජි අතර සම්බන්ධතා ජ්‍යාමිතිය ඇසුරෙන් විග්‍රහ කරයි.

කාලවිෂේෂ සංඛ්‍යාව : 04 ඩි.

හරදින්වීම් :

නිශැතින් ම සත්‍ය යැයි හැගෙන ප්‍රකාශ ප්‍රත්‍යක්ෂ ලෙස හැඳින් වේ. ඒවා නිවැරදි ව සාධනය කිරීමෙන් තොරව ම අවබෝධ කර ගත හැකි වේ. ගණිතය ඉගෙනීමේ දී තර්කානුකූල ව කරුණු පැහැදිලි කිරීමටත්, නිගමනවලට එළඹීමටත්, විවිධ සම්බන්ධතා ගොඩ නැගීමටත් නැති ව ම බැරි මෙවලමක් ලෙස ප්‍රත්‍යක්ෂ ගෙන හැර දුක්විය හැකි ය. ඒ අනුව විෂ ගණිතය තේමාව යටතේ සම්කරණ විසඳීම, අසමානතා විසඳීම වැනි අවස්ථාවලදීත්, ජ්‍යාමිතිය තේමාව යටතේ සාධනය කිරීම් හා ගණනය කිරීම් ආශ්‍රිත ගැටුපු විසඳීමේ දීත් ප්‍රත්‍යක්ෂ හා ජීවිතය බහුල ව සිදු වේ. තර්ක ගාස්තුය වැනි විෂයයන්වල දී ද තර්කානුකූලව සම්බන්ධතා ගොඩ නැගීම් නිගමනවලට එළඹීම සඳහා ප්‍රත්‍යක්ෂ යොදා ගති. මෙසේ හාවිත වන ප්‍රත්‍යක්ෂ රාජියක් ඇත්ත් බහුල ව යෙදෙන ප්‍රත්‍යක්ෂ රක් මූලික වශයෙන් හඳුනා ගෙන ඇත. එම ප්‍රත්‍යක්ෂ 5 පිළිබඳ ව මෙම කොටසින් අධ්‍යාපනය කෙරේ.

නිපුණතා මට්ටම 23.10 අභ්‍යා ඉගෙනුම් පළ :

- මූලික ප්‍රත්‍යක්ෂ පහ හඳුනා ගනියි.
- මූලික ප්‍රත්‍යක්ෂ පහ ඇසුරින් සම්බන්ධතා ගොඩනගයි.

පාර්නාමික වචනමාලාව :

ප්‍රත්‍යක්ෂ - බෙං්ග්‍රැංඡල මැකස් - Axioms

ජාංගම සාම්ප්‍රදායික ප්‍රත්‍යක්ෂ :

නිපුණතා මට්ටම 23.1 යටතේ ඇති පළමුවන ඉගෙනුම් පලයට අදාළ විෂය සංකල්පය දිජ්‍යාපනය කුළ ගොඩ නැගීම සඳහා සුදුසු නිදර්ශකයක් මෙහි දැක්වේ. කේවල වශයෙන් ස්ථියාත්මක විමට යෝජිත ස්ථියාකාරකමකි.

කාලය : මිනින්තු 40 ඩි

ගුණාන්තමක යෙදුවම් :

- කාර්ය පත්‍රිකාවේ විශාලිත පිටපත්

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- පහත සඳහන් අවස්ථා ඉදිරිපත් කර එහි තොරතුරු ඇසුරින් ලබා ගත හැකි සම්බන්ධතා පිළිබඳ ව සාකච්ඡා කරන්න.

$$\begin{aligned} \text{•} \quad \text{පැනක මිල} &= \text{රුපියල් } 10, \text{ මකනයක මිල} = \text{රුපියල් } 10 \\ \therefore \text{පැනක මිල} &= \text{මකනයක මිල} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{•} \quad AB &= PQ \\ AB &= XY \therefore PQ = XY \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{•} \quad \text{සිනි කිලෝ ගුම් } 1 \text{ මිල} &= \text{රුපියල් } 98 \\ \therefore \text{සිනි කිලෝ ගුම් } 5 \text{ මිල} &= \text{රුපියල් } 98 \times 5 \end{aligned}$$

$$\text{•} \quad AB = 10 \text{ cm කි.} \quad \therefore 5.AB = 10 \times 5 \text{ cm හා } \frac{AB}{2} = \frac{10}{2} \text{ cm}$$

$$\text{•} \quad PQ = XY \quad \therefore 2PQ = 2.XY \text{ හා } \frac{PQ}{3} = \frac{XY}{3}$$

පාඨම සංවර්ධනය :

- එක් එක් අවස්ථාව යටතේ තොවුව තුළ ඇති තොරතුරු අධ්‍යයනය කර, දී ඇති රුප හෝ තොරතුරු ඇසුරින් ලබා ගත හැකි සම්බන්ධතා ලියා දැක්වීය යුතු බවට ශිෂ්‍යයන් දැනුවත් කරන්න.
- විශාලිත කාර්ය පත්‍රිකා පිටපත පුදරුණය කරමින් (හෝ පූඛ ලැංශේ ඇද) ශිෂ්‍යයන් කේවල වශයෙන් ක්‍රියාවලියේ නිරත කරවන්න.
- ක්‍රියාකාරකම තිම වූ පසු ශිෂ්‍යයන් සමග සාකච්ඡා කරමින් තිනැතින් ම සත්‍ය බව වැටහෙන ප්‍රකාශ, ප්‍රත්‍යක්ෂ ලෙස හඳුන්වන බව පැහැදිලි කරන්න.
- ශිෂ්‍ය අනාවරණ හා ප්‍රවේශයේ දී යොදා ගත් අවස්ථා ද සැලකිල්ලට ගනීමින් මූලික ප්‍රත්‍යක්ෂ පහ සාධාරණ ලෙස ගොඩ නගා ශිෂ්‍යයන්ගෙන් ඒ පිළිබඳ ව විමසන්න.

එනම්

ප්‍රත්‍යක්ෂ 1 : එක ම රාජියකට සමාන වන රාජි, එකක් අනෙකට සමාන වේ.

$$a = b \text{ සහ } b = c \text{ නම් } a = c \text{ වේ.}$$

ප්‍රත්‍යක්ෂ 2 : සමාන රාජි වලට සමාන රාජි එකතු කිරීමෙන් ලැබෙන

රාජි ද සමාන වේ.

$$a = b \text{ සහ } c = d \text{ නම්, } a + c = b + d \text{ වේ.}$$

ප්‍රතිඵලක්ෂ 3 : සමාන රාජි වලින් සමාන රාජි අඩු කිරීමෙන් ලැබෙන රාජි ද සමාන වේ.

$$a = b \text{ සහ } c = d \text{ නම්, } a - c = b - d \text{ වේ.}$$

ප්‍රතිඵලක්ෂ 4 : සමාන රාජි දෙකක් එක ම රාජියෙන් ගුණ කළ විට ලැබෙන රාජි ද සමාන වේ.

$$a = b \text{ නම් } na = nb \text{ වේ.}$$

ප්‍රතිඵලක්ෂ 5 : සමාන රාජි දෙකක් එක ම රාජියෙකින් බෙදා විට ලැබෙන රාජි ද සමාන වේ.

$$a = b \text{ නම් } \frac{a}{n} = \frac{b}{n} \text{ වේ. } \text{මෙහි } n \text{ ගුණය නොවන සංඛ්‍යාවකි.}$$

සිංහල සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව:

- පහත 1, 2 හා 3 අවස්ථාවල කොටුව තුළ දී ඇති නිදසුන අධ්‍යයනය කරමින් ද ඇති එක් එක් රුපයට හෝ තොරතුරුවලට අනුව එහි ඇති සම්බන්ධතා ගෞචි නගන්න.

අවස්ථාව 1

නිදසුන:-

$$XY = 5\text{cm}$$

$$PQ = 5\text{cm}$$

$$\therefore XY = PQ$$

$$AB = BC$$

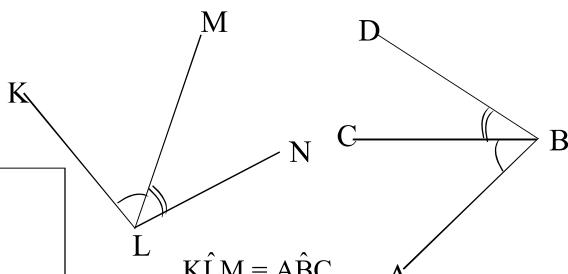
$$AB = AD$$

අවස්ථාව 2

නිදසුන:-

$$\hat{PQR} = 55^\circ, \hat{XYZ} = 35^\circ$$

$$\therefore \hat{PQR} + \hat{XYZ} = 55^\circ + 35^\circ = 90^\circ$$

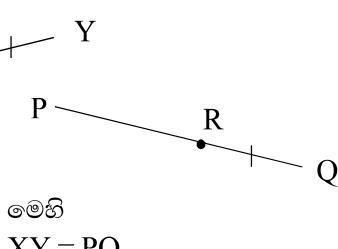

අවස්ථාව 3

නිදසුන:-

$$AB = 15\text{cm}, BC = 4\text{cm}$$

$$AB - BC = 15\text{cm} - 4\text{cm} = 11\text{cm}$$

තක්සේරුව හා අභයිම :

- තක්සේරු නිර්ණායක:
  - දෙන ලද තොරතුරු අනුව ලබා ගත හැකි විවිධ සම්බන්ධතා ලියා දක්වයි.
  - දෙන ලද තොරතුරු මත අන්‍යත් ලබා ගත් විවිධ සම්බන්ධතා පිළිබඳ ව තම අදහස් ප්‍රකාශ කරයි.
  - නිතැනින් ම සත්‍ය බව පැහැදිලි වන ප්‍රකාශ ප්‍රත්‍යක්ෂ ලෙස හඳුනා ගනියි.
  - මූලික ප්‍රත්‍යක්ෂ පහ විස්තර කරයි.
  - ප්‍රත්‍යක්ෂ හඳුනා ගැනීම ගණිතයේ දී ඉතා වැදුගත් බව පිළි ගනියි.
  - පෙළපොතෙහි පාඨම 7හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

අවධානයට ...

පාඨම සංවර්ධනය :

- නිපුණතා මට්ටම 23.1 හි ඇතුළත් ඉගෙනුම් පල 2 සඳහා ප්‍රත්‍යක්ෂ යොදා ගනිමින් විවිධ සම්බන්ධතා ගොඩ නැගීම ආග්‍රිත අභ්‍යාසකරණයට ශිෂ්‍යයන් යොමු කරවන්න.
- වෙනත් ගැලපෙන නිදුසුන් ද ගොඩ නගා ඉදිරිපත් කරන්න.

තක්සේරුව හා අභයිම:

- පෙළපොතෙහි පාඨම 7හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ශිෂ්‍යයින් යොමු කරවන්න.

වැඩිදුර පරිශීලනය සඳහා :

- <https://www.youtube.com/watch?v=KwBwKZcoG24>
- <https://www.youtube.com/watch?v=arskQH2mfl4>

08. සරල රේඛා, සමාන්තර රේඛා ආග්‍රිත කේත්‍රා

නිපුණතාව   **21 :** විවිධ කේත්‍ර අතර සම්බන්ධතා විමර්ශනය කරමින් තීරණ ගනියි.

නිපුණතා මට්ටම 21.1 : සරල රේඛා ආග්‍රිත කේත්‍ර අතර සබඳතා තහවුරු කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 21.2 : විවිධ සරල රේඛා මගින් සැදෙන කේත්‍ර විමසයි.

නිපුණතා මට්ටම 21.3 : සමාන්තර රේඛා ආග්‍රිත කේත්‍ර අතර සම්බන්ධතා හඳුනා ගනියි.

කාලවිපේෂීද සංඛ්‍යාව : 07 සි

භාෂෑන්වීම :

පෘථිවියක්, කොටස් දෙකකට වෙන් කරන මායිම රේඛාවකි. ලක්ෂණ දෙකක් දී ඇති විට ඒවා සැපු ව සම්බන්ධ වීමෙන් ලැබෙනුයේ සරල රේඛාවකි. සරල රේඛාවක් අවිනිශ්චිත ලෙස දෙපසට විහිදී යයි. එබැවින් ගණීතමය කටයුතුවල දී අප විසින් අදිනු ලබන්නේ සරල රේඛා නොව සරල රේඛා බණ්ඩ යි.

ක්‍රි.ස්. තුන්වන සියවෙස් දී යුතුකළේ නම් ගණීතයා විසින් රචිත The Elements නම් කානියේ සඳහන් ප්‍රමේය, තල රුප සම්බන්ධ කර ගනිමින් ගොඩ නැගී ඇතේ. එම කානියේ ඇතුළත් සරල රේඛා සම්බන්ධ ප්‍රමේය තුනක් හඳුන්වා දීමට මෙම පාඨමෙන් අදහස් කෙරේ. ජ්‍යාමිතික අපෝහනය සඳහා බහුල වශයෙන් යෙදෙන ප්‍රමේය ලෙස මේවා ඉතා වැදගත් වේ.

නිපුණතා මට්ටම 21.3ට අදාළ ඉගෙනුම් පළ :

1. සරල රේඛා දෙකක් තීරයක් රේඛාවකින් තේශනය වීමෙන් සැදෙන අනුරුප කේත්‍ර සමාන වේ නම් හෝ ඒකාන්තර කේත්‍ර සමාන වේ නම් හෝ මිතු කේත්‍ර යුගලයක එශකාය සැපුකේත්‍ර දෙකකට සමාන වේ නම් හෝ එම සරල රේඛා දෙක සමාන්තර වේ යන ප්‍රමේයය හඳුනා ගනියි.
2. සරල රේඛා දෙකක් තීරයක් රේඛාවකින් තේශනය වීමෙන් සැදෙන අනුරුප කේත්‍ර සමාන වේ නම් හෝ ඒකාන්තර කේත්‍ර සමාන වේ නම් හෝ මිතු කේත්‍ර යුගලයක එශකාය සැපුකේත්‍ර දෙකකට සමාන වේ නම් හෝ එම සරල රේඛා දෙක සමාන්තර වේ යන ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය කරයි.
3. සරල රේඛා දෙකක් තීරයක් රේඛාවකින් තේශනය වීමෙන් සැදෙන අනුරුප කේත්‍ර සමාන වේ නම් හෝ ඒකාන්තර කේත්‍ර සමාන වේ නම් හෝ මිතු කේත්‍ර යුගලයක එශකාය සැපුකේත්‍ර දෙකකට සමාන වේ නම් හෝ එම සරල රේඛා දෙක සමාන්තර වේ යන ප්‍රමේයය හාවිතයෙන් ගැටුලු විසඳයි.

- 4 සමාන්තර සරල රේඛා දෙකක්, තීරයක් රේඛාවකින් ජේදනය වීමෙන් සැදෙන, අනුරුප කෝණ සමාන වේ, ඒකාන්තර කෝණ සමාන වේ, මිතු කෝණ යුගලයක එකිනය සාපු කෝණ දෙකකට සමාන වේ, යන විලෝම ප්‍රමේයය හඳුනාගනියි.
- 5 සමාන්තර සරල රේඛා දෙකක්, තීරයක් රේඛාවකින් ජේදනය වීමෙන් සැදෙන,
- අනුරුප කෝණ සමාන වේ
  - ඒකාන්තර කෝණ සමාන වේ
  - මිතු කෝණ යුගලයක එකිනය සාපු කෝණ දෙකකට සමාන වේ. යන විලෝම ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය කරයි.
- 6 සමාන්තර සරල රේඛා දෙකක්, තීරයක් රේඛාවකින් ජේදනය වීමෙන් සැදෙන,
- අනුරුප කෝණ සමාන වේ
  - ඒකාන්තර කෝණ සමාන වේ
  - මිතු කෝණ යුගලයක එකිනය සාපු කෝණ දෙකකට සමාන වේ. යන විලෝම ප්‍රමේයය හාවිතයෙන් ගැටුපූ විසඳයි.

පාරිභාෂික වචනමාලාව :

සමාන්තර රේඛාව	- සමාන්තරක් කොටුකൾ	- Parallel line
තීරයක් රේඛාව	- ගුරුකොටි	- Transversal line
ප්‍රතිමුඩ කෝණ	- ගුත්තෙත්තිර්කොණාන්කൾ	- Vertically opposite angles
අනුරුප කෝණ	- ගුත්තකොණාන්කൾ	- Corresponding angles
ඒකාන්තර කෝණ	- ගුණ්‍යවිට්කොණාන්කൾ	- Alternate angles
මිතු කෝණ	- තුළයකොණාන්කൾ	- Allied angles
ප්‍රමේයය	- තෙත්රංජල	- Theorem
විලෝමය	- මරුත්තල	- Converse

පාඨම් සඡලපුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 21.1 හා 21.2 ට අදාළ ඉගෙනුම්පල නිෂ්පාදන් තුළ තහවුරු වීමෙන් පසු නිපුණතා මට්ටම 21.3 යටතේ වන ඉගෙනුම පල 1ට අදාළ ව ප්‍රමේයය හඳුන්වා දෙමින් ඉගෙනුම්පල 2 ට අදාළ ව එම ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය සඳහා සකස් කළ නිෂ්පාදන ක්‍රියාකාරකමක් ඇතුළත් නිදරිතයක පහත දැක්වේ.

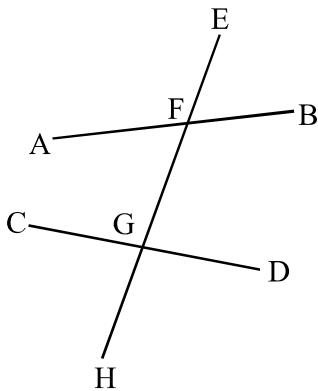
කාලය : මිනින්ද 80 දි

ගුණාත්මක යොදුවුම් :

- එක් කණ්ඩායමට තුනක් බැඟින් $10 \text{ cm} \times 10 \text{ cm}$ ප්‍රමාණයේ තෙල් කබධාසි
- එක් කණ්ඩායමට තුනක් බැඟින් කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපත්
- ඇමුණුම 1 හි සඳහන් පෝස්ටරය

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

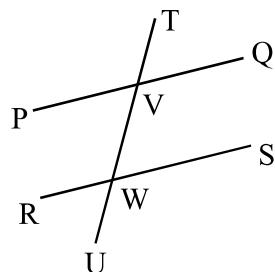
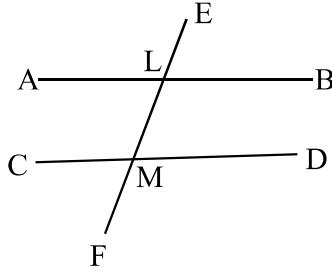

- රැප සටහන ලැංලේ පුද්රූහනය කරමින් එහි ඇතුළත් සරල රේඛා හා කේත් පිළිබඳ ව ගිෂ්‍යයන් සමග සාකච්ඡා කරන්න.
- එම සාකච්ඡාවේ දී තීර්යක් රේඛාව පිළිබඳ ව, යුගල වශයෙන් පවතින අනුරූප, ඒකාන්තර හා මිතු කේත් පිළිබඳ ව, අනුරූප හා ඒකාන්තර කේත් යුගල්වල පිහිටීමේ හැඩය ඉංග්‍රීසි හෝ බිජේ F හා Z අකුරට පවතින ආසන්න සංඛ්‍යාව පිළිබඳ ව හා මිතු කේත් යුගලයේ පිහිටීම පිළිබඳ ව කරුණු මතු කර ගතිමින් ගිෂ්‍යයන්ගේ පෙර දැනුම මතක් කර දෙන්න.
- සරල රේඛා දෙකක සමාන්තරතාව සාදුකෙත් මුල්ල සහ විහිත වතුරසුය හා සරල දාරය මගින් පරික්ෂා කළ හැකි බව ද එය සිදු කරන ආකාරය ද හිපත් කරමින් මෙම කේත් හා රේඛා අතර ජ්‍යාමිතික සම්බන්ධතාව පිළිබඳ සොයා බැලීමට පහත ක්‍රියාකාරකම වෙත ගිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

පාඨම සංවර්ධනය :

- අමුණුම 1 හි ඇතුළත් ප්‍රමේයය සඳහන් පෝස්ටරය පුද්රූහනය කරමින්, අනුරූප කේත් සමාන වන විට හෝ ඒකාන්තර කේත් සමාන වන විට හෝ මිතු කේත් යුගලයක එක්කය 180° වන විට හෝ, එම කේත් සංස්කීර්ණ සරල රේඛා සමාන්තර වන බව පෙන්වා දෙමින් ප්‍රමේයය හඳුන්වා දෙන්න.
- ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය කිරීමට සූදානම් කළ ක්‍රියාකාරකම වෙත ගිෂ්‍යයන් යොමු කිරීම සඳහා ඔවුන් සුදුසු පරිදි හතරදෙනා බැඳීන් වෙන් කරන්න.
- එක් එක් කණ්ඩායම වෙත කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපතක් සමග තෙල් කඩ්දාසී කැබලි තුනක් ලබා දෙන්න.
- ගිෂ්‍යයන් කාර්ය පත්‍රිකාව අනුව ක්‍රියාකාරකමෙහි නිරත වන අතර තුර උද්විතී අවශ්‍ය ගිෂ්‍යයන්ට සහාය වන්න.
- ක්‍රියාකාරකම අවසානයේ ගිෂ්‍ය අනාවරණ ගැන සාකච්ඡා කරමින් ඉහත ප්‍රමේයය සත්‍ය බව තහවුරු කර දෙන්න.

ශේෂයන් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

① රුපය

- මධ්‍ය ලැබේ අශේෂ රුප සටහන් දෙක වෙන වෙන ම තෙල් කඩාසියකට ද පිටපත් කර ගන්න. රුපයේ ආකාරයට ඉංග්‍රීසි අක්ෂර යොදුමින් රුප නම කරන්න.
- අංක ① රුපයේ FMD ට අනුරුප කෝණය වන L ශිරුපයේ කෝණය පිටපත් දෙක් ම ලක්ෂූ කරන්න. තෙල් කඩාසිය ඇසුරින් කාර්ය පත්‍රිකාවේ FMD සහ MLB කෝණ සමාන දැයි පරික්ෂා කරන්න. ඒ අනුව ① රුපයේ අනුරුප කෝණ අතර සම්බන්ධතාව සටහන් කර ගන්න.
- එම කෝණ දෙක කෝණමානය භාවිතයෙන් මැන ඉහත ලබා ගත් තීරණය තහවුරු කර ගන්න.
- අංක ② රුපය සඳහා ද ඉහත ක්‍රියාකාරකමෙහි ම යෙදෙමින් RWU ට අනුරුප කෝණය සෞයා එම කෝණ දෙක අතර ද ඉහත සම්බන්ධතාව තිබේ දැයි පරික්ෂා කරන්න.
- අංක ③ රුපයේ ALM ට ඒකාන්තර කෝණය වන M ශිරුපයේ කෝණය පිටපත් දෙක්ම ලක්ෂූ කරන්න. තෙල් කඩාසිය ඇසුරින් කාර්ය පත්‍රිකාවේ ALM සහ LMD කෝණ සමාන දැයි පරික්ෂා කරන්න. ඒ අනුව අංක ① රුපයේ ඒකාන්තර කෝණ අතර සම්බන්ධතාව සටහන් කර ගන්න.
- එම කෝණ දෙක කෝණමානය භාවිතයෙන් මැන ඉහත ලබා ගත් තීරණය තහවුරු කර ගන්න.
- අංක ④ රුපය සඳහා ද ඉහත ක්‍රියාකාරකමෙහි ම යෙදෙමින් QVW ට ඒකාන්තර කෝණය සෞයා එම කෝණ දෙක අතර ද ඉහත සම්බන්ධතාව තිබේ දැයි පරික්ෂා කරන්න.
- අංක ⑤ රුපයෙහි BLM ට මිනු කෝණය වන M ශිරුපයෙහි කෝණය හඳුනා ගෙන එම කෝණ දෙකෙහි විශාලත්ව කෝණමානය භාවිතයෙන් මැන එම අගයන්හි එකතුව ලබා ගන්න. ඒ අනුව ① රුපයේ මිනු කෝණ අතර පවතින සම්බන්ධතාව සටහන් කර ගන්න.
- ② රුපයෙහි PVW ට මිනු කෝණය වන W ශිරුපයෙහි කෝණය හඳුනා ගෙන එම කෝණ දෙකෙහි ද විශාලත්ව ව කෝණමානය භාවිතයෙන් මැන එම අගයන්හි එකතුව ගෙන ඒවා අතර ද ඉහත සම්බන්ධය තිබේ දැයි පරික්ෂා කරන්න.
- කඩාසියකින් සකසා ගත් සාපුරුකෝණ මුල්ලක් ඇසුරෙන් CD සහ AB සමාන්තර දැයි පරික්ෂා කරන්න. විහිත වතුරසුය හා සරල දාරය භාවිතයෙන් ද එය තහවුරු කර ගන්න.
- කඩාසි මුල්ල භාවිතයෙන් ③ රුපයේ PQ සහ RS රේඛා සමාන්තර දැයි පරික්ෂා කර විහිත වතුරසුය හා සරල දාරය මැගින් එය තහවුරු කර ගන්න.

- ඔබට ලැබුණු ප්‍රතිඵල අනුව ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය කළ හැකි ආකාරය ඉදිරිපත් කිරීමට සූදානම් වන්න.

තක්සේරුව හා අභ්‍යන්තර :

- තක්සේරු නිර්ණායක:
- සමාන්තර රේඛා ආශ්‍රිත ප්‍රමේයය නිවැරදි ව ප්‍රකාශ කරයි.
- සරල රේඛා දෙකක් තීරෙයක් රේඛාවකින් කැපී ගිය විට සැදෙන කේත් අතරින් අනුරුප කේත් හා ඒකාන්තර කේත් සමාන වන විට සරල රේඛා සමාන්තර වන බව සත්‍යාපනය කරයි.
- මිනු කේත් යුගලයක එළකාය සාපුරුණ්‍ය දෙකක් වන විට ද රේඛා සමාන්තර වන බව පිළි ගනියි.
- සාපුරුණ්‍ය මුල්ල ඇසුරින් රේඛා දෙකක සමාන්තරතාව පරීක්ෂා කරයි.
- සුවිශේෂී අවස්ථා විවරණයට සත්‍යාපනය යොදා ගනියි.
- පෙළපොතෙහි පාඨම 8හි අදාළ අන්තරාස වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

අවධානයට ...

පාඨම සංවර්ධනය :

- නිපුණතා මට්ටම 21.3 හි ඉගෙනුම පලය 3, 4, 5 සහ 6ව අදාළ හැකියා ශිෂ්‍යයන් තුළ වර්ධනය සඳහා සුදුසු පාඨම සැලසුම් කර ත්‍රියාත්මක කරන්න.

තක්සේරුව හා අභ්‍යන්තර :

- පෙළපොතෙහි පාඨම 8හි අදාළ අන්තරාස වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිශීලනය සඳහා :

- <http://www.youtube.com/watch?v=wRBMMiNHQaE>
- <http://www.youtube.com/watch?v=2CZrkdtgeNU>
- <http://www.youtube.com/watch?v=gRKZaojKeP0>
- <http://www.youtube.com/watch?v=H-E5rlpCVu4>
- <http://www.youtube.com/watch?v=2WjGD3LZEWo>
- <http://www.youtube.com/watch?v=Ld7Vxb5XV6A>
- https://www.youtube.com/watch?v=aq_XL6FrmG

අැමුණුම 1

පෝස්ටරය:

සරල රේඛා දෙකක් තීරෙයක් රේඛාවකින් කැපී ගිය විට සැදෙන අනුරුප කේත් සමාන වේ නම් හෝ ඒකාන්තර කේත් සමාන වේ නම් හෝ මිනු කේත් යුගලයක එළකාය සාපුරුණ්‍ය දෙකක් වේ නම් හෝ එම සරල රේඛා සමාන්තර වේ.

9. දුව මිනුම්

නිපුණතාව II : දෙදිනික අවශ්‍යතා සපුරාගැනීම සඳහා දුව මිනුම් පිළිබඳ ව විවාරිති ව කටයුතු කරයි.

නිපුණතා මට්ටම II.I : දුව මිනුම් ඒකක අතර සම්බන්ධතා ගොඩනගයි.

කාලවිශේද සංඛ්‍යාව : 03 දි.

භාෂ්‍යන්වීම :

භාෂ්‍යනයක ධාරිතාව යනු එම භාෂ්‍යනය මූලමතින් ම පිරවිය හැකි දුව ප්‍රමාණයෙහි පරිමාව සි. යම් දුව ප්‍රමාණයක පරිමාව මැතිය හැක්කේ එම දුවය අඩංගු භාෂ්‍යනයේ ධාරිතාව මතින ඒකක මගිනි. යම් වස්තුවක පරිමාව යනු එම වස්තුව මගින් අවකාශයෙන් අත්කර ගනු ලබන ඉඩ ප්‍රමාණය වන අතර දුව පරිමාවක් යනු එම දුවය අවකාශයෙන් අත්පත් කර ගන්නා ඉඩ ප්‍රමාණය සි. මේ අනුව ධාරිතාව හා පරිමාව මතින ඒකක අතර යම් සම්බන්ධයක් තිබිය යුතු ය. ධාරිතාව ml හා l වැනි ඒකකවලින් මතිනු ලබන අතර පරිමාව mm^3 , cm^3 හා m^3 වැනි ඒකකවලින් මතිනු ලැබේ. එදිනේදා ජ්‍යවිතයේ ගැටලු විසඳීමේදී මෙම එක් මිනුම් ඒකකයින් අතෙක් ඒකකයට පරිවර්තනය වීම අවශ්‍ය බැවින් මෙම මිනුම් ඒකක අතර සම්බන්ධය වටහා ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය ය. එම නිසා මෙම මිනුම් ඒකක අතර සම්බන්ධය වටහා ගැනීම, එම සම්බන්ධතා හාවිත කරමින් දුව මිනුම් ඒකක පරිවර්තන සිදු කිරීම හා ඒ ආශ්‍යාත ගැටලු විසඳීම මෙම කොටසින් අපේක්ෂා කෙරේ.

නිපුණතා මට්ටම II.I ට අභ්‍යා ඉගෙනුම් පල :

1. ml හා cm^3 අතර සම්බන්ධය හඳුනා ගනියි.
2. l හා cm^3 අතර සම්බන්ධය ගොඩනගයි.
3. l හා m^3 අතර සම්බන්ධය ගොඩනගයි.
4. ml හා cm^3 , l හා cm^3 , l හා m^3 අතර සම්බන්ධතා හාවිත කරමින් දුව මිනුම් ඒකක පරිවර්තන සිදු කරයි.
5. දුව මිනුම් ඒකක පරිවර්තන ආශ්‍යාත ගැටලු විසඳයි.

පාර්භ්‍යාලික වචනමාලාව :

පරිමාව	- කණවාලු	- Volume
ධාරිතාව	- කොළඹාලාව	- Capacity
සිනකය	- සතුරාමුකි	- Cube
සිනකාභය	- කණවාරු	- Cuboid

පාඨම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 11.1 යටතේ වන ඉගෙනුම්පල 10 අදාළ විෂය සංක්ලේෂය ශිෂ්‍යයන් තුළ ගොඩනැගීම මෙම පාඨම් අපේක්ෂිත ය. මේ සඳහා කණ්ඩායම් ත්‍රියාකාරකමක් ඇසුරින් සකස් කළ නිදරණකයක් පහත දැක්වේ.

කාලය : මිනින්න 40 යි

ගුණාත්මක යොදවුම් :

- විනිවිදක කොළයක් හා විතයෙන් දුව කාන්දු නොවන සේ සාදාගත්
  - $2cm \times 2cm \times 2cm$ සනකයක්
  - $2cm \times 2cm \times 3cm$ සනකාභයක්
  - $2cm \times 3cm \times 3cm$ සනකාභයක්
  - $2cm \times 3cm \times 4cm$ සනකාභයක්
  - $2cm \times 3cm \times 5cm$ සනකාභයක්
- සිරිංජ කිහිපයක්
- වතුර හා ජන
- සරල දාර
- කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපත්

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- හාජන කිහිපයක්, බෝතල් කිහිපයක් පෙන්වමින් ඒවායේ ධාරිතාව හා පරිමාව පිළිබඳ විමසමින් සාකච්ඡාවක් මෙහෙයවන්න.
- දුව පරිමාව යනු එම දුවය අවකාශයේ ගන්නා ඉඩ ප්‍රමාණය බවත් හාජනයක ධාරිතාව යනු එම හාජනය සම්පූර්ණයෙන් පිරවීමට අවශ්‍ය දුව පරිමාව බවත් යම් වස්තුවක පරිමාව යනු එම වස්තුව අවකාශයේ ගන්නා ඉඩ ප්‍රමාණය බවත් පහදා දෙන්න.
- ධාරිතාව මතින ඒකක විමසා ඒවා ml හා l බවත් පරිමාව මතින ඒකක විමසා ඒවා mm^3 , cm^3 , m^3 බවත් සාකච්ඡා කරන්න.
- එදිනෙදා ඒවිතයේ ගැටලු විමසීමේ දී මෙම ඒකක දෙවර්ගය අතර පරිවර්තනය අවශ්‍ය බැවින් ඒවා අතර සම්බන්ධය කුමක් ද යන්න විමසමින් පාඨමට පිවිසෙන්න.

- #### පාඨම සංවර්ධනය :
- පළමුව ශිෂ්‍යයන් සුදුසු පරිදි කණ්ඩායම් කර, කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපතක් සනකාභයක්, වතුර හාජනයක්, සිරිංජයක් හා සරල දාරයක් බැඟින් ලබාදෙන්න.
  - ඉන්පසු ශිෂ්‍යයන් අදාළ ත්‍රියාකාරකමෙහි යොදවන්න.
  - ශිෂ්‍ය අනාවරණ ඉදිරිපත් කිරීමට අවස්ථාව ලබා දෙන්න.
  - ශිෂ්‍ය අනාවරණ ඇසුරු කරගනීමින් $1cm^3$ හා $1ml$ අතර සම්බන්ධය $1cm^3 = 1ml$ බව ලබා ගන්න.

ඩිජ්‍යෙන් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

- මධ්‍ය ලබා දී ඇති සනකාභයේ දිග, පළල හා උස සරල දාරය හා විතයෙන් මතින්න. (ආසන්න සෙන්ටීමිටරයට)
- ල් ඇසුරින් සනකාභයේ පරිමාව ගණනය කරන්න.
- ලබා දී ඇති සිරිංඡරයට ජලය ගෙන සනකාභය සම්පූර්ණයෙන් පිරෙන සේ පුරවන්න.
- සනකාභය සම්පූර්ණයෙන් පිරවීමට අවශ්‍ය වූ ජල පරිමාව ml ඇසුරින් ප්‍රකාශ කරන්න.
- එම පරිමා දෙක සංසන්දනය කිරීමෙන් cm^3 හා ml අතර සම්බන්ධයක් ගොච්චන්න.
- මධ්‍ය ලබාගත් සම්බන්ධය පන්තිය වෙත ඉදිරිපත් කරන්න.

තක්සේරුව හා අඟයීම :

- තක්සේරු නිර්ණායක:
  - භාජනයක බාරිතාව යනු එම භාජනය සම්පූර්ණයෙන් ම පිරවීය හැකි ද්‍රව්‍ය පරිමාව ලෙසන් යම් වස්තුවක පරිමාව යනු එම වස්තුව මගින් අවකාශයේ අත්කර ගනු ලබන මුළු ඉඩ ප්‍රමාණය බවත් ප්‍රකාශ කරයි.
  - දිග, පළල හා උස මැනීමෙන් සනකාභයක පරිමාව ගණනය කරයි.
  - පරිමා සැසදිමෙන් $1 cm^3 = 1 ml$ බව ප්‍රකාශ කරයි.
  - ඒදිනෙදා කටයුතුවල දී පරිමාව හා බාරිතාව අතර මිනුම් එකක පරිවර්තනය කිරීමෙන් කාර්යයන් පහසු කර ගනියි.
  - කණ්ඩායම් තුළ අනු අදහස් ගරු කරමින් කටයුතු කරයි.
  - පෙළපොතෙහි පාඨම 9 හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ඩිජ්‍යෙන් යොමු කරන්න.

අවධානයට ..

පාඨම සංවර්ධනය :

- නිපුණතා මට්ටම 11.1හි ඇතුළත් 2, 3, 4 සහ 5 යන ඉගෙනුම් පල සඳහා ද පුදුසු පරිදි පාඨම් සැලසුම් කර ඩිජ්‍යෙන් සමග ක්‍රියාත්මක කරන්න.

තක්සේරුව හා අඟයීම :

- පෙළපොතෙහි පාඨම 9 හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ඩිජ්‍යෙන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිඹිලනය සඳහා :

- <https://www.youtube.com/watch?v=PEwlgwqDe0A>

10. අනුලෝච්‍න සමානුපාත

නිපුණතාව 4: එදිනෙනාදා කටයුතු පහසු කර ගැනීම සඳහා අනුපාත යොදා ගතියි.

නිපුණතා මට්ටම 4.1 : අනුලෝච්‍න සමානුපාතය යොදා ගතිමින් ගණනය කිරීම්වල යෙදෙයි.

කාලවිශේෂ සංඛ්‍යාව : 06 ඩී.

භාෂාන්වීම :

- අනුපාතයක් යනු එකම වර්ගයේ රාඛ දෙකක් අතර සංඛ්‍යාමය සම්බන්ධ -තාවක් වන අතර අනුපාතිකයක් යනු එකිනෙකට වෙනස් රාඛ දෙකක් අතර සංඛ්‍යාමය සම්බන්ධතාවකි.
- අනුපාතිකයට අයත් රාඛ දෙකකි අනුරූප අවයව අතර නිශ්චිත සංඛ්‍යාමය සම්බන්ධතාවක් පවතින විට එම රාඛ දෙක අතර, සමානුපාතයක් පවතී.
- සමානුපාතික රාඛ දෙකකින් පළමුවන රාඛයේ ඕනෑම අවයව දෙකක් අතර අනුපාතය, අනෙක් රාඛයේ රේට අනුරූප අවයව දෙකකි අනුපාතයට සමාන වීම හා පළමුවන රාඛයේ අගය වැඩි වන විට දෙවන රාඛයේ අනුරූප අගය ද වැඩි වීම යන ලක්ෂණ අනුව, එම රාඛ දෙක අනුලෝච්‍න ව සමානුපාතික වේ යයි කියනු ලැබේ.

$$\begin{array}{c} a \\ b \end{array} \xrightarrow{\hspace{1cm}} \begin{array}{c} c \\ d \end{array} \quad a:b=c:d$$

- පළමුවන රාඛය x ද, දෙවන රාඛය y ද විට, x, y අනුලෝච්‍න ව සමානුපාතික වන බව $x\alpha y$ ලෙස දක්වනු ලැබේ.
එවිට: $x = ky$
- එනම් $\frac{x}{y} = k$ වේ.
- අනුලෝච්‍න සමානුපාතික වන රාඛ ඇතුළත් ගැටලු සමානුපාත ලක්ෂණ භාවිතයෙන්, ඒකිය කුමයෙන් හා විෂේෂ ව විසඳිය හැකි ය.
- සමානුපාතයක් අනුලෝච්‍න සමානුපාතයන් හඳුන්වා දෙමින්, ඒ හා සම්බන්ධ සංඛ්‍යාත්මක ගැටලු විසඳීම සඳහා මග පෙන්වීමට මෙම කොටසින් අපේක්ෂා කෙරේ.

නිපුණතා මට්ටම 4.1 ට අදාළ ඉගෙනුම් පළ :

1. සමානුපාතය හඳුනා ගතියි.
2. අනුලෝච්‍න සමානුපාතය නිදසුන් ඇසුරින් පැහැදිලි කරයි.
3. අනුලෝච්‍න ලෙස සමානුපාතික වන රාඛ දෙකක් අතර සම්බන්ධතාව $y = kx$ ආකාරයට ලියා දක්වයි.

4. ඒකීය ක්‍රමය හාවිතයෙන් අනුලෝධම සමානුපාතය ආග්‍රිත ගැටලු විසඳයි.
5. සමානුපාත අර්ථ දක්වීම හාවිතයෙන් අනුලෝධම සමානුපාතය ආග්‍රිත ගැටලු විසඳයි.
6. අනුලෝධම සමානුපාතය පිළිබඳ දැනුම යොදා ගනිමින් විදේශ මුදල් පරිවර්තනය ඇතුළත් ගැටලු විසඳයි.
7. විෂේෂ ආකාරයට ලිඛිමෙන් අනුලෝධම සමානුපාත ආග්‍රිත ගැටලු විසඳයි.

පරිභාෂික වචනමාලාව :

සමානුපාතය	- බිජිත්සම්	- Proportion
අනුලෝධම සමානුපාතය	- නොරුඩ් බිජිත්සම්	- Direct Proportion
රාඡි	- කැසියාම්	- Quantity
විදේශ මුදල්	- බෙව්‍යිනාට්‍රූප්පණම්	- Foreign Currencies
විෂේෂ ආකාරය	- අංශරාක්ෂිත බඳුවම්	- Algebraic form

ජාධිම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 4.1 යටතේ වන 1 හා 2 යන ඉගෙනුම් පලවලට අදාළ සමානුපාතය හා අනුලෝධම සමානුපාතය පිළිබඳ සංකල්ප ඕෂෙෂයන් තුළ ගොඩනැගීම සඳහා කේවල ක්‍රියාකාරකමක් ඇතුළත් දේ ගෙන සාකච්ඡා ක්‍රමය හාවිතයෙන් සකස් කළ නිදර්ශකයක් පහත දැක්වේ.

කාලය : මිනින්ත 40 දි

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස්:

ප්‍රවේශය:

- පහත දැක්වෙන වගන්ති දෙක ලැබේලේ ඉදිරිපත් කරන්න.
  - A හා B යන දෙදෙනාගේ වයස් පිළිවෙළින් අවුරුදු 10 හා අවුරුදු 15 වේ.
  - රෝදයක් මිනින්ත 2 දි වට 40ක් කුරුකේ.
  - ඉහත වගන්ති දෙක පිළිබඳ ව ඕෂෙෂයන්ගෙන් අදහස් විමසුම් නිශ්චිත නිශ්චිත අවස්ථාව දෙන්න.
  - රෝදය මිනින්තවක දි වට 20ක් කුරුකේ යන්න ඕෂෙෂයන්ගෙන් ලබා ගෙන එය අනුපාතිකයක් බව සිහිපත් කරවන්න.
  - සමානුපාතයක පවතින ලක්ෂණ භදුනා ගැනීමට පහත ක්‍රියාකාරකමෙහි ඕෂෙෂයන් යොදවන්න.

ජාඩම සංවර්ධනය:

- පහත වගුව ලැබේලේ ඉදිරිපත් කර, එය සම්පූර්ණ කිරීමට තනි තනිව අවස්ථාව ලබා දෙන්න.

පැනක මිල රුපියල් 12 කි.

පළමුවන රාජිය (පැන් ගණනා)	දෙවන රාජිය (මිල රුපියල්)
1	12
2	.....
3	.....
4	.....
5	.....
6	.....
7	.....
8	.....
9	.....
10	.....

- වගුවේ පළමුවන රාජියෙන් පැන් ගණනාත්, දෙවන රාජියෙන් එහි මිලත් දැක්වෙන බව පෙන්වා දෙන්න.
- වගුවේ පළමුවන රාජියේ අවයවයක් හා දෙවන රාජියේ ඊට අනුරූප අවයවය අතර පවතින සංඛ්‍යාමය සම්බන්ධතාව අනුපාතයක් ලෙස සරල ම ආකාරයයෙන් පහත දැක්වෙන සේ ලිවීමට ගිශ්‍යයන්ට පවරන්න.

$$1 : 12 = \dots$$

$$2 : 24 = \dots$$

$$3 : 36 = \dots$$

$$4 : 48 = \dots$$

- ඉහත අනුපාතය අනුව, රාජි දෙකක් අවයව අතර නියත අනුපාතයක් පවතින බව මතු කරමින්, මෙවැනි සම්බන්ධතාවක් සමානුපාතයක් ලෙස හඳුන්වන්න.
- ඉහත පැන් ගණන හා මිල දැක්වෙන වගුවේ ම පළමුවන රාජියේ ඔහු ම අවයව දෙකක් අතර අනුපාතය හා දෙවන රාජියේ ඊට අනුරූප වන අවයව අතර අනුපාතය පහත දැක්වෙන සේ සරල ම ආකාරයයෙන් ලිවීමට උපදෙස් දෙන්න.

පළමුවන රාජියේ අවයව දෙකක් අතර අනුපාතය	දෙවන රාජියේ ඊට අනුරූප අවයව දෙකක් අතර අනුපාතය හා එහි සරල ම අකාරය
1 : 3	12:36 = 1:3
..... :	..... : ..... = ... : .....
..... :	..... : ..... = ... : .....
..... :	..... : ..... = ... : .....
..... :	..... : ..... = ... : .....

- ලබා ගත් උත්තර අනුව, එම අනුපාත දෙක අතර සම්බන්ධතාව පහත වගන්තිය ඇසුරෙන් සාකච්ඡා කරන්න.

පළමුවන රාජියේ ඔහු ම අවයව දෙකක් අතර අනුපාතය දෙවන
රාජියේ ඊට අනුරූප අවයව දෙක අතර අනුපාතයට
සමාන වේ.

- ඉහත වගුවේ පළමුවන රාජියේ අගය වැඩි වන විට දෙවන රාජියේ ඊට අනුරූප අවයවයේ අගය ද වැඩි විම පිළිබඳ ව පැන් ගණන හා ඒවායේ මිල ඇසුරෙන් සාකච්ඡා කර අනුලෝධ සමානුපාතය හඳුන්වා දෙන්න.
- එකම ප්‍රමාණයේ පොත් හා ඒවායේ ස්කන්ධ අතර ඇත්තේ අනුලෝධ සමානුපාතයක් බව ඉහත පෙන්වා දුන් ලක්ෂණ ඇසුරෙන් විස්තර කරන්න.
- පහත දැක්වෙන සමානුපාත අතරින් අනුලෝධ සමානුපාත තේරීමට ශිෂ්‍යයන් යොමු කර අනුලෝධ සමානුපාතය පිළිබඳ නැවත සිහිපත් කරන්න.
  - එක සමාන ප්‍රමාණයේ බිත්තර ගණන හා ඒවායේ මිල
  - සමවතුරපුයක පැන්තක දිග හා එහි පරීමිතය
  - සමවතුරපුයක පැන්තක දිග හා එහි වර්ගීයය
  - නියත වේගයෙන් ගමන් කරන වාහනයක් ගමන් කරන දුර හා ගත වන කාලය

තක්සේරුව හා අභයීම :

- තක්සේරු නිර්ණායක :
- එකිනෙකට වෙනස් රාඛ දෙකකින් පලමුවන රාඛයේ අවයවයක් හා දෙවන රාඛයේ රට අනුරූප අවයවය අතර අනුපාතය නියතයක් වූ සම්බන්ධ සමානුපාතයක් ලෙස හඳුනා ගනියි.
- පලමුවන රාඛයේ අගය වැඩිවන විට දෙවන රාඛයේ අගය ද වැඩි වන්නාවූ සමානුපාතයක් අනුලෝධ සමානුපාතයක් ලෙස විස්තර කරයි.
- අනුලෝධ සමානුපාතයක පවතින ලක්ෂණ ඉදිරිපත් කරයි.
- දෙන ලද දැක්ම සම්බන්ධතා අතරින් අනුලෝධ සමානුපාතයක් දැක්වෙන සම්බන්ධතා තොරයි.
- වියාකාරී ව සාකච්ඡාවට සම්බන්ධ වෙමින් ඉගෙනුම් අත්දැකීම් ලබා ගනියි.

අවධානයට ..

පාඨම සංවර්ධනය :

- අනුලෝධ ලෙස සමානුපාතික රාඛ දෙකක් අතර සම්බන්ධතාව විෂේෂ ආකාරයට ලියා දැක්වීමට මග පෙන්වන්න.
- සුදුසු ක්‍රමවේදයක් යොදා ගනිමින් නිපුණතා මට්ටම 4.1ට අයන් 3, 4, 5, 6 හා 7 ඉගෙනුම් පල සාක්ෂාත් කිරීම සඳහා සුදුසු ඉගෙනුම් ඉගෙන්වීම් ක්‍රමවේදයක් සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන්න.

තක්සේරුව හා අභයීම :

- පෙළපොතෙහි පාඨම 10 හි අදාළ අන්තර් වෙත ගිෂ්වයන් යොමුකරන්න.

වැඩිදුර පරිශ්‍රානය සඳහා :

- <http://www.youtube.com/watch?v=4ywTWCaLmXE>
- <https://www.youtube.com/watch?v=d7rAlcNHDUI>
- <https://www.youtube.com/watch?v=Zm0Kalw-35k>
- <http://www.youtube.com/watch?v=KiVGac1aBt8>

II. ගණකය

නිපුණතාව 6 : එදිනෙදා පිටිතයේ ගැටලු පහසුවෙන් විසඳා ගැනීම සඳහා ලසු ගණක හා ගණක හාවිත කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 6.2 : ගණක යන්තු හාවිතයෙන් ගණනය කිරීම් පහසු කර ගනියි.

කාලවිෂේෂ සංඛ්‍යාව : 02 සි

හැඳුන්වීම :

ආදි මිනිසා තම සතුන් “ ගණන් තැබීම ” සඳහා ගල් කැට තැබීම, මැටි ප්‍රවරුවක ඉරි ඇදීම ආදි උපක්‍රම හාවිත කර ඇත. එහි දී ගණනය කිරීමක් සිදු වී තැන. පසුව මිනිසා අත්වල ඇගිලි ගණකයක් ලෙස හාවිත කර ඇති බව පෙනේ. ක්‍රිඩ්. 1 000 දී පමණ ර්‍යූපේතු ජාතිකයන් මෙන් ම වින ජාතිකයින් දී ඇබෑකසය හාවිත කර ඇත.

ගණක රාමුව දී එක්තරා ආකාරයක ගණකයි. නොපියර් තීරු ලසු ගණක ද ගණකයන් ය. බිලේස් පැස්කල් යාන්ත්‍රික ගණකය නිපද වූ නමුත් 1833 වාල්ස් බැබේල්ස්ගේ විද්‍යාලේෂණ යන්ත්‍රය බිඟි විය. වර්තමානයේ ඇති පරිගණකය මොහුගේ මූලධර්මය අනුව සැකසී ඇති බැවින් පරිගණක විද්‍යාවේ පියා ලෙස වාල්ස් බැබේල් හැඳින් වේ.

විද්‍යාත්මක ගණකයේ රුප සටහනක් මෙහි දැක් වේ. ඕනෑම ගණකයක $+$, $-$, $\times$, $\div$ ගණිත කරම හතර සඳහා යතුරු හතරක් ඇතු. මෙහි On මගින් ගණකයේ ක්‍රියා කිරීම ඇරෙහින අතර Off මගින් ක්‍රියාවලියෙන් ඉවත් වීම ද $=$ මගින් ගණිත කරමයේ ප්‍රතිඵලය ලබා ගැනීම ද සිදු වේ. නිපුණතා මට්ටම 6.2 යටතේ විද්‍යාත්මක ගණකයේ $+$, $-$, $\times$, $\div$, $=$, $\%$, x^2 හා $\sqrt{x}$ යන යතුරු හඳුනා ගැනීම හා හාවිත කිරීම මෙහි දී අපේක්ෂා කෙරේ.

නිපුණතා මට්ටම 6.2 ට අභ්‍යා ඉගෙනුම් පල :

1. විද්‍යාත්මක ගණකයේ On , Off , $+$, $-$, $\times$, $\div$ හා $=$ යන යතුරු හඳුනා ගනියි.
2. විද්‍යාත්මක ගණකයේ On , Off , $+$, $-$, $\times$, $\div$, $=$ හා $=$ යන යතුරු යොදා ගනිමින් ගණකය හාවිත කරයි.

3. විද්‍යාත්මක ගණකයේ $\%$, x^2 හා $\sqrt{x}$ යන යතුරු හඳුනා ගනියි.
4. විද්‍යාත්මක ගණකයේ $\%$, x^2 හා $\sqrt{x}$ යන යතුරු යොදා ගනිමින් ගණකය භාවිත කරයි.
5. විද්‍යාත්මක ගණකය භාවිත කිරීමෙන් කාර්යක්ෂමතාව වැඩි කර ගත හැකි බව පිළිගනියි.
6. විද්‍යාත්මක ගණකය භාවිතයෙන් උත්තරවල නිවැරදිතාව පරීක්ෂා කරයි.

පාරිභාෂික වචනමාලාව :

විද්‍යාත්මක ගණකය	- බිංගුණාමුහෘත් කණිකයුව්	- Scientific calculator
යතුරු	- සාධාරණ තුළ පිළියා ඇතුළු පිළියා ඇතුළු පිළියා ඇතුළු	- Key
යතුරු පූවරුව	- සාධාරණ පූවරුව	- Key board

පාඨම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 6.2 යටතේ වන ඉගෙනුම පල 1ව හා 2 ට අදාළ විෂය සංක්ෂීප දිජ්යායන් තුළ ගොඩ නැගීම මෙමගින් අප්ප්‍රක්ෂිත ය. මේ සඳහා මග පෙන්වන ලද අනාවරණ ක්‍රමය භාවිතයෙන් සකස් කළ නිදරණයක් පහත දැක්වේ.

කාලය : මිනින්න 40 ඩි

ගුණාත්මක යොදුවුම් :

- විද්‍යාත්මක ගණක (එක් කණ්ඩායමට එක බැඩින්)
- කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපත්
- එලැටිගෙනම පැනක්, A4 කබඳාසියක් බැඩින්

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- $\frac{8.625}{3.75}$ ගැටුපුවේ උත්තරය ලබා ගැනීමට දිජ්යායන් යොමු කරන්න.
- එහි උත්තරය පිළිබඳ විමසන්න.
- ගණකයක් මැගින් මෙය විසඳීම පහසු බව පවසා විද්‍යාත්මක ගණකයක් පුද්ගලනය කර ඒවායේ යතුරු පිළිබඳ විමසමින් පාඨමට ප්‍රවේශ වන්න.

පාඨම සංවර්ධනය :

- විද්‍යාත්මක ගණකයේ යතුරු හා එයට අදාළ ක්‍රියාවලිය පිළිබඳ සිජායන් දැනුවත් කරන්න.

යතුර	ක්‍රියාවලිය
[On]	ගණකය ක්‍රියාත්මක කිරීම
[Off]	ගණකය ක්‍රියා විරහිත කිරීම
[+]	සංඛ්‍යා දෙකක් එකතු කිරීම
[−]	සංඛ්‍යා දෙකක් අඩු කිරීම
[×]	සංඛ්‍යා දෙකක් ගුණ කිරීම
[÷]	එක් සංඛ්‍යාවකින් තවත් සංඛ්‍යාවක් බෙදීම
[=]	උත්තරය ලබා ගැනීම

- ගණකයේ යතුරු හඳුන්වා දීමෙන් පසු ලැඳ්ලේ ඉදිරිපත් කළ ගැටුව ගණකය භාවිතයෙන් පහසුවෙන් විසඳිය හැකි බව පෙන්වා දෙන්න.
- එම ක්‍රියාවලිය [On] → 8.625 → [÷] → 3.75 → [=] → 2.3 මගින් දැක්වීය හැකි බව පැහැදිලි කරන්න.
- සූයුසු පරිදි සිජායන් කණ්ඩායම් කර කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපතක් බැඳීන් ලබා දී ඔවුනට අදාළ කාර්යය පවරන්න.
- ක්‍රියාකාරකම සඳහා අවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය හා උපකරණ කණ්ඩායම්වලට බෙදා දී ක්‍රියාකාරකමේ යොදවන්න.
- ක්‍රියාකාරකම අවසානයේ
  - ගණකය, [On] යතුර මගින් ක්‍රියාත්මක කළ පසු මූලික ගණිත කරම යටතේ සුළු කිරීම්වල දී පළමුව සංඛ්‍යාව ද දෙවනුව අදාළ ගණිත කරමය ද නැවත දෙවන සංඛ්‍යාව ද ඇතුළත් කිරීමෙන් පසු උත්තරය ලබා ගැනීම සඳහා [=] යතුර ක්‍රියාත්මක කළ යුතු බවත් පැහැදිලි කරමින් සාකච්ඡාවක් මෙහෙයවන්න.

ශිෂ්ටයන් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

- ඔබ කණ්ඩායමට ලැබේ ඇති කාර්ය පත්‍රිකාව හොඳින් අධ්‍යයනය කරන්න.

A	B	C	D
$25 + 31$	$45 + 11$	$52 + 63$	$74 + 29$
$73 - 20$	$54 - 12$	$48 - 23$	$57 - 41$
82×3	58×2	73×8	64×7
$175 \div 5$	$536 \div 4$	$528 \div 4$	$508 \div 2$

- ඔබ කණ්ඩායමට පැවරු කොටස තෝරා ගන්න.
- විද්‍යාත්මක ගණකය අසුරෙන් දී ඇති ගණිතමය ප්‍රකාශනවල අගය ලබාගනන්න.
- එම අගය ලබා ගත් අයුරු රැකල සටහනකින් දක්වන්න.
- ඔබ ලබා ගත් උත්තරය සමස්ත පන්තිය වෙත ඉදිරිපත් කරන්න.

තක්සේරුව හා අභයීම :

- තක්සේරු නිර්ණායක:
- සුළු කිරීමට අදාළ ගණකයෙහි යතුර නිවැරදි ව හඳුනා ගනිය.
- ගණකය හා විතයෙන් සංඛ්‍යාත්මක ප්‍රකාශනයක් නිවැරදි ව සුළු කර දක්වයි.
- ගණිතමය ප්‍රකාශන විසඳා උත්තරය ලබා ගත් ආකාරය නිවැරදි ර්තල සටහනකින් දක්වයි.
- ගණිත කරම සහිත ගණිතමය ප්‍රකාශන සුළු කිරීමේ දී විද්‍යාත්මක ගණකය පහසු බව පිළිගනියි.
- අත්දැකීම මගින් ඉගෙනුම ලබයි.
- පෙළපොතෙහි පාඨම 11හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

අවධානයට ...

පාඨම සංවර්ධනය :

- ඉගෙනුම් පළ 3, 4, 5 සහ 6ව අදාළ විෂය සංකල්ප ශිෂ්‍යයන් තුළ තහවුරු කිරීම සඳහා සුදුසු ක්‍රියාකාරකම් සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන්න.

තක්සේරුව හා අභයීම:

- පෙළපොතෙහි පාඨම 11හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිශ්‍යාලා සඳහා :

- <https://www.youtube.com/watch?v=C1Hft4PLcnM>
- <https://www.youtube.com/watch?v=8bBkz7XN5v0>

12. දුරශක

නිපුණතාව 6 : එදිනෙදා පිටිතයේ ගැටලු පහසුවෙන් විසඳා ගැනීම සඳහා ලසු ගණක භාවිත කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 6.1 : දුරශක නීති ඇසුරින් බල සූල් කරයි.

කාල්වීලේද සංඛ්‍යාව : 03 යි

හාඳුන්වීම :

ලසු ගණකවල පදනම වී ඇත්තේ දුරශක සංක්‍රාපය සි. මේට ඉහත ශේෂීවල දී බල හඳුනා ගැනීම, දුරශක අංකනය, පාදය විෂ්ය සංක්ත වූ බල හඳුනා ගැනීම, බල ප්‍රසාරණය, විෂ්ය පද ඇති බලයන් හි විෂ්ය පද සඳහා ධන තිබුල ආදේශ කර අගය සෙවීම, ගැනීතයක බල ප්‍රසාරණය පිළිබඳ ගිශ්‍යයන් ඉගෙන ගෙන ඇති.

මෙම කොටස අධ්‍යාපනයෙන් සමාන පාද සහිත බල ගුණ කිරීමේ දී භා බෙදීමේදීත්, බලයක බලය සෙවීමේදීත් දුරශක නීති භාවිතය හඳුනා ගැනීමටත්, දුරශක ඇතුළත් ප්‍රකාශන සූල් කිරීම සඳහා දුරශක නීති භාවිත කිරීමත් පිළිබඳ හැකියාව ගිශ්‍යයන්ට ලබා දීම අමේක්සා කෙරේ. ඒ අනුව

$$\text{මෙම } \text{කොටස } \text{තුළ } a^m \times a^n = a^{m+n}, \quad \frac{a^m}{a^n} = a^{m-n}, \quad (a^m)^n = a^{mn},$$

$$a^0 = 1, \quad a^{-n} = \frac{1}{a^n} \text{ යන විෂය කරුණු සාකච්ඡා කෙරේ.}$$

නිපුණතා මට්ටම 6.10 අදාළ ඉගෙනුම පල :

1. බල ගුණ කිරීමේ දී භා බල බෙදීමේ දී භාවිත කරන දුරශක නීති හඳුනා ගනියි.
2. බලයක බලයක් සෙවීමේ දී භාවිත කරන දුරශක නීති හඳුනා ගනියි.
3. $a^0 = 1$ හා $a^{-n} = \frac{1}{a^n}$ බව හඳුනා ගනියි.
4. දුරශක ඇතුළත් ප්‍රකාශන සූල්කිරීම සඳහා දුරශක නීති යොදා ගනියි

පාරිභාෂික වචනමාලාව :

දුරශකය	- ස්ථානය	- Index
බලය	- බලු	- Power
දුරශක නීති	- ස්ථා විතිකள්	- Rules of indices
බෙදීම	- බෙදීම	- Division
ගුණ කිරීම	- පෙරුක්කල්	- Multiplication

ජාවම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 6.1හි ඇතුළත් පළමුවන ඉගෙනුම් පලයට අදාළ විෂය සංකල්පය ගිෂායන් තුළ ගොඩ නැගීම සඳහා කණ්ඩායම ක්‍රියාකාරකමක් හා විතයෙන් සකස් කළ නිදර්ශකයක් පහත දැක්වේ.

කාලය : මිනින්දූ 40 දි

ගුණාත්මක යෙදුවම් :

- කාර්ය පත්‍රිකා පිටපත්
- A4 කඩාසි

ගුරුච්චරය සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රධාන ආකෘති :

- “බලයක්” යනු කුමක් දැයි විමසමින් 2^5 වැනි බලයක් ලැබේ සටහන් කරන්න.
- ඒ ඔස්සේස් එම බලය ප්‍රසාරණය කිරීම සඳහා ගිෂායන් සම්බන්ධ කර ගෙන පාඨමට පිවිසෙන්න.
- බලයන් දෙකක් හෝ කිහිපයක් ගුණ කිරීමේ හා බලයන් දෙකක් හෝ කිහිපයක් බෙදීමේ අවශ්‍යතාව මතු කරන්න.

ජාවම් සංවර්ධනය :

- ගිෂායන් සුදුසු පරිදි කණ්ඩායම් කරන්න.
- සැම කණ්ඩායමකට ම කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපතක් සහ A4 කඩාසිය බැංකින් ලබා දී එහි උපදෙස් අනුව කටයුතු කිරීමට පවරන්න.
- කණ්ඩායම ක්‍රියාකාරකම අවසන් වූ පසු කණ්ඩායම්වල අදහස් ලබා ගනීමින් සමාලෝචනයක යෙදෙන්න.
- එහි දී බල දෙකක් හෝ කිහිපයක් ගුණ කිරීමේ දී හා බල දෙකක් හෝ කිහිපයක් බෙදීමේ දී හා විත කරන දරුණු නීති මතු කර පහත ආකාරයේ සාරාංශ සටහනක් ලබා දෙන්න.
- $a^m \times a^n = a^{m+n}$
- $\frac{a^m}{a^n} = a^{m-n}$

ଶିଖଯନ୍ କାଳରୁ କୁର୍ଯ୍ୟ ପତ୍ରିକାରୁ :

- කාරුය පත්‍රිකාව හොඳින් තීරික්ෂණය කර කණ්ඩායම තුළ සාකච්ඡා කරමින් සූදුසු පරිදි හිස් තැන් සම්පූර්ණ කරන්න. (පලමුවන තීරයෙහි හිස්ගැන් පළමුව සම්පූර්ණ කරන්න.)

<p>හිස්තැන් සම්ඟුරුණ කරන්න.</p>	<p>හිස්තැන් සම්ඟුරුණ කරමින් වම් පස ලබා ගත් අවසාන උත්තරය වෙනත් ආකාරයකට ලබා ගන්න.</p>
$\begin{aligned} & 2^2 \times 2^3 \\ & = (\dots \times \dots) \times (\dots \times \dots \times \dots) \\ & = \dots \times \dots \times \dots \times \dots \times \dots \\ & = 2 \dots \end{aligned}$	$\begin{aligned} & 2^2 \times 2^3 \\ & = 2 \dots + \dots \\ & = 2 \dots \end{aligned}$
$\begin{aligned} & a^3 \times a \\ & = (\dots \times \dots \times \dots) \times \dots \\ & = a \dots \end{aligned}$	$\begin{aligned} & a^3 \times a \\ & = a \dots + \dots \\ & = a \dots \end{aligned}$
$\begin{aligned} & \frac{3^5}{3^2} \\ & = \frac{\dots \times \dots \times \dots \times \dots \times \dots}{\dots \times \dots} \\ & = \dots \times \dots \times \dots \\ & = 3 \dots \end{aligned}$	$\begin{aligned} & \frac{3^5}{3^2} \\ & = 3^{(\dots)-(\dots)} \\ & = 3 \dots \end{aligned}$
$\begin{aligned} & \frac{x^4}{x^2} \\ & = \frac{\dots \times \dots \times \dots \times \dots}{\dots \times \dots} \\ & = \dots \times \dots \\ & = x \dots \end{aligned}$	$\begin{aligned} & \frac{x^4}{x^2} \\ & = x^{(\dots)-(\dots)} \\ & = x \dots \end{aligned}$

- ඉහත ලබා ගත් අනාවරණ හාවිත කර පහත සූල් කිරීම් කරන්න.

$$(a) \quad y^4 \times y^2$$

$$(b) \quad \frac{b^3}{b^2}$$

තක්සේරුව හා අභේදීම :

- තක්සේරු නිර්ණායක:
  - බල ගුණ කිරීමේදී හාටිත කරන දැරුණක නීතිය හඳුනා ගනිය.
  - බල බෙදීමේදී හාටිත කරන දැරුණක නීතිය හඳුනා ගනිය.
  - දැරුණක නීති හාටිත කරමින් බල ගුණ කිරීම හා බල බෙදීම සිදු කරයි.
  - දැරුණක නීති හාටිතයෙන් බල ගුණ කිරීම හා බෙදීම පහසු වන බව පිළිගනියි.
  - දී ඇති උපදෙස් අනුව කාර්යය සම්පූර්ණ කරයි.
- පෙළපොතෙහි පාඨම 12හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

අවධානයට ...

පාඨම සංවර්ධනය :

- නිපුණතා මට්ටම් 6.1 හි ඇතුළත් ඉගෙනුම් පල 2, 3 සහ 4 සඳහා ද පිළිසි පරිදි පාඨම සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන්න.

තක්සේරුව හා අභේදීම:

- පෙළපොතෙහි පාඨම 12හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිශ්‍යාත සඳහා :

- http://www.youtube.com/watch?v=-TpiL4J_yUA
- <http://www.youtube.com/watch?v=tvj42WdKIH4>
- <http://www.youtube.com/watch?v=U8kmaUXaPJY>
- <http://www.youtube.com/watch?v=jYOfMszfzAQ>
- <http://www.youtube.com/watch?v=Of8ezQj1hRk>

13. වටැසීම හා විද්‍යාත්මක අංකනය

නිපුණතාව 1 : එදිනෙදා ජ්‍යෙෂ්ඨයේ අවශ්‍යතා සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා තාත්ත්වික සංඛ්‍යා කුලකය තුළ ගණිත කරුම හසුරුවයි.

නිපුණතා මට්ටම 1.1 : සංඛ්‍යා පහසුවෙන් හැකිරවීය හැකි ආකාරවලට සකස් කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 1.2 : හැකිරවීමේ පහසුව සඳහා සංඛ්‍යාවල ආසන්න අගයයන් තීරණය කරයි.

කාලුවිලේද සංඛ්‍යාව : 05 ඩි

හඳුන්වීම :

- සූර්යාගේ සිට ප්‍රේලුටෝ ග්‍රහයාට දුර කිලෝමීටර 5 900 000 000 හා දුව්ලි අංශුවක ස්කන්ධය කිලෝ ගේම් 0. 000 000 000 753 වැනි විශාල සංඛ්‍යා හා කුඩා සංඛ්‍යා කෙටි කර ලිවිය හැකි ක්‍රමයක් ලෙස විද්‍යාත්මක අංකනය හාවත කරයි.
- විද්‍යාත්මක අංකනයේදී අදාළ සංඛ්‍යා, 1 හෝ 10 වැඩි හෝ සහ 10ට අඩු සංඛ්‍යාවක හා දහයේ බලයක ග්‍රැනීතයක් ලෙස ලියා දක්වනු ලැබේ.
- අන්ත දශම, නිඩ්ල හා සමාවර්ත දශම, පරිමෝ සංඛ්‍යා කුලකයට අයන් වේ.
- A යනු (1 හෝ 10 වැඩි එහෙත් 10 ට අඩු) සංඛ්‍යාවක් ද, n යනු නිඩ්ලයක් ද වන විට විද්‍යාත්මක අංකනය සාධාරණ වශයෙන් $A \times 10^n$ මගින් දැක්වේ.
- 10 වැඩි විශාල සංඛ්‍යා හා 1 ට අඩු බිජ්‍යාවට වැඩි කුඩා සංඛ්‍යා විද්‍යාත්මක අංකනයෙන් ලියා දැක්වීම සහ විද්‍යාත්මක අංකනයෙන්දී ඇති සංඛ්‍යාවක් සාමාන්‍ය ආකාරයෙන් ලිවීම සඳහා ශිෂ්‍යයන් යොමු කිරීම, මෙම කොටසින් අපේක්ෂා කෙරේ.

නිපුණතා මට්ටම 1.1 ට අභ්‍යා ඉගෙනුම් පල :

- සංඛ්‍යාවක් 1 හෝ 10 වැඩි සහ 10ට අඩු සංඛ්‍යාවක හා දහයේ බලයක ග්‍රැනීතය ලෙස ලියා දැක්වීම, විද්‍යාත්මක අංකනය ලෙස හදුනා ගනියි.
- එකට වැඩි සංඛ්‍යා විද්‍යාත්මක අංකනයෙන් ලියයි.
- එකට අඩු බිජ්‍යාවට වැඩි සංඛ්‍යා විද්‍යාත්මක අංකනයෙන් ලියයි.
- විද්‍යාත්මක අංකනයෙන්දී ඇති සංඛ්‍යාවක් සාමාන්‍ය ආකාරයෙන් ලියයි.

පාර්ජනාකී වචනමාලාව :

නිඩ්ල	- නිශ්චාල්‍ය ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සංඛ්‍යාවක්	- Integers
බලය	- බලය	- Power
විද්‍යාත්මක අංකනය	- විද්‍යාත්මක අංකනය	- Scientific notation

පාඨම් සැබුම් සඳහා උපදෙස් :

මග පෙන්වන ලද අනාවරණ ක්‍රමය යටතේ සකස් කරන ලද නිදර්ශකයක් පහත දැක්වේ. මෙමගින් 1.1 නිපුණතා මට්ටමට අදාළ පළමුවන හා දෙවන ඉගෙනුම් පල කරා ශිෂ්‍යයන් ලියා කරවීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

කාලය : මිනින්තු 40 දි

ගුණාත්මක යොදවුම් :

- ඇමුණුම 1හි ඇතුළත් තොරතුරු සහිත ඩීමයි කඩ්දාසියක්
- ඇමුණුම 1හි පිටපත් (ඹිජා සංඛ්‍යාවට සමාන)

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- ඇමුණුම 1හි පිටපත් සිඡයායන්ට බෙදාදෙන්න.
- ඇමුණුම 1හි තොරතුරු ඇතුළත් ඩීමයි කඩ්දාසිය සිඡයායන්ට පුද්ගලනය කරන්න.
- සිඡයාන් ඇමුණුමෙහි ඇතුළත් වගුව 1.1 සම්පූර්ණ කිරීමේ ක්‍රියාකාරකමෙහි යොදාවා 1 හෝ 1ට වැඩි 10ට අඩු සංඛ්‍යා පිළිබඳ සිඡයා දැනුම ප්‍රහරික්ෂණය කරන්න.

පාඨම සංවර්ධනය :

- සංඛ්‍යාවක්, දහයේ බලයක සහ තවත් සංඛ්‍යාවක ගුණීතයක් ලෙස දැක්වීය හැකි ආකාරය පිළිබඳ ව පහත දී ඇති ආකාරයේ නිදුසුන් මගින් සාකච්ඡා කරන්න.

$$30 = 3 \times 10 = 3 \times 10^1$$

$$300 = 3 \times 100 = 3 \times 10^2$$

- ඇමුණුමෙහි ඇතුළත් වගුව 1.2 සිඡයාන් ලබා සම්පූර්ණ කරවමින් ඔවුන්ගේ දැනුම තහවුරු කරවන්න.
- වගුව 1.2 සම්පූර්ණ කිරීමෙන් පසු, සංඛ්‍යාවක් 1 හෝ 1ට වැඩි 10ට අඩු සංඛ්‍යාවක්, දහයේ බලයක් ගුණීතය මගින් දැක්වීය හැකි බවන්, මෙලෙස ලිවීම විද්‍යාත්මක අංකනය ලෙස හඳුන්වන බවන් සිඡයාන් තුළ තහවුරු කරන්න.
- එමෙන් ම දැනුම තිනෙහි වෙනස්වීමත් දහයේ බලය අතර සම්බන්ධතාවත් කෙරෙහි සිඡයා අවධානය යොමු කරවන්න.

තක්සේරුව හා අඟයීම :

- තක්සේරු නිර්ණායක :
- විශාල සංඛ්‍යා කෙටියෙන් ලිවීය හැකි ආකාරයක් ලෙස විද්‍යාත්මක අංකන ක්‍රමය හඳුනා ගනියි.
- දෙන ලද විශාල සංඛ්‍යා විද්‍යාත්මක අංකනයෙන් ලියා දැක්වයි.
- විද්‍යාත්මක අංකනයෙන් විශාල සංඛ්‍යා ලියා දැක්වීම පහසු ක්‍රමයක් ලෙස පිළිගනියි.
- දෙන ලද උපදෙස් පිළිපදිමින් කාර්යය සාර්ථක ව නිම කරයි.
- කණ්ඩායම තුළ සහයෝගයෙන් කටයුතු කරයි.
- පෙළපෙළාතෙහි පාඨම 13හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත සිඡයාන් යොමුකරන්න.

අවධානයට ...

පාඨම සංවර්ධනය :

- ඉගෙනුම් පල 3ට අදාළ ව එකට අඩු සංඛ්‍යා විද්‍යාත්මක අංකනයෙන් ලිවීම පිළිබඳ ව ශිෂ්‍යයන් සමග සාකච්ඡා කරන්න.
- මෙහි දී 1ට අඩු සංඛ්‍යාවක් විද්‍යාත්මක අංකනයෙන් ලියා දැක්වීමට පහත දක්වා ඇති ආකාරයේ උදාහරණ ඉදිරිපත් කරමින් පැහැදිලි කර දෙන්න.

$$0.7 = \frac{7}{10} = 7 \times \frac{1}{10} = 7 \times 10^{-1}$$

$$0.12 = \frac{1.2}{10} = 1.2 \times \frac{1}{10} = 1.2 \times 10^{-1}$$

$$0.0352 = \frac{3.52}{100} = 3.52 \times \frac{1}{100} = 3.52 \times 10^{-2}$$

තක්සේරුව හා අඟයීම :

- පෙළපොතෙහි පාඨම 13හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිශීලනය සඳහා :

- <http://www.youtube.com/watch?v=cK1egPBjJXE>
- <http://www.youtube.com/watch?v=OPxzx75bAfk>
- <http://www.youtube.com/watch?v=DaoJmvqU3FI>
- <http://www.youtube.com/watch?v=pf41fDSWeoA>
- <http://www.youtube.com/watch?v=3jBfLaLrk6I>
- http://www.youtube.com/watch?v=_qzs1zozTBo
- http://www.youtube.com/watch?v=fh8gkPW_6g4
- <http://www.youtube.com/watch?v=BkwI6Uu0vi4>
- http://www.youtube.com/watch?v=_MIn3zFkEcc

වගුව 1.1

මෙම සංඛ්‍යා අතරින් 1 හෝ 1ට වැඩි 10ට අඩු සංඛ්‍යා තෝරා එය යටින් ඉරක් ඇදින්න.

0.1, 9.2, 8.32, 10.1, 0.9, 1.0, 2.35, 8.09

ಉತ್ತರ 1.2

ಹಿಸೆತ್ತಾನೇ ಸಮಿಪ್ಪರಣ ಕರನ್ನನ.

4	4×1	4×10^0
40	4×10	4×10^1
400	4×100	$4 \times$
4000	$4 \times \boxed{\dots\dots\dots}$	$\boxed{\dots\dots} \times 10^3$
40000	$\boxed{\dots\dots} \times 10000$	$4 \times \boxed{\dots\dots}$
$\boxed{\dots\dots\dots}$	4×100000	$\boxed{\dots\dots} \times \boxed{\dots\dots}$
52	$5.2 \times \boxed{\dots\dots}$	$\boxed{\dots\dots} \times 10^1$
638	$\boxed{\dots\dots} \times 100$	$\boxed{\dots\dots} \times \boxed{\dots\dots}$

ಉತ್ತರ 1.3

ಹಿಸೆತ್ತಾನೇ ಸಮಿಪ್ಪರಣ ಕರನ್ನನ.

ಸಂಖ್ಯಾ	ವೀರ್ಯಾತ್ಮಕ ಆಂಶನಾಯ
5	$\boxed{\dots\dots} \times 10^0$
52	$5.2 \times \boxed{\dots\dots}$
502	$\boxed{\dots\dots} \times 10^2$
173	$1.73 \times \boxed{\dots\dots}$
6072	$\boxed{\dots\dots} \times 10^3$
4807	$\boxed{\dots\dots} \times \boxed{\dots\dots}$
$\boxed{\dots\dots\dots}$	5.31×10^3

14. පථ හා නිර්මාණ

නිපුණතාව 27 : ජ්‍යාමිතික නියමයන් අනුව අවට පරිසරයේ පිහිටිම්වල ස්වභාවයන් විශ්ලේෂණය කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 27.1 : ලක්ෂණයක පිහිටිම නිර්ණය කිරීම සඳහා මූලික පථ පිළිබඳ දැනුම හාවිත කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 27.2 : විවිධ කටයුතුවල දී ජ්‍යාමිතික නිර්මාණ යොදා ගනියි.

කාලවේපේද සංඛ්‍යාව : 09 ඩී.

නැඳුන්වීම :

නිපුණතා මට්ටම 27.1ට සහ 27.2ට අදාළ මූලික පථ හතර හඳුනා ගැනීමටත්, රේඛාවකට ලම්බය නිර්මාණයත්, කොළ සම්වේද්‍යකය නිර්මාණයත්, දෙන ලද කොළයකට සමාන කොළයක් පිටපත් කිරීමත්, දෙන ලද අගයක් යුත් කොළ නිර්මාණය කිරීමත් පිළිබඳ ව මෙම කොටසින් සාකච්ඡා කිරීමට අප්පේක්ෂිත ය.

ත්‍යාකාරී ලේඛකයේ වස්තු වලනය වීම නිරන්තරයෙන් ම දක්නට ලැබේ. මෙම වස්තු බොහෝ විව වලනය වන්නේ බාහිර බලපෑම් යටතේ ය. වස්තු වලනයට බලපාන බාහිර බලපෑම් හෙවත් සාධක මත එම වස්තුවේ ගමන් මග පිළිබඳ ව පෙරයීමක් කළ හැකි ය. බාහිර බලපෑමක් යටතේ වලනය වන ලක්ෂණයක මාර්ගය පථයක් ලෙස හඳුන්වයි. එය පථයක ගතික සංකල්පය සි. සේනිතික සංකල්පය මත නියමයක් හෝ නියමයන් යටතේ ලක්ෂණයක විවිධ වූ සියලු ම පිහිටිම ඒක රාජි වීමෙන් ද ලැබෙනුයේ පථයකි.

මූලික පථ පිළිබඳ කරුණු ද, තොරු ගත් ජ්‍යාමිතික නිර්මාණ කිහිපයක් පිළිබඳව ද මෙම කොටසේ අන්තර්ගත කර ඇතේ. එසේම ජ්‍යාමිතික නිර්මාණ කිරීමේ දී යොදා ගනු ලබන ජ්‍යාමිතික උපකරණ නිවැරදි ව හාවිත කිරීමත් සිදු කරනු ලබන නිර්මාණවල සත්‍යතාව තහවුරු කර ගනුයේ කොටස් ද යන්නත් පිළිබඳව ද මෙම කොටසින් සාකච්ඡා කිරීමට අප්පේක්ෂිත ය.

මූලික වශයෙන් පථ හතරකි.

1. අවල ලක්ෂණයකට නියත දුරකින් තලයක පිහිටන සියලු ම ලක්ෂා ඒකරාඹිවීමෙන් සැදෙන හෝ අවල ලක්ෂණයකට නියත දුරකින් වලනය වන ලක්ෂණයක පථය වෘත්තය වේ.
2. අවල ලක්ෂා දෙකකට සම දුරකින් තලයක පිහිටන සියලු ම ලක්ෂා හෝ වලනය වන ලක්ෂණයක පථය එම ලක්ෂා දෙක යා කරන රේඛාවේ ලම්බ සම්වේද්‍යකය වේ.
3. අවල රේඛාවකට නියත දුරකින් වලනය වන ලක්ෂණයක පථය හෝ අවල රේඛාවකට නියත දුරකින් පිහිටන සියලු ම ලක්ෂා ඒකරාඹි වීමෙන් සැදෙන පථය, නියත දුර, පරතරය ලෙස ඇති අවල රේඛාවට සමාන්තර සරල රේඛා දෙකකි.
4. සමාන්තර නොවන සරල රේඛා දෙකකට සමාන දුරකින් තලයක පිහිටන සියලු ම ලක්ෂා ඒකරාඹි වීමෙන් හෝ සමාන්තර නොවන සරල රේඛා දෙකකට සමාන දුරකින් වලනය වන ලක්ෂණයක පථය එම රේඛා දෙක හමු වන ස්ථානයේ සැදෙන කොළයේ සම්වේද්‍යකය වේ.

ස්වභාවික පරිසරයේ දක්නට ලැබෙන ත්‍යාකාන් අතර කුරුකෙන ඔරලෝසු කුටුවක තුළෙහි ගමන් මග, පයින්ප කරාමයක් අරින විට ඇගිලි තුවු ගමන් කරන මග, ඇස්බැස්ටස් තහවුරුකින් බිමට පතිත වන වැෂි බිඳු වැෂි ඉහත සඳහන් මූලික පථ දක්නට ලැබෙන අවස්ථා ශිෂ්‍යයන් සමග සකච්ඡා කිරීම මගින් ඒ පිළිබඳ ප්‍රායෝගික දැනීම ශිෂ්‍යයන්ට ලබා දිය හැකි ය.

නිපුණතා මට්ටම 27.2 අභ්‍යාල ඉගෙනුම් පල :

1. කේත්ත සම්විශේෂිකය නිර්මාණය කරයි.
2. $60^\circ, 30^\circ, 120^\circ$ කේත්ත නිර්මාණය කරයි.
3. $90^\circ, 45^\circ$ කේත්ත නිර්මාණය කරයි.
4. $60^\circ, 90^\circ, 30^\circ, 45^\circ, 120^\circ$ කේත්ත නිර්මාණය ඇසුරින් නිර්මාණය කළ හැකි වෙනත් කේත්ත නිර්මාණය කරයි.
5. දෙන ලද කේත්තයකට සමාන කේත්තයක් පිටපත් කරයි.
6. නිර්මාණවල සත්‍යතාව තහවුරු කර ගැනීමේ ක්‍රම අධ්‍යායනය කරයි.

ජාරිතාකි වචනමාලාව :

පථය	- ඔழුක්කු	- Locus
වෘත්තය	- බැං්තම්	- Circle
අවල ලක්ෂණය	- නිශේලයාන ප්‍රස්ථාන	- Fixed point
නියත දුර	- මාර්ගාත් තුරාම්	- Constant distance
සමාන දුර	- ඡම තුරාම්	- Equal distance
සම්විශේෂිකය	- පිහුකුරාක්කි	- Bisector
ලේඛය	- ජෙව්‍යුතුත්තු	- Perpendicular
ලේඛ සම්විශේෂිකය	- පිහුසම්බෙංධිස ජෙව්‍යුතුත්තු	- Perpendicular bisector
සමාන්තර රේඛා	- ජාමාන්තරක්කොටුක්කාන්	- Parallel lines
නිර්මාණය	- අමෙප්පු	- Construction
ශේදනය	- එශ්‍යාන්ත්‍රිත පිහුව	- Intersection
සරල රේඛාව	- නොර්කොටු	- Straight line

ජාඩම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 27.1 යටතේ වන ඉගෙනුම්පලවලට අදාළ විෂය සංකල්ප ගිහෙයන් තුළ සාධනය වූ පසු නිපුණතා මට්ටම 27.2හි 1 සහ 2 ඉගෙනුම් පල යටතේ වූ විෂය සංකල්ප ගිහෙයන් තුළ ගොඩ නැගීම සඳහා ගුරු ආදර්ශනය සහිත ව පියවරෙන් පියවර යම්න් කේත්ල ව සිදු කරන ගිහෙය ක්‍රියාකාරකමක් ලෙස සකස් කළ නිදර්ශකයක් පහත දැක්වේ.

කාලය : මිනින්තු 40 ඩි

ගුණාත්මක යොදුවුම් :

- කවිකුවව
- සරල දාරය

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- නිරමාණ කිරීමේ දී හාවිත කරන උපකරණ පිළිබඳවත් කවකටුව හා සරල දාරය හාවිත කරන ආකාරය පිළිබඳවත් කෙටි සාකච්ඡාවක් මෙහෙය වන්න.

පාඨම සංවර්ධනය :

- කොළයක් සමවිශේෂිතය කිරීමේ හැකියාව ලබා දීම සඳහා පහත පියවර අනුගමනය කර ගුරු ආදර්ශනය යොදා ගතිමින් නිරමාණය සඳහා ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න. (ගුරුවරයා කව කටුව හා සරල දාරය හාවිත කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.)
- කොළයක් සමවිශේෂිත කිරීම.

පියවර 01 - කොළය අදින්න. එය $A\hat{B}C$ ලෙස නම් කරන්න.

පියවර 02 - B ශිෂ්‍යය කෙන්දු කර ගෙන සුදුසු අරයක් කවකටුවට ගෙන BA හා BC රේබා ජේදුනය වන ආකාරයට වෘත්ත වාපයක් අදින්න. රේබා ජේදුනය වන ලක්ෂා D හා E ලෙස නම් කරන්න.

පියවර 03 - BA රේබාව වාපයෙන් ජේදුනය වූ D ලක්ෂාය කේන්දු කර ගෙන කොළය තුළ නැවත වෘත්ත වාපයක් අදින්න.

පියවර 04 - ඉහත අරය ම සහිතව E කේන්දු කර ගෙන ඉහත 3 පියවරේ ඇදි වෘත්ත වාපය ජේදුනය වන ලෙස තවත් වෘත්ත වාපයක් අදින්න.

පියවර 05 - වෘත්ත වාප දෙක ජේදුනය වන ලක්ෂාය X ලෙස නම් කර BX යා කරන්න . BX රේබාව $A\hat{B}C$ හා සමවිශේෂිකය බව පැහැදිලි කරන්න. $A\hat{B}X$ හා $C\hat{B}X$ කොළ මැනීමෙන් $A\hat{B}C$ සමවිශේෂි වූ බව තහවුරු කරන්න.

- 60° කොළය නිරමාණය කිරීම

පියවර 01 - රේබා බණ්ඩියක් ඇදි එය EF ලෙස නම් කරන්න.

පියවර 02 - E කේන්දු කර ගෙන සුදුසු අරයක් කවකටුවට ගෙන EF ජේදුනය වන සේ වෘත්ත වාපයක් අදින්න. එම ජේදුන ලක්ෂාය G ලෙස නම් කරන්න.

පියවර 03 - ඉහත පියවර 2හි දී යොදා ගත් අරය ම කවකටුවට ගෙන කවකටුවේ තුව G ලක්ෂාය මත තබා වෘත්ත වාපය ජේදුනය වන සේ වාපයක් අදින්න. එම ලක්ෂාය H ලෙස නම් කරන්න.

පියවර 04 - EH යා කර එය දික් කරන්න. $H\hat{E}F$ කොළය මැනී අගය ලබා ගන්න. එය 60° බව තහවුරු කරවන්න.

- 30° කොළය නිරමාණය

පියවර 01 - ඉහත ආකාරයට 60° කොළයක් නිරමාණය කරන්න. එය $F\hat{G}H$ යනුවෙන් නම් කරන්න.

පියවර 02 - ඉන්පසු G කේන්දු කරගෙන සුදුසු අරයක් කවකටුවට ගෙන GF හා GH ජේදුනය වන සේ වෘත්ත වාපයක් අදින්න. ජේදුන ලක්ෂා K හා L ලෙස නම් කරන්න.

පියවර 03 - K හා L කේත්දු කර ගෙන එකම අරයෙන් යුත් වෘත්ත වාප දෙකක් එකිනෙක ජේදනය වන සේ අදින්න. ජේදන ලක්ෂ්‍යය M ලෙස නම් කරන්න.

පියවර 04 - GM යා කරන්න. F[†]GM හා H[†]GM කේත්වල විශාලත්වය මැන බලන්න. GM රේඛාවෙන් F[†]GH සමවිශේදනය වී ඇති බවත්, ලැබේ ඇති කේත්වය 30^0 බවත් තහවුරු කරන්න.

- මෙලෙස ම 60^0 හි කේත්වය නිර්මාණය ඇසුරින්, 120^0 කේත්වය නිර්මාණය කිරීම පියවර ඔස්සේ යම්න් ශිෂ්‍යයන් සමග සිදු කරන්න.

තක්සේරුව හා අභේදීම :

- තක්සේරු නිර්ණායක:
  - සරල දාරය හා කවිතුව නිවැරදි ව හාවත් කරයි.
  - දෙනු ලබන උපදෙස්වලට අනුව නිර්මාණකරණයේ යෙදෙයි.
  - දෙනු ලබන කේත්වයක් සමවිශේදනය කරයි.
  - නිර්මාණයේ නිවැරදිව තහවුරු කරයි.
  - ඉවසීමෙන් යුතුව සැලැසුම් සහගත ව කාර්යය සම්පූර්ණ කරයි.
  - පෙළපොතෙහි පාඨම 14හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

අවධානයට ...

පාඨම සංවර්ධනය :

- නිපුණතා මට්ටම 27.2 හි 1, 2 ඉගෙනුම් පළවලට අදාළ හැකියා වර්ධනය වූවාට පසුව ගුරු ආදර්ශනය සහිතව පියවරෙන් පියවර යම්න් වෙනත් කේත්ව නිර්මාණය සහ කේත්වයක් පිටපත් කිරීම යන හැකියා වර්ධනය සඳහා අවස්ථාව සලසා දෙන්න.

තක්සේරුව හා අභේදීම:

- පෙළපොතෙහි පාඨම 14හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරවන්න.

වැඩිදුර පරිශීලනය සඳහා :

- https://www.youtube.com/watch?v=WR2R_wrdEVY
- <http://www.youtube.com/watch?v=KNr52iFk7n4>
- <https://www.youtube.com/watch?v=nM-O8lIUdwg>

15. සමීකරණ

නිපුණතාව 17 : එදිනෙනා ජීවිතයේ අවශ්‍යතා සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා සමීකරණ විසඳීමේ ක්‍රමවිධි හසුරුවයි.

නිපුණතා මට්ටම 17.1 : සරල සමීකරණ විසඳීම මගින් එදිනෙනා ජීවිතයේ ගැටුලු පහසුවෙන් විසඳයි.

නිපුණතා මට්ටම 17.2 : සමගාමී සමීකරණ විසඳීමේ ක්‍රම විධි හාවිත කරමින් ගැටුලු විසඳයි

කාලවිපේශීලි සංඛ්‍යාව : 06 ඩි.

භාෂුන්වීම :

කිහියම් ගණිතමය ප්‍රකාශන දෙකක සමාන බව සමීකරණයකින් දක්වීය තැකි ය. පළමුවන බලයේ එක් අයුෂාතයක් සහිත සමීකරණයක් සරල සමීකරණයක් වේ.

සංගුණක භාග වූ වරහන් වර්ග දෙකක් සහිත සරල සමීකරණ විසඳීම මෙම කොටසින් අපේක්ෂිත ය.

එසේම සංගුණක සමාන වූ සමගාමී සමීකරණ විසඳීම ද මෙම කොටසින් අපේක්ෂිත ය.

ගණිත විෂයයේ දී පමණක් නොව විද්‍යාව, ආර්ථික විද්‍යාව වැනි වෙනත් විෂය ඉගෙනීමේ දී ද සමීකරණ විසඳීම පිළිබඳ දැනුම ඉතා වැදගත් වේ.

නිපුණතා මට්ටම 17.10 අභ්‍යා ඉගෙනුම් පල :

- සංගුණක භාග වූ විෂ්‍ය පද සහිත සරල සමීකරණ විසඳයි.
- වරහන් වර්ග දෙකක් සහිත සරල සමීකරණ විසඳයි.

පාරිභාෂික වචනමාලාව :

සරල සමීකරණ	- ගණිත සම්බාදුකൾ	- Simple equations
අයුෂාතය	- තෙර්‍යියාක් කණියාම්	- Unknown
සමගාමී සමීකරණ	- ඉගුණ්කමෙම සම්බාදුකൾ	- Simultaneous equations

පාඨම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 17.1හි ඇතුළත් ඉගෙනුම් පලය 1 කරා ශිෂ්‍යයන් ලිඛා කරවීම පිළිස සකස් කරන ලද, කේවල ත්‍රියාකාරකමක් සහිත නිදර්ශකයක් පහත දැක්වේ.

කාලය : මිනින්තු 40 ඩී

ඇමුණ්මක යෙදුවුම් :

- කාර්ය පත්‍රිකාවහි පිටපත්

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රධානය :

- සරල සම්කරණ විසඳීම පිළිබඳ ව මෙතෙක් උගත් කරුණු පුහුරික්ෂණය කිරීම සඳහා පහත සඳහන් ආකාරයේ සම්කරණ 1 බැගින් විසඳා අයුරු ගිහුයයන් සමග සාකච්ඡා කරන්න.

$$\begin{aligned} ax + b &= c \text{ ආකාරය} \\ \frac{1}{2}x &= c \text{ ආකාරය} \\ \frac{1}{2}x \pm b &= c \text{ ආකාරය} \end{aligned}$$

- ලබා ගත් විසඳුම් ඉහත සම්කරණවල ආදේශයෙන් එම විසඳුම්වල නිරවද්‍යතාව පරීක්ෂා කරන අයුරු ද සාකච්ඡා කරන්න.

පාඨම සංවර්ධනය :

- සියලුම ගිහුයයන්ට කාර්ය පත්‍රිකාව බැගින් බෙදා දී ඔවුන් කාර්යයෙහි තිරත කරවන්න.
- ගිහුයයන් ක්‍රියාකාරකමෙහි යෙදෙන විට අවශ්‍ය අවස්ථාවල දී ඔවුන්ට උදවු දෙමින් ගිහුයයින් අතර ගැවසෙමින් තක්සේරුකරණයේ යෙදෙන්න.
- අවසානයේ ගිහු අනාවරණ පිළිබඳ ඔවුන් සමග සාකච්ඡා කරමින් සංගුණක භාග වූ වීම්ස්‍ය පද සහිත සරල සම්කරණ විසඳා අයුරු තහවුරු කරන්න.

ගිහුයන් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

- සරල සම්කරණ විසඳීම සඳහා පහත දී ඇති පියවර භෞදින් නිරීක්ෂණය කරමින් හිස් කොටු සඳහා ගැලපෙන පද ලියන්න.

$$\begin{aligned} 1. \quad \frac{a}{3} + 2 &= 7 \\ \frac{a}{3} + 2 - \square &= 7 - 2 \\ \frac{a}{3} \times 3 &= 5 \times \square \\ a &= \square \end{aligned}$$

$$2. \quad \frac{3p}{5} - \frac{2p}{5} = 3$$

$$\frac{3p}{5} \times \square - \frac{2p}{5} \times 5 = 3 \times \square$$

$$3p - \square = 15$$

$$p = 15$$

$$\begin{aligned}
 3. \quad & \frac{a}{2} + \frac{a}{3} = 5 \\
 \\
 & \frac{a}{2} \times \boxed{} + \frac{a}{3} \times \boxed{} = 5 \times 6 \quad (\text{හරයන්ගේ කු. පො. ගුණකාකා} - \\
 & 3a + \boxed{} = 30 \quad \text{රයෙන් සියලු ම පද ගුණ} \\
 & \boxed{} = 30 \quad \text{කිරීමෙන්) } \\
 \\
 & \frac{\boxed{}}{\boxed{}} = \frac{30}{\boxed{}} \\
 \\
 & a = \dots\dots
 \end{aligned}$$

$$4. \quad \frac{x}{3} - \frac{x}{4} = 10$$

$$\frac{x}{3} \times \square - \frac{x}{4} \times 12 = 10 \times \square \quad (\text{හරයන්ගේ කු. පො. ගුණාකා-}$$

$$\square - \square = 120 \quad \text{රයන් සියලු ම පද ගුණ-}$$

$$x = \square \quad \text{කිරීමෙන්)$$

5. ඉහත සඳහන් පියවර අනුගමනය කරමින් පහත දී ඇති සරල සම්කරණ විසඳුන්න.

$$\text{i.) } \frac{x}{3} + \frac{2x}{3} = 6$$

$$\text{ii.) } \frac{x}{3} + \frac{x}{4} = 7$$

- ඔබට ලැබුණු උත්තර සමිකරණයට ආදේශ කිරීමෙන් එම උත්තර නිවැරදි දැයු පරික්ෂා කරන්න.

තක්සේරුව හා අභයීම :

- තක්සේරු නිර්ණායක
- සරල සමිකරණ විසඳීමේ අනුපිළිවෙළ අනුගමනය කරයි.
- සංගුණක හාග වූ වීෂ්‍ය පද සහිත සරල සමිකරණ විසඳීමේ දී සියලු ම පද, හරයන්ගේ කුඩා ම පොදු ගුණාකාරයෙන් ගුණ කරයි.
- සංගුණක හාග වූ වීෂ්‍ය පද සහිත සරල සමිකරණ විසඳායි.
- විසඳුම දෙන ලද සමිකරණයෙහි ආදේශයෙන් විසඳුමෙහි නිරවද්‍යතාව පරීක්ෂා කරයි.
- සරල සමිකරණ පිළිබඳ දැනුම හාවිතයෙන් ගැටලු විසඳායි.
- පෙළපොතෙහි පාඨම 15හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

අවධානයට..

ජාංගම සංවර්ධනය :

- නිපුණතා මට්ටම 17.1 ඇතුළත් ඉගෙනුම පල 2ථ අදාළ විෂය කරුණු ශිෂ්‍යයන් තුළ තහවුරු කිරීම සඳහා සුදුසු ක්‍රමවේද අනුගමනය කරමින් පාඨම් සැලසුම් සකස් කර ත්‍රියාත්මක කරන්න.
- නිපුණතා මට්ටම 17.2හි ඇතුළත් විෂය කරුණු සඳහා ද ප්‍රියජනක ක්‍රමවේද අනුගමනය කරමින් අදාළ විෂය කරුණු ශිෂ්‍යයන් තුළ තහවුරු කරවන්න.

තක්සේරුව හා අභයීම :

- පෙළපොතෙහි පාඨම 15හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිශ්‍යාලනය සඳහා :

- <https://www.youtube.com/watch?v=3H7385duSpA>
- <https://www.youtube.com/watch?v=Lwto-lQzmec>

16. ත්‍රිකෝණයක කේතා

නිපුණතාව 23 : එදිනෙනාදා ජීවිතයේ කටයුතුවල දී අවශ්‍ය නිගමනවලට එළඹීම සඳහා සරල රේඛීය තළ රුප ආශ්‍රිත ජ්‍යාමිතික සංකල්ප යොදා ගනියි.

නිපුණතා මට්ටම 23.2 : ත්‍රිකෝණයක අභ්‍යන්තර කේතා තුනෙහි එකතුව විධීමත් ලෙස සෞයා බලයි.

නිපුණතා මට්ටම 23.3 : ත්‍රිකෝණයක බාහිර කේතාය සහ අභ්‍යන්තර සම්මුඛ කේතා අතර සම්බන්ධතාව විමසයි

කාලවිපෝළ සංඛ්‍යාව : 09 යි.

භාෂ්‍යතාව :

ත්‍රිකෝණයක අභ්‍යන්තර කේතා තුනේ එකාකය 180° වේ යන ප්‍රමේයය මූලික ප්‍රමේයයකි. ඉදිරියට ජ්‍යාමිතියේ බොහෝ අවස්ථාවල දී මෙම ප්‍රමේයය භාවිත කිරීමට අවස්ථාව ලැබේ. එබැවින් මෙම ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය කිරීමෙන් එහි සත්‍ය බව අවබෝධ කර ගැනීම ඉතා ම වැදගත් වන අතර ඒ පිළිබඳ ව මෙම කොටසින් සාකච්ඡා කිරීමට අප්‍රේක්ෂීත ය. තවද ත්‍රිකෝණයක පාදයක් දික් කිරීමෙන් සැදෙන බාහිර කේතාය එහි අභ්‍යන්තර සම්මුඛ කේතා දෙකෙහි එකාකයට සමාන වේ යන ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය හා එහි භාවිත පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීම ද මෙම කොටසින් අප්‍රේක්ෂා කෙරේ. ඒ අනුව ත්‍රිකෝණ හා සම්බන්ධ ගණනය කිරීමෙන් දී මෙම ප්‍රමේයය භාවිතයට ගත හැකි වේ.

නිපුණතා මට්ටම 23.2ට අදාළ මෙගෙනුම් පළ :

1. ත්‍රිකෝණයක අභ්‍යන්තර කේතා තුනෙහි එකාකය 180° යන ප්‍රමේයය හඳුනා ගනියි.
2. ත්‍රිකෝණයක අභ්‍යන්තර කේතා තුනෙහි එකාකය 180° ක් වේ යන ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය කරයි.
3. ත්‍රිකෝණයක අභ්‍යන්තර කේතා තුනෙහි එකාකය 180° වේ යන ප්‍රමේයය භාවිත කරමින් සරල ජ්‍යාමිතික ගැටලු විසඳුයි.

පාරිභාෂික වචනමාලාව :

ත්‍රිකෝණය	- මුක්කොණම්	- Triangle
අභ්‍යන්තර කේතා	- අකක්කොණන්කள්	- Interior angles
ප්‍රමේයය	- තොර්ත්‍රම්	- Theorem
සත්‍යාපනය	- බාය්ප්‍රෝපාර්ත්තල්	- Verify

ජාඩම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

තිපුණු මට්ටම 23.2 යටතේ වන ඉගෙනුම් පල 1 හා 2ව අදාළ ත්‍රිකෝණයක අභ්‍යන්තර කෝණ තුනෙහි එළක්‍රය 180° යන ප්‍රමේයය හඳුන්වාදීම හා සත්‍යාපනය කිරීම සඳහා යුගල ක්‍රියාකාරකමක් සහිත දේශන සාකච්ඡා ක්‍රමය හාවතයෙන් සකස් කළ තිද්‍රිගිණයක් පහත දැක්වේ.

කාලය : මිනින්දු 40 ඩි

ගුණාත්මක යොදුවම් :

- කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපත්

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- මිට පෙර උගත් පුළු කෝණ, මහා කෝණ හා සරල කෝණවල විශාලත්ව පිළිබඳ තැවත සිහිපත් කරන්න.
- සරල රේඛාවක් මත වූ ලක්ෂණ දී ගමුවන බද්ධ කෝණවල එකතුව 180° ක් වන බව සිහිපත් කරන්න.

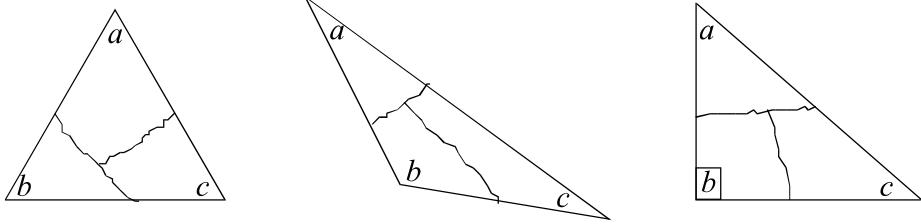
ජාඩම සංවර්ධනය :

- ත්‍රිකෝණයක අභ්‍යන්තර කෝණ තුනේ එළක්‍රය 180° ක් වේ යන ප්‍රමේයය ලියු පූරුෂුවක් ප්‍රදර්ශනය කර ප්‍රමේයය හඳුන්වා දෙන්න.
- ත්‍රිකෝණයක අභ්‍යන්තර කෝණ තුනෙහි එළක්‍රය 180° වන බව සත්‍යාපනය සඳහා යුගල වශයෙන් ක්‍රියාකාරකමක යොදෙන බව ගිෂ්‍යයන්ට පටසන්න.
- කාර්ය පත්‍රිකාවේ විශාලිත පිටපතක් ගිෂ්‍යයන්ට පෙනෙන පරිදි පන්තිය ඉදිරියේ ප්‍රදර්ශනය කරන්න.
- සියලු ම ගිෂ්‍යයන් යුගල වශයෙන් ක්‍රියාකාරකමෙහි යොදවන්න.
- ක්‍රියාකාරකමෙහි යොදී අවසන් වූ පසු ලැබුණු ප්‍රතිඵල අනුව ක්‍රමන වර්ගයේ ත්‍රිකෝණයක වූව ද අභ්‍යන්තර කෝණ තුනේ එකතුව 180° වන බව ගිෂ්‍යයන් නිරික්ෂණය කළ බව ලබා ගන්න.
- තමා ඇදුගත් ත්‍රිකෝණයක හැර වෙනක් වර්ගයක ත්‍රිකෝණයක් ඇදු කෝණ තුන මැනීමෙන්, සෞයා ගත් දැනී නිවැරදි දැයි තහවුරු කර ගැනීමට උපදෙස් දෙන්න.

ඡිජ්‍යාගත් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

- මෙහි ඇද ඇති ත්‍රිකෝණ වර්ග තුනෙන් ඔබට කැමති ත්‍රිකෝණයක් කඩාසියක ඇදුගන්න.

- මබ ඇදගත් ත්‍රිකෝණයේ කෝණ තුන a , b සහ c ලෙස අංකනය කරන්න.
- මිතුරාගේ ද උදවු ඇතිව රුපයේ ඇති පරිදි ත්‍රිකෝණයේ කෝණ තුන වෙන් වන පරිදි තොටස් තුනකට වෙන් කරන්න.
- කෝණ දිර්පා තුන ම එක ලක්ෂණයක දී එකතු වන සේ ද බාහු ස්ථාපිත වන සේ ද ඇලුවීමෙන් සරල රේඛාවක් ලැබේ දැයි පරික්ෂා කරන්න.
- එම අනුව ත්‍රිකෝණයක කෝණ තුනේ එකතුව 180° වන බව දැක්වෙන ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය කළ හැකි බව මිතුරා සමග සාකච්ඡා කරන්න.

තක්සේරුව හා අංශයීම :

- තක්සේරු නිර්ණායක
  - සුළු කෝණී, මහා කෝණී හෝ සාපුරු කෝණී, ත්‍රිකෝණයක් ඇද ගනියි.
  - කෝණ තුනෙහි දිර්පා එකට සිටින සේ ඇලුවීමෙන් එවායේ දාර සරල රේඛාවක පිහිටි බව ප්‍රකාශ කරයි.
  - කුමන ආකාරයේ ත්‍රිකෝණයක වූව ද කෝණ තුනෙහි එකතුව 180° බව පිළිගනියි.
  - සාමාන්‍යකරණයෙන් නිගමනයකට එළඹීම සඳහා ක්‍රියාකාරකමෙහි යෙදෙයි.
  - තමා ලබා ගත් ප්‍රතිඵල අන් අය සමග බෙදා ගනියි.
  - පෙළපොතෙහි පාඨම 16 හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ඡිජ්‍යාගත් යොමු කරන්න.

අවධානයට ...

පාඨම සංවර්ධනය :

- ත්‍රිකෝණයේ අභ්‍යන්තර කෝණ තුනේ එකතුව 180° බව සත්‍යාපනය කිරීමෙන් පසු එය භාවිත කරමින් අභ්‍යාසයන්හි යොදුවන්න.
- මෙහි දී විවිධ ත්‍රිකෝණ මෙන්ම මේට පෙර උගත් සමාන්තර රේඛා ඇතුළත් ත්‍රිකෝණ ද අභ්‍යාස සඳහා ඇතුළත් කරන්න.
- නිපුණතා මට්ටම 23.3ට අදාළ ඉගෙනුම් පල සාක්ෂාත් කර ගැනීමට සුදුසු පාඨම සැලසුම් නිර්මාණය කර ක්‍රියත්මක කරන්න.

තක්සේරුව හා අභයම:

- පෙළපොතෙහි පාඨම 16හි අදාළ අන්තර් වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිශීලනය සඳහා :

- http://www.youtube.com/watch?v=hmj3_zbz2eg
- <https://www.youtube.com/watch?v=6s1CI3uuuhko>
- <http://www.youtube.com/watch?v=0gzSreH8nUI>

17. සූචි

නිපුණතාව 19 : එදිනෙනා ජීවිතයේ හමුවන ගැටලු විසඳා ගැනීම සඳහා සූචි යොදා ගත හැකි කුම්බිධි ගවේෂණය කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 19.1 : විව්‍යා අතර සම්බන්ධතා දැක්වීම සඳහා ගොඩනගන ලද සූචුවල උක්තය මාරු කරයි.

කාල්වීලේද සංඛ්‍යාව : 02 ඩි

හඳුන්වීම :

- රාජී දෙකක් හෝ රෑට වැඩි ගණනක් අතර පවතින සාධාරණ සම්බන්ධතාව සූචුයකි.
- එහි එක් රාජීයකට සමාන වනයේ අනෙක් රාජී පිළිවෙළකට සම්බන්ධ වූ විට එම එක් රාජීයට සූචුයේ උක්තය යයි කියනු ලැබේ.
- ගණිතය, විද්‍යාව වැනි විෂයන්වල මෙන්ම වෙනත් විෂයන්වල ද සූචු හාවිත කරනු ලැබේ. ගණනය කිරීම් කටයුතුවල දී අවශ්‍යතාව අනුව එක් එක් විව්‍යාය උක්ත කිරීමට සිදු වේ.
- බල හා මූල රහිත සූචුවල උක්තය මාරු කිරීමත් සරල සූචුයක අදාළ සඳහා අගය ආදේශ කර සුළු කිරීමත් මෙම කොටසින් අපේක්ෂා කෙරේ.

නිපුණතා මට්ටම 19.1 ට අදාළ ඉගෙනුම් පල :

1. බල හා මූල රහිත සූචුවල උක්තය මාරු කරයි.
2. සරල සූචුයක අදාළ සඳහා අගය ආදේශ කර ගණනය කිරීම් සිදු කරයි.

පාරිභාෂික වචනමාලාව :

සූචුය	- ගුත්තිරාම්	- Formula
෋ක්තය	- ගෘෂ්මභාය්	- Subject
අදාළය	- තෙර්‍රියාකක්සියම්	- Unknown
ආදේශය	- පිර්තියිංගල්	- Substitution
රාජීය	- කණීයම්	- Quantity

පාඨම් සැබුසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 19.1ට අදාළ පළමු ඉගෙනුම් පලය සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා කණ්ඩායම් කියාකාරකමක් සහිත ව දේශන සාකච්ඡා කුම්ය හාවිත කරන නිදර්ශකයක් පහත දැක්වේ.

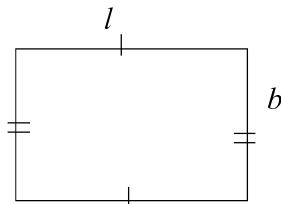
කාලය : මිනින්ද 40 ඩී.

ගුණාත්මක යෙදුම් :

- කාර්ය පත්‍රිකාවෙහි පිටපත්
- අමුණුම I අනුව සකස් කරන ලද කාචිපත් කට්ටල
- බාග කඩාසි

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

දිග l සහ පළල b වූ සාපුරු කේණාපුයක පරිමිතිය p නම්,
 $p=2(l+b)$ වේ.

ඉහත සාපුරුකේණාපුයේ වර්ගාලය A නම්,
 $A=lb$ වේ.

- ඉහත ආකාරයේ සූත්‍ර ඉදිරිපත් කරමින් සූත්‍රයක එක් පසක ඇති තනි විර්ය පදය සූත්‍රයේ උක්තය බව හඳුන්වා දෙන්න
- ගණනය කිරීම්වලද දී ඒ ඒ අවස්ථා අනුව උක්තය වෙනස් කිරීමට අවශ්‍ය වන බව පහදා දෙන්න.
- සම්කරණ විසඳීමේදී ප්‍රත්‍යාස්‍ය භාවිත වන ආකාරය නිදුසුන් ඇසුරෙන් සිහිපත් කරන්න.

පාඩම සංවර්ධනය :

- සූදුසු පරිදි ශිෂ්‍යයන් කණ්ඩායම් කරන්න.
- කාර්ය පත්‍රිකා, කාචිපත් කට්ටල සහ බාග කඩාසි ශිෂ්‍යයන් අතර බෙදා දෙන්න.
- ශිෂ්‍යයන් කාර්යයෙහි නිරත වන අතරතුර කණ්ඩායම් අතර ගැවසෙමින් අවශ්‍ය උපදෙස් ලබා දෙන්න.
- කණ්ඩායම් වැඩ අවසන් වූ පසු එක් එක් කණ්ඩායමට ලබාදුන් සූත්‍රවල දෙන ලද අයුරාතය උක්ත කරන අයුරු ශිෂ්‍යයන්ගේන් විමසමින් සාකච්ඡා කරන්න.
- සිසුන් සමග සාකච්ඡා කරමින් $S = 180(n-2)$, $S = \frac{n}{2}(a+l)$,

$$S = \frac{2}{5}(a+b) \quad \text{වැනි වරගන් සහිත සූත්‍රයක උක්තය වෙනස් කරන අයුරු පහදා දෙන්න.}$$

ඩිජ්‍යෙන් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

1 කණ්ඩායම	2 කණ්ඩායම	3 කණ්ඩායම
$v = u + ft \ (t)$	$y = mx + c \ (x)$	$A = 2\pi rh + a \ (h)$

- මෙම කණ්ඩායමට ලැබුණු සූත්‍රය, සූත්‍රය ඉදිරියේ ඇති උක්ත කළ යුතු පදය සහ කාචිපත් කට්ටලය නොදින් නිරික්ෂණය කරන්න.
- සූත්‍රය ඉදිරියෙන් වරහන් තුළ ඇති පදය, උක්ත කිරීම සඳහා කාචිපත් කට්ටලය නිවැරදි අනු පිළිවෙළට සකස් කරන්න.
- මෙම විසින් සකස් කරන ලද අනු පිළිවෙළ බාග කඩාසියේ ලියන්න.

තක්සේරුව හා අභ්‍යන්තර :

- තක්සේරු නිර්ණායක :

  - දෙන ලද සූත්‍රයක උක්තය හඳුනා ගනියි.
  - සූත්‍රයක දෙන ලද පදයක් උක්ත කිරීමේ දී හාවිත කළ යුතු නිවැරදි අනුපිළිවෙළ හඳුනා ගනියි.
  - සූත්‍රයක දෙන ලද පදයක් උක්ත කරයි.
  - දෙන ලද සූත්‍රයක පද අතර සම්බන්ධතාව දකියි.
  - නිවැරදි පියවර අනුගමනය කරමින් අදාළ කාර්යයේ නිරත වෙයි.

- පෙළපාතෙහි පාඨම 17හි අදාළ අභ්‍යන්තර වෙත ඩිජ්‍යෙන් යොමු කරන්න.

අවධානයට..

පාඨම සංවර්ධනය :

- සුදුසු ක්‍රමවේද අනුගමනය කරමින් නිපුණතා මට්ටම 19.1ට අදාළ 2 වන ඉගෙනුම්පලය ඩිජ්‍යෙන් තුළ සාක්ෂාත් කරන්න.

තක්සේරුව හා අභ්‍යන්තර :

- පෙළපාතෙහි පාඨම 17හි අදාළ අභ්‍යන්තර වෙත ඩිජ්‍යෙන් යොමුකරන්න.

වැඩිදුර පරිගිණය සඳහා :

- <https://www.youtube.com/watch?v=RStSzBUNxBI>
- <https://www.youtube.com/watch?v=WxUDJeOQGT0>

അമൃതം I

1 ക്രമവിശദിപ്തി

$$v = u + ft$$

$$\frac{v-u}{f} = \frac{ft}{f}$$

$$v-u = u + ft - u$$

$$\frac{v-u}{f} = t$$

$$v-u = ft$$

2 ക്രമവിശദിപ്തി

$$y = mx + c$$

$$\frac{y-c}{x} = m$$

$$y-c = mx + c - c$$

$$\frac{y-c}{x} = \frac{mx}{x}$$

$$y-c = mx$$

3 ക്രമവിശദിപ്തി

$$A = 2\pi rh + a$$

$$A - a = 2\pi rh + a - a$$

$$\frac{A-a}{2\pi r} = \frac{2\pi rh}{2\pi r}$$

$$\frac{A-a}{2\pi r} = h$$

$$A - a = 2\pi rh$$

18. වෘත්තයක පරිධිය

නිපුණතාව 07 : දෙනීන් කටයුතු එලදායි ලෙස ඉටු කර ගැනීම සඳහා පරිමිතිය සෙවීමේ විවිධ ක්‍රම විමර්ශනය කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 7.I: වෘත්තයක විෂ්කම්භය සහ පරිධිය අතර සම්බන්ධය විවිධ ගණනය කිරීම් සිදු කිරීම සඳහා යොදා ගනියි.

කාලවිශේද සංඛ්‍යාව : 05 ඩි.

භූදින්වීම :

එදිනෙදා ජ්‍යෙෂ්ඨයේ දී දක්නට ලැබෙන වස්තු බොහෝමයක් වෘත්තකාර හැඩිය ගනී. එබැවින් ඒ හා සම්බන්ධ ගැටලු විසඳීමේ දී වෘත්තයක පරිධිය හා විෂ්කම්භය අතර අනුපාතය ලබා ගැනීම අන්තර්ගතය ය. ඕනෑම වෘත්තයක පරිධිය හා විෂ්කම්භය අතර නිශ්චිත අනුපාතයක් ඇති බවත් එය π (පසි) ලෙස හඳුනා ගැනීමත් π හි අගය 3ට ආසන්න අගයක් බවත් එය $\frac{22}{7}$ ලෙස ගැටලු විසඳීමේ දී යොදාගැන්නා බවත් මෙම නිපුණතා මට්ටමට අදාළ ව සාකච්ඡා කෙරේ. සූත්‍ර හාවිත කරමින් පරිධිය ආක්‍රිත විවිධ ගැටලු විසඳීමේ හැකියාව ලබා දීම ද මෙම නිපුණතා මට්ටමෙන් අපේක්ෂා කෙරේ.

නිපුණතා මට්ටම 7.I ට අදාළ ඉගෙනුම් පල :

- විවිධ ක්‍රම හාවිතයෙන් වෘත්තකාර ආස්ථරවල විෂ්කම්භය හා පරිධිය මනියි.
- වෘත්තයක පරිධිය හා විෂ්කම්භය අතර සම්බන්ධතාව ඇසුරින් පරිධිය සඳහා සූත්‍රයක් ගොඩනගයි.
- $c = \pi d$ හා $c = 2\pi r$ සූත්‍ර හාවිත කරමින් වෘත්තයක පරිධිය ආක්‍රිත ගණනය කිරීම සිදු කරයි.
- වෘත්තයක පරිධිය සෞයයි
- අර්ථ වෘත්තයක පරිමිතිය සෞයයි
- වෘත්තයක පරිධිය ආක්‍රිත සරල ගැටලු විසඳුයි.

පාරිභාෂික වචනමාලාව :

වෘත්තය	- බැංක්‍රුම්	- Circle
පරිධිය	- පරිති	- Circumference
විෂ්කම්භය	- බැංක්‍රුම්	- Diameter
අරය	- ආක්‍රිත	- Radius

ජාවම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 7.1 යටතේ වන ඉගෙනුම් පල 1, 2 හා 3 අදාළ විෂය සංක්ලේෂ ශිෂ්‍යයන් තුළ ගොඩනැගීමට අපේක්ෂිත ය. මේ සඳහා කණ්ඩායම් ක්‍රියාකාරකමක් ඇසුරෙන් සකස් කළ නිදරණයක් පහත දක්වේ.

කාලය : මිනින්නු 40 යි.

ගුණාත්මක යොදුවුම් :

- මිනුම් පටියක්
- විවිධ ප්‍රමාණයේ වෘත්තාකාර පියන් කිහිපයක්
- භාග කබදාසි
- කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපත්
- ගණක යන්ත්‍ර
- කතුරු

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- සරල රේඛිය තළ රුපවල පරිමිතිය සොයන ආකාරය සාකච්ඡා කරන්න.
- වෘත්තාකාර රුපයක් වකු රේඛාවකින් වට වී ඇති අතර එබදු සංවාත රුපයක පරිමිතිය එහි පරිධිය ලෙස හඳුන්වන බව පවසා එවැනි වෘත්තාකාර රුපයක පරිධිය සොයන ආකාරය විමසම්න් පාඨමට පිවිසෙන්න.

ජාවම් සංවර්ධනය :

- ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව අනුව පන්තිය සුදුසු පරිදි කණ්ඩායම්වලට වෙන් කරන්න.
- සැම කණ්ඩායමකට ම කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපතක්, වෘත්තාකාර පියන් තුනක්, මිනුම් පටියක්, බාග කබදාසි කිහිපයක්, ගණක යන්ත්‍රයක් බැඟින් ලබා දෙන්න.
- ශිෂ්‍ය අනාවරණ ඉදිරිපත් කිරීමට අවස්ථාව සලසා දෙන්න.
- ශිෂ්‍ය අනාවරණ ඉදිරිපත් කිරීමෙන් පසු, එම වෘත්තාකාර පියන්වල පරිධිය හා විෂ්කම්භය අතර අනුපාතය සඳහා ලැබුණ අගය විමසම්න් සාකච්ඡාවක් මෙහෙයවන්න.
- එහි දී, වෘත්තයේ පරිධිය හා විෂ්කම්භය අතර අනුපාතය 3ට ආසන්න අගයක් බව පහදා දෙන්න.

- එය π නමැති සංකේතයෙන් හඳුන්වන බවත් $\pi = 3.14$ හේ $\frac{22}{7}$ ලෙස ගෙන ගැටුලු විසඳීම සඳහා යොදාගන්නා බවත් පහදා දෙන්න.
- තවද මෙම සම්බන්ධය ඕනෑම වෘත්තයක් සඳහා සාධාරණ බව පැහැදිලි කරන්න.

- සිංහලන් ලබාගත් ප්‍රතිඵල ඇසුරින් $\frac{c}{d} = \pi$ බවද එමගින් $c = \pi d$ ලෙස සූත්‍රයක් ගොඩනැගෙන බව ද $d = 2r$ නිසා $c = 2\pi r$ ලෙස සූත්‍රයක් ගොඩනැගෙන බව ද පහදා දෙන්න.
- වෘත්ත ආශ්‍රිත ගැටලු විසඳීමේ දී ඉහත සූත්‍ර යොදා ගත හැකි බව පැහැදිලි කරන්න.

ඡිජ්‍යයන් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

- ඔබට ලබාදී ඇති විවිධ ප්‍රමාණයේ වෘත්තාකාර පියන්වල පරිධිය මත ලක්ෂණයක් ලකුණු කර, එම ලක්ෂණය, අදින ලද සරල රේඛාවක ආරම්භක ලක්ෂණය මත තබා එම සරල රේඛාව ඔස්සේ පෙරළන්න.
  - එම ලක්ෂණය නැවත සරල රේඛාව මත වැශෙන අවස්ථාවේ දී සරල රේඛාවේ දිග (පරිධිය) මතින්න.
  - ඉන් පසු, වෘත්තාකාර පියන, දෙන ලද කඩුකිය මත තබා, පරිධිය වටා ඇද, ආස්ථරය කපා, එය එක මත එක සිටින සේ දෙකට නවා, විෂ්කම්භය ලබා ගෙන, එම දිග මැනෙන්න.
  - එම ලබා ගත් අගයන් දෙක ඇසුරින් පහත වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.
  - $\frac{c}{d}$ අගය ලබා ගැනීම සඳහා ගණක යන්ත්‍රය භාවිත කරන්න.
වෘත්තාකාර පියන	පරිධිය (c)	විෂ්කම්භය (d)	$\frac{c}{d}$
(i)			
(ii)			
(iii)			
- ඔබට ලැබුණු $\frac{c}{d}$ අගය පිළිබඳව ගත හැකි නිගමනය කුමක් ද?
  - ඔබ ලබා ගත් නිගමනය සමස්ත පන්තිය වෙත ඉදිරිපත් කරන්න.

තක්සේරුව හා ඇගයීම :

- තක්සේරු නිරණායක
  - වෘත්තාකාර ආස්ථරයක පරිධිය නිවැරදි ව මතිය.
  - වෘත්තාකාර ආස්ථරයක විෂ්කම්භය නිවැරදි ව මතිය.
  - වෘත්තාකාර ආස්ථරයක පරිධිය හා විෂ්කම්භය අතර අනුපාතය 3ට ආසන්න අගයක් බව ප්‍රකාශ කරයි.
  - කණ්ඩායම් හැඟීමෙන් වැඩ කරයි.
  - නියමීත කාලය තුළ කාර්යය නිම කරයි.
  - පෙළපොතෙහි පාඩම 18හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ඡිජ්‍යයන් යොමු කරන්න.

අවධානයට ...

පාඨම සංවර්ධනය :

- නිපුණතා මට්ටම 7.1හි 4,5 සහ 6 යන ඉගෙනුම පල සඳහා ද සූදුසු පරිදි පාඨම සැලසුම කර ක්‍රියාත්මක කරන්න.

නක්සේරුව හා අඟයීම :

- පෙළපොතෙහි පාඨම 18හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත සිංහයින් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිශ්‍යාපනය සඳහා:

- <http://www.youtube.com/watch?v=04N79tItPEA>
- <http://www.youtube.com/watch?v=jyLRpr2P0MQ>

ගුරුවරයා සඳහා පමණි ...

- වෘත්තයක පරිධිය හා විෂ්කම්ජය අතර අනුපාතය (π) පිළිබඳ ආදි මිනිසා ද දැනගෙන තිබූ අතර එහි අගය 3 සේ සලකා ඇත. π හි අගය ආසන්න දැකම්ස්ථාන ඊටුන් 35ක් තෙක් ලුබාල් වැන්කුළත් [Ludolph Van Ceulen - (1540-1610)] විසින් ගණනය කර ඇත. ශ්‍රී දාර්ශනිකයෙකු හා ගණිතයුදෙකු වූ ආකිම්බිස් (ත්‍රි. පූ. 287-212) විසින් π හි අගය ආසන්න කිරීමක් $3\frac{10}{71} < \pi < 3\frac{1}{7}$ මගින් දෙනු ලැබේය. තුළන පරිගණකය මගින් π හි අගය මිට වඩා බොහෝ දැකම්ස්ථාන ගණනකට ගණනය කර ඇත.

19. පෙනෙගරස් සම්බන්ධය

නිපුණතාව 23 : එදිනෙදා ජීවිතයේ කටයුතුවල දී අවශ්‍ය නිගමනවලට එළඹීම සඳහා සරල රේඛීය කළ රුප ආක්‍රිත ජ්‍යාමිතික සංකල්ප යොදා ගනියි.

නිපුණතා මට්ටම 23.5 : එදිනෙදා ගැටලු විසඳීම සඳහා පෙනෙගරස් සම්බන්ධය හාවිත කරයි.

කාලවීපේද සංඛ්‍යාව : 04 පි.

හඳුන්වීම්:

සාපුරුකෝෂී ත්‍රිකෝණයක සාපුරු කෝණයට ඉදිරියෙන් වූ පාදය කරනය ලෙස හැඳින්වේ. එය ත්‍රිකෝණයේ දිග ම පාදය යි. ක්‍රිස්තු පූර්ව හයවන සියවෙස් දී ලිඛිත ජ්‍යාමිතික පෙනෙගරස් නමැති ගණිතයා විසින් මූල්‍ය වරට සාපුරුකෝෂී ත්‍රිකෝණයක පාද අනුව සම්බන්ධතාවක් ඉදිරිපත් කර ඇති. එම සම්බන්ධයෙන් ඕනෑම ම සාපුරුකෝෂී ත්‍රිකෝණයක කරනය මත අදිනු ලබන සම්වතුරුපයේ වර්ගඝ්‍යාලය ඉතිරි පාද දෙක මත අදිනු ලබන සම්වතුරුපවල වර්ගඝ්‍යාලවල එකතුවට සමාන බව කිය වේ.

පූරුණ සංඛ්‍යාත්මක අගයන් සඳහා පෙනෙගරස් සම්බන්ධය සත්‍යාපනය කිරීමත් පෙනෙගරස් සම්බන්ධය හාවිතයෙන් සරල ගැටලු විසඳීමත් ප්‍රායෝගික ජීවිතයට අදාළ විවිධ ගැටලු විසඳීමේ දී පෙනෙගරස් සම්බන්ධය ආක්‍රිත විෂය කරුණු හාවිත කිරීමත් මෙම කොටසින් අපේක්ෂා කෙරේ.

නිපුණතා මට්ටම 23.5 ට අදාළ ඉගෙනුම් පළ :

1. පෙනෙගරස් සම්බන්ධය හඳුනා ගනියි.
2. පෙනෙගරස් සම්බන්ධය සත්‍යාපනය කරයි.
3. පෙනෙගරස් සම්බන්ධය හාවිතයෙන් සරල ගැටලු විසඳයි.
4. පෙනෙගරස් සම්බන්ධය ආක්‍රිත විෂය කරුණු හාවිත කරමින් එදිනෙදා ජීවිතයේ ගැටලු විසඳයි.

ජාරිතාව වචනමාලාව :

සාපුරුකෝණය	- ජෙන්කොණම්	- Right angle
කරුණය	- ජෙම්පක්කම්	- Hypotenuse
පෙනෙගරස් සම්බන්ධය	- පෙනෙගරස් තොටර්පු	- Pythagoras Relationship
සාපුරුකෝෂී ත්‍රිකෝණය	- ජෙන්කොණ මුක්කොණී	- Right angled triangle

පාඩම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 23.5 යටතේ වන ඉගෙනුම් පල 1, 2 හා 3ට අදාළ විෂය කරුණු ශිෂ්‍යයන් තුළ සාධනය වූ පසු 4 ඉගෙනුම් පලයට අදාළ විෂය කොටස ශිෂ්‍යයන් තුළ තහවුරු කිරීම මෙමගින් අප්ක්‍රිත ය. මේ සඳහා එම්මහන් ක්‍රියාකාරකමකට ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන නිදර්ශකයක් පහත දැක් වේ.

කාලය : මිනිත්ත් 40 දි.

ගුණාත්මක යොදුවම් :

- 30m මිනුම් පරි කණ්ඩායමකට එක බැංගින්
- කණ්ඩායමට මිටියක් බැංගින්
- අවශ්‍ය පමණ ලැණු
- 5" යකඩ ඇශ්‍ය එක් කණ්ඩායමකට 10 බැංගින්
- කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපත්

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස්

ප්‍රශ්නය :

- රුප සටහනක් මගින් හෝ පෙනෙගරස් ත්‍රිත්ව හා විතයෙන් සෘජුකෝන් ත්‍රිකෝනයක කරණය මත අදිනු ලබන සමවතුරසුයේ වර්ගේලය ඉතිරි පාද දෙක මත අදිනු ලබන සමවතුරසුවල වර්ගේලවල එකතුවට සමාන බව පැහැදිලි කරමින් පයිතගරස් සම්බන්ධය සිහිපත් කරන්න.
- ප්‍රායෝගික ජ්‍යෙනියේ දී පයිතගරස් සම්බන්ධය යෙදෙන ආකාරය හා ඒ ආග්‍රිත ගැටලු විසඳන ආකාරය සොයා බලන බව දැනුම් දෙන්න.

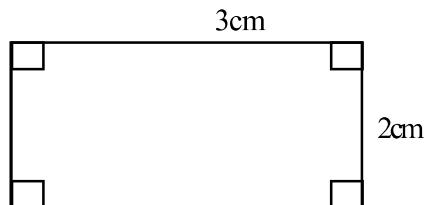
පාඩම් සංවර්ධනය :

- සුදුසු පරිදි ශිෂ්‍යයන් 6 දෙනා බැංගින් කණ්ඩායම්වලට වෙන් කරන්න.
- කණ්ඩායමට එක බැංගින් කාර්ය පත්‍රිකා, මිටියක්, 5'ප්‍රමාණයේ දිග ඇශ්‍ය 10ක්, අවශ්‍ය පමණ ලැණු, හා 30m ක් දිග මිනුම් පටියක් බැංගින් ලබා දෙන්න.
- ශිෂ්‍ය කණ්ඩායම්වලට එම්මහනේ විවිධ ස්ථාන නම් කර දෙන්න.
- දී ඇති සැබෑ රුපය පොළව මත පිහිටුවීමට උපදෙස් දෙමින් ක්‍රියාකාරකම වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.
- ශිෂ්‍ය ත්‍රිත්වය ප්‍රායෝගික පිළිබඳ තිරවද්‍යනාව විමසමින් සමාලෝචනයක යෙදෙන්න.

କିତନ୍‌ଦିନ କାର୍ଯ୍ୟ ପାରିବାର :

- පහත දැක්වෙන රුප සටහන නිරීක්ෂණය කරමින් දී ඇති පරිමා තුළ දෙයාදා ගතිමින් පහත සඳහන් හිස්තැන් සම්පූර්ණ කරන්න.

പരിശോധനയ 1:300

- මෙම රුපය හඳුන්වන නම ..... වේ.
  - මෙහි සැබෑ දිග ..... වේ.
  - මෙහි සැබෑ පලල ..... වේ.
  - මෙම රුපයේ ගිරිප්ප කෝණ ..... වේ.
  - ඉහත ඔබ ලබා ගත් මිනුම් හා දී ඇති පරිමාණයට අනුව එම රුපය පොළව මත පිහිටුවන්න. ඒ සඳහා ඔබට ලැබුණු මිනුම් පටි, මිටිය, ලණු, යක්ව ඇත් යොදා ගත්තා.
  - ඉහත රුපය පොළව මත පිහිටුවේමේ දී පෙන්තගරස් සම්බන්ධය ආස්‍රිත විෂය කරුණු යොදා ගත් අවස්ථාවක් සඳහන් කරන්න.

.....

.....

  - සැබෑ ජීවිතයේ දී පෙන්තගරස් සම්බන්ධය ආස්‍රිත විෂය කරුණු ප්‍රායෝගික ව යොදා ගැනෙන අවස්ථා 2ක් නම් කරන්න.
  1. ....
  2. ....

නක්සේරුව හා ආරගයීම :

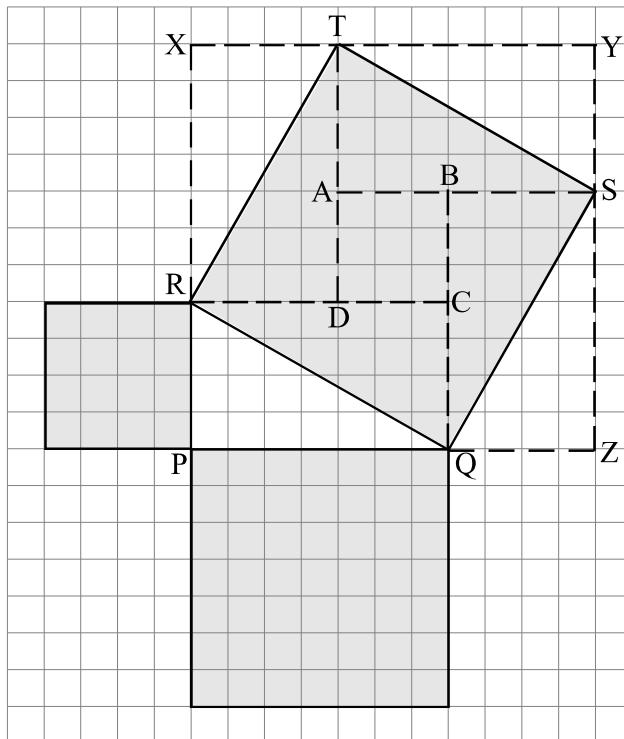
- තක්සේරු නිරණයක :
  - දී ඇති තොරතුරු අනුව, හිස්තැන් සම්පූර්ණ කරයි.
  - පෙනගරස් සම්බන්ධය ආක්‍රිත විෂය කරුණු ඇසුරෙන් සාපුරුකෝණාපුයක් නිවැරදි ව ලබා ගැනීමට හැකි බව පිළිගනියි.
  - සාපුරුකෝණාපුයක්, සමවතුරපුයක් පොලව මත පිහිටුවීමේ දී පෙනගරස් සම්බන්ධය ආක්‍රිත විෂය කරුණුවල වැදගත්කම හා අවශ්‍යතාව පැහැදිලි කරයි.
  - කණ්ඩායමක් ලෙස එකට වැඩ කිරීමේ පහසුව පිළිගනියි.
  - පෙළපොනෙහි පාඩම 19හි අදාළ අන්‍යාස වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

ප්‍රායෝගික හාවිත :

- నివసిక స్టోర్స్‌లో పొలుషు మత సికించే కిరిమె ది లోలిషోస్ల్, నెనవిషోస్ల్ క్రిబు పిల్లియస్ రికాచ్ కర గైనిమె ది లైని ఆవిషప్పాలుకు షిఫ్యూయన్ సిమగ్ సూక్షమితు కరన్నేను.

අවධානයට . . .

- ඉගෙනුම් පල 2ව අදාළ ව පෙනෙන ගරස් සම්බන්ධය සත්‍ය බව පෙන්වීමට පහත පරිදි ක්‍රියාකාරකම් සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන්න.
- කොටු රුල් කඩාසියක සාපුරුකෝෂී ත්‍රිකේරණයක් ඇද එහි පාද තුනට ම සම්වතුරසු අදින්න.

- $\triangle PQR$ සාපුරුකෝෂී ත්‍රිකේරණයක් වේ.
- රුපයේ දී ඇති මිනුම් අනුව $PR = 4$ කි. $PQ = 7$ කි.
- $PR = QZ$ වන සේ ද $PQ = RX$ වන සේ ද ප්‍රමාණ ගෙන $\square XYZ$ සම්වතුරසුය අදින්න.
- PR හා PQ දිග හා පළල වන සේ ඉහත රුපයේ පරිදි $RXTD, TYSA, BSZQ, PQCR$ සාපුරුකෝෂාසු ඇද ගන්න.
- එම සාපුරුකෝෂාසුවල විකරණ (RT, TS, SQ, RQ) යා කිරීමෙන් $RTSQ$ සම්වතුරසුය ලබා ගන්න.
- සාපුරුකෝෂීක ත්‍රිකේරණයේ පාද මත ඇදි සම්වතුරසුවල කොටු ගණන ඇසුරෙන් පෙනෙන ගරස් සම්බන්ධතාව තහවුරු කරන්න.
- මෙවැනි ආකාරයේ වෙනත් ක්‍රම විධි ඇසුරෙන් පයිනගරස් සම්බන්ධය සත්‍ය බව පෙන්වීය හැකි අවස්ථා සෙවීමට දිළු ගොනු කරන්න. ඒ ඇසුරෙන් පාසල් පදනම් කර ගත් ඇගයිම් ක්‍රමයක් ලෙස ඉගෙනුම් ගොනුවක් සකස් කිරීමට දිළු දැනුවත් උපදෙස් ලබා දෙන්න.

වැඩිදුර පරිඛිලනය සඳහා :

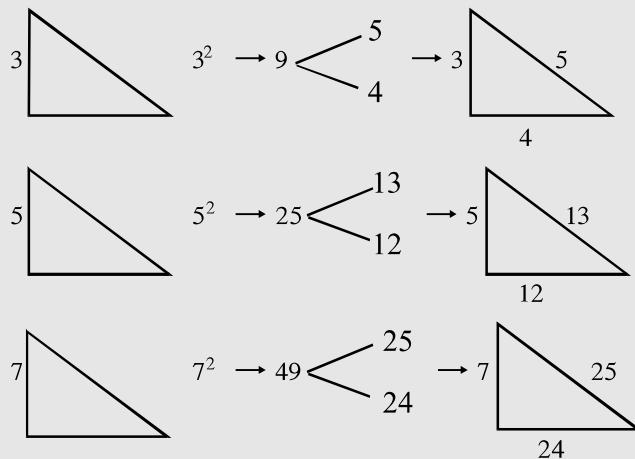

- <http://www.youtube.com/watch?v=s9t7rNhaBp8>
- <http://www.youtube.com/watch?v=AEIzy1kNRqo>
- <https://www.youtube.com/watch?v=JVrkLIcA2qw>

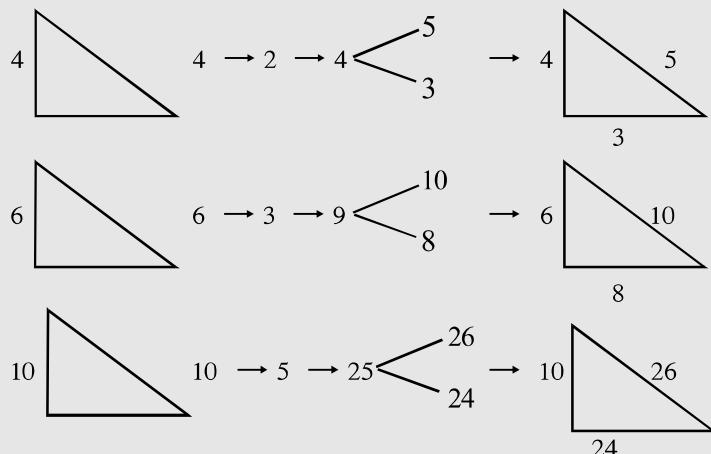
ගුරුවරයා සඳහා පමණි . . .

- ප්‍රධිතගරස් ත්‍රික ජනනය කර ගැනීමට යොදා ගත හැකි ක්‍රමයක් මෙහි දැක් වේ.
- සාපුළුකෝෂීක ත්‍රිකෝෂයක කරණය හැර වෙනත් පාදයක දිග මත්තේ අගයක් වූ විට
  - ත්‍රිකෝෂයේ කුඩා පාදයක දිග මත්තේ සංඛ්‍යාවක් ගන්න.
  - එය වර්ග කරන්න.
  - ලේකුනය වර්ග කළ සංඛ්‍යාවට සමාන වන පරිදි එම වර්ග කළ සංඛ්‍යාව අනුයාත සංඛ්‍යා දෙකකට බෙදා වෙන් කර ගන්න.
  - අනුයාතව බෙදා වෙන් කර ගත් සංඛ්‍යා දෙකක් විශාල සංඛ්‍යාව කරණය වන අතර අනෙක ඉතිරි පාදයේ දිග වේ.

- සාපුළුකෝෂීක ත්‍රිකෝෂයක කරණය හැර වෙනත් පාදයක දිග ඉරවීට සංඛ්‍යාවක් වූ විට
  - ත්‍රිකෝෂයේ කුඩා පාදයක දිග ඉරවීට සංඛ්‍යාවක් ගන්න.
  - එම සංඛ්‍යාවේ හරි අඩික් ගන්න.
  - එම සංඛ්‍යාව(මුළුන් ගත් සංඛ්‍යාවේ අඩි) වර්ග කරන්න.
  - වර්ග කිරීමෙන් ලබා ගත් සංඛ්‍යාවට එකක් වැඩි වූ ද එකක් අඩු වූ ද සංඛ්‍යා දෙක ගන්න.

20. ප්‍රස්ථාර

නිපුණතාව 20 : විවිධ ක්‍රම විධි ගෙවීමෙනය කරමින් විවලා දෙකක් අතර පවතින අනෙක්නාය සම්බන්ධතා පහසුවෙන් සන්නිවේදනය කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 20.1 : විවලා දෙකක් අතර වූ අනෙක්නාය ඒකජ සම්බන්ධතාව රැපික ව විගුහ කරයි.

කාලවිපේශ සංඛ්‍යාව : 04 යි.

හැඳින්වීම :

සරල රේඛිය ප්‍රස්ථාරයක ශ්‍රීතයේ සම්කරණය $y = mx + c$ ලෙස දක්වයි. මෙහි m යනු සරල රේඛිය ප්‍රස්ථාරයේ අනුක්‍රමණය ලෙස හඳුන්වන අතර c අන්තාඛණ්ඩිය ලෙස හඳුන්වයි.

මෙම පාඨමේ දී $y = mx + c$ ආකාරයේ ප්‍රස්ථාරයක අනුක්‍රමණය හා අන්තාඛණ්ඩිය හඳුනා ගැනීම් අනුක්‍රමණය හා අන්තාඛණ්ඩිය වෙනස් වන විට ප්‍රස්ථාරයේ හැසිරීම් එකිනෙකට සමාන්තර සරල රේඛිය ප්‍රස්ථාරවල අනුක්‍රමණය පිළිබඳ හඳුනා ගැනීම් $ax + by = c$ ආකාරයේ ශ්‍රීතයක ප්‍රස්ථාරය ඇදීම පිළිබඳවන් සාකච්ඡා කිරීමට අපේක්ෂිත ය.

නිපුණතා මට්ටම 20.1ට අදාළ ඉගෙනුම් පල :

1. y හා x ඇතුළත් සරල සම්කරණයක y හා x අතර සම්බන්ධතාව ශ්‍රීතයක් ලෙස හඳුනා ගනියි.
2. $y = mx$ ආකාරයේ ශ්‍රීතයක ප්‍රස්ථාරය අදියි.
3. $y = mx + c$ ආකාරයේ ශ්‍රීතයක ප්‍රස්ථාරය අදියි.
4. m හි ලකුණ හා විගාලනවය අනුව ප්‍රස්ථාරය වෙනස් වන ආකාරය පැහැදිලි කරයි.
5. $y = mx + c$ ආකාරයේ ශ්‍රීතයක m මගින් අනුක්‍රමණය ද c මගින් අන්තාඛණ්ඩිය ද ලැබෙන බව ප්‍රකාශ කරයි.
6. $y = mx + c$ ආකාරයේ ශ්‍රීතයක ප්‍රස්ථාරයේ අනුක්‍රමණය හා අන්තාඛණ්ඩිය ශ්‍රීතය නිරික්ෂණයෙන් ලියා දක්වයි.
7. දෙන ලද වසමක් තුළ $ax + by = c$ ආකාරයේ ශ්‍රීතයක ප්‍රස්ථාරය අදියි.
8. එකිනෙකට සමාන්තර වූ සරල රේඛිය ප්‍රස්ථාරවල අනුක්‍රමණ පිළිබඳ විගුහ කරයි.

පාරිභාෂික වවනමාලාව :

ප්‍රස්ථාරය	- බඟුරුපු	- Graph
අනුක්‍රමණය	- පැහැදිලියන්	- Gradient
අන්තාඛණ්ඩිය	- බෙව් ඉත්තුණ් උ	- Intercept
ශ්‍රීතය	- සාර්පු	- Function
සමාන්තර	- සමාන්තරම්	- Parallel

ජාංගම සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 20.1 යටතේ වන ඉගෙනුම් පල 1, 2 හා 3ට අදාළ විෂය කරුණු සිංහයන් තුළ තහවුරු වූ පසු ඉගෙනුම් පල 4, 5 හා 6 සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා කණ්ඩායම වැඩ හා දේශීන සාකච්ඡා ක්‍රමය යටතේ සකසන ලද නිදර්ශකයක් පහත දක්වේ.

කළය : මිනින්තු 40 ඩී

ගුණාත්මක යෙදුවම් :

- කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපත් සහ x හා y අක්ෂ -6 සිට 6 දක්වා වන සේ සකස් කරන ලද බණ්ඩාක තල

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙශක :

ප්‍රවේශය :

- දෙන ලද y හා x අතර සම්බන්ධය දක්වෙන සම්කරණයක x හි අගයන් ආදේශ කරමින් y හි අගය ලබා ගන්නා ආකාරය සිහිපත් කරන්න.
- $y = 3x + 2$ වැනි සම්කරණයක $-1 \leq x \leq 2$ ප්‍රාත්තරය තුළ අගයන් ආදේශ කරමින් y හි අගයන් ලබා ගන්නා ආකාරය සිහිපත් කරන්න.
- බණ්ඩාක තලයක් මත සරල රේඛිය ප්‍රස්තාරයක් අදින ආකාරය සිහිපත් කරන්න.

පාඨම සංවර්ධනය :

- ශිෂ්‍යයන් සුදුසු පරිදි කණ්ඩායම්වලට වෙන් කරන්න.
- සකස් කර ගත් කාර්ය පත්‍රිකා සහ බණ්ඩාක තල ශිෂ්‍යයන්ට ලබා දෙන්න.
- කාර්ය පත්‍රිකාවේ සඳහන් පරිදි ක්‍රියාකාරකමේ හි යොදුවන්න.
- ශිෂ්‍යයන් ක්‍රියාකාරකම අවසන් කළ පසු පහත සඳහන් කරුණු මතු වන සේ සාකච්ඡාවක් මෙහෙය වන්න.
- $y = x$ හෝ $y = mx + c$ ආකාරයේ සම්කරණයක x හි සංග්‍රහකයේ අගය ධෙන වන විට ප්‍රස්තාරය x අක්ෂයේ ධෙන දිගාව සමග වාමාවර්තව සුළු කේෂයක් ද x හි සංග්‍රහකයේ අගය සාදන වන විට x අක්ෂයේ ධෙන දිගාව සමග වාමාවර්තව මහා කේෂයක් ද සාදන බව
- $y = x$ හෝ $y = mx + c$ ආකාරයේ සම්කරණයකට $\alpha > 0$ හා α හි අගය වැඩි වන විට එම රේඛාව, x අක්ෂයේ ධෙන දිගාව සමග සාදන බව
- ප්‍රස්තාරය y අක්ෂය ජේදනය කරන ලක්ෂායේ y බණ්ඩාකය, සම්කරණයේ අන්තං්ඛාව වන බව
- $y = mx + c$ ආකාරයට ඉදිරිපත් කරන ලද සම්කරණයක m මගින් ප්‍රස්තාරයේ අනුකූලණයන් c මගින් ප්‍රස්තාරයේ අන්තං්ඛාව බව
- පාඨම අවසානයේ $y = mx + c$ ආකාරයේ සම්කරණ කීපයක් ඉදිරිපත් කරමින් ඒවා නිරීක්ෂණයෙන් අනුකූලණය සහ අන්තං්ඛාව පිළිබඳ ප්‍රශ්න කරමින් සාකච්ඡා කරන්න.

ශිෂ්‍යයන් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

I	II	III	IV
$y = 2x$	$y = 4x$	$y = 2x$	$y = 3x$
$y = 4x - 1$	$y = 3x - 2$	$y = -3x + 1$	$y = -2x + 2$
$y = -3x + 2$	$y = -2x + 2$	$y = 2x - 3$	$y = 2x - 3$

- බවට ලැබේ ඇති සම්කරණ කටිවලය වෙත අවධානය යොමු කරන්න.
- x සඳහා සුදුසු අගය ආදේශ කරමින් දී ඇති බණ්ඩාක තලය මත ඒවායේ ප්‍රස්තාර අදින්න.

- ඔබ කණ්ඩායම ඇදි ප්‍රස්ථාර නිරීක්ෂණය කරමින් පහත ප්‍රශ්නවලට උත්තර සපයන්න.
- සම්කරණයේ x හි සංගුණකය දන ව වැඩිවන විට සරල රේඛාව x අක්ෂය සමග සාදාන කෙශ්ණය විශාල වේ ද? කුඩා වේ ද?
- සම්කරණයේ x හි සංගුණකය දන වන විට ප්‍රස්ථාරය x අක්ෂය සමග සාදාන කෙශ්ණය සූළ කෙශ්ණයක් ද? මහා කෙශ්ණයක් ද?
- සම්කරණයේ x හි සංගුණකය සාංච වන විට ප්‍රස්ථාරය x අක්ෂයේ දන දිකාව සමග සාදාන කෙශ්ණය සූළ කෙශ්ණයක් ද? මහා කෙශ්ණයක් ද?
- ඔබට ලැබුණු දෙවැනි හා තුන්වැනි සම්කරණ මගින් දැක්වෙන ප්‍රස්ථාර y අක්ෂය ජේදනය කරන ලක්ෂණයේ y හි බණ්ඩාය සහ සම්කරණයේ නියත පදනය අතර සම්බන්ධය කුමක් ද?

තක්සේරුව හා ඇඟයීම :

- තක්සේරු නිර්ණායක :
- $y = mx + c$ ආකාරයේ සම්කරණයක $m > 0$ හා m හි අගය වැඩි වන විට ප්‍රස්ථාරය x අක්ෂය සමග වාමාවර්තව සාදාන කෙශ්ණය වැඩි වන බව පිළිගනියි.
- දෙන ලද සම්කරණයක ප්‍රස්ථාරයේ අනුකූලණය හා අනත්බණ්ඩය ප්‍රකාශ කරයි.
- $y = mx + c$ ආකාරයේ සම්කරණයක m හි අගය දන වන විට ප්‍රස්ථාරය x අක්ෂය සමග වාමාවර්තව සාදාන කෙශ්ණය සූළ කෙශ්ණයක් බව ප්‍රකාශ කරයි.
- දෙන ලද සම්කරණයක ප්‍රස්ථාරයේ අනුකූලණය හා අනත්බණ්ඩය, ප්‍රස්ථාරය ඇදීමෙන් තොරව ප්‍රකාශ කරයි.
- නියමිත කාලයක් තුළ දෙන ලද කාර්යය නිම කරයි.
- පෙළපොතෙහි පාඨම 20 හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ගිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

අවධානයට ...

පාඨම සංවර්ධනය :

- නිපුණතා මට්ටම 20.1 යටතේ වන ඉගෙනුම පල 7 හා 8ට අදාළ විෂය සංකල්ප ගිෂ්‍යයන් තුළ සාධනය සඳහා පුදුසු පාඨම් සැලසුම් කර කියාත්මක කරන්න.

තක්සේරුව හා ඇඟයීම:

- පෙළපොතෙහි පාඨම 20 හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ගිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිශ්‍යාලනය සඳහා :

- <http://www.youtube.com/watch?v=0eWm-LY23W0>
- <http://www.youtube.com/watch?v=LoKEPEPaNm4>
- http://www.youtube.com/watch?v=qo5jU_V6jVo
- http://www.youtube.com/watch?v=KV_XLL4K2Fw

21. අසමානතා

නිපුණතාව 18 : ජ්‍යෙෂ්ඨ ගැටලු ආස්ථිත විවිධ රාඛ අතර වූ සම්බන්ධතා විශ්ලේෂණය කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 18.I: ගැටලු විසඳීම සඳහා රාඛ දෙකක සම්බන්ධතාව යොදා ගනියි.

කාලච්‍රිත්‍ය සංඛ්‍යාව : 03 ඩි.

හඳුන්වීම :

උදිනෙදා පිළිතයේ හමුවන ප්‍රමාණාත්මක අගයන් හා විත කිරීමේදී ඇසු බව, වැඩි බව හා සම බව දැක්වීමට බොහෝ විට සිදු වේ. ගණිතයේදී මේ සඳහා පහත දැක්වෙන සංකේත හා විත කරයි.

අදහස	සංකේතය
සමාන බව	=
විශාල වේ	>
කුඩා වේ	<
විශාල හෝ කුඩා වේ	≥
කුඩා හෝ සමාන වේ	≤
විශාල හෝ සමාන වේ	≥
විශාල හෝ කුඩා හෝ සමාන වේ.	≡

සම්කරණ සඳහා මෙන් ම අසමානතා සඳහා ද විසඳුම් ලබා ගැනීමට සිදු වේ. ඒ සඳහා වීජය ක්‍රම හා විත කරන ආකාරයන් සංඛ්‍යා රේඛාව යොදා ගන්නා ආකාරයන් පිළිබඳ කරුණු පැහැදිලි කිරීම මෙම කොටසින් අපේක්ෂා කෙරේ.

නිපුණතා මට්ටම 18.II අදාළ ඉගෙනුම් පළ :

- $x \pm ab \neq$ ආකාරයේ අසමානතා විසඳයි.
- $a > 0$ වන විට $ax \neq b$ ආකාරයේ අසමානතා විසඳයි.
- $a < 0$ වන විට $ax \neq b$ ආකාරයේ අසමානතා විසඳයි. ($a \neq 0, a$ නිශ්චිත හා)
- අසමානතාවක නිවිලමය විසඳුම් සංඛ්‍යා රේඛාව මත නිරුපණය කරයි.
- අසමානතාවක සියලු විසඳුම් සංඛ්‍යා රේඛාව මත නිරුපණය කරයි.

පාරිභාෂික වචනමාලාව :

අසමානතා	- සමැනිවි	- Inequality
සමාන වේ	- සම්	- Equal
විශාල වේ	- පෙරිතු	- Greater than
කුඩා වේ	- සිරිතු	- Less than

පාඨම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 18.1 යටතේ වන ඉගෙනුම පල 1ට අදාළ අසමානතා විසඳීමේ සංකල්ප ඕනෑයන් තුළ ගොඩ නැගීම සඳහා මග පෙන්වන ලද අනාවරණ ක්‍රමය යටතේ සකස් කළ නිදර්ශකයක් පහත දැක්වේ.

කාලය : මිනින්තු 40 පි

ගුණාත්මක යෙදුම් :

- කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපත් (එක් ඕනෑයයෙකුට එක බැඟින්)

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- 6 හා 7 ග්‍රේනිවල දී උගත් පහත සංකේතවල අදහස නැවත සිහිපත් කරන්න. $=, >, <, \geq, \leq$
- $x > 3$ වන විට x සඳහා 4, 5, 6, ... අයෙන් ගැළපෙන බව පෙන්වා දෙන්න.
- $x + 2 = 7$ සම්කරණය හා $x - 1 = 5$ සම්කරණය ලැබූලේ සටහන් කර ඕනෑයන් සමග සාකච්ඡා කරමින් පිළිවෙළින් විසඳුන්න.
- ඉහත සම්කරණවල ඇතුළත් සමානතාව වෙනුවට අසමානතා ලකුණ සහිත සම්බන්ධතා ද තිබිය නැකි බව පෙන්වා දෙන්න.
- එවැනි අසමානතාවක් සහිත සම්බන්ධතාවක් විසඳීමේ අවශ්‍යතාව මත කරමින් පාඨමට පිවිසෙන්න.

පාඨම සංවර්ධනය :

- සැම ඕනෑයයෙකුට ම කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපතක් බැඟින් බෙදා දෙන්න.
- එහි ඇති උපදෙස් අනුව කටයුතු කිරීමට යොමු කරන්න.
- ඕනෑයන් අතරට යම්න් අවශ්‍ය සහාය හා උපදෙස් ලබා දෙන්න.
- ඕනෑයන් ත්‍රියාකාරකම අවසන් කළ පසු ඔවුන්ගෙන් අහමු ලෙස උත්තර විමසමින් සමාලෝචනය යෙදෙන්න.
- සමාලෝචනයේදී, අසමානතාවකට උපරිමයක් හෝ අවමයක් පවතී නම් එසේ පවතින්නේ උපරිමයක් ද අවමයක් ද යන්න පැහැදිලි කරන්න.
- සමාලෝචනය අවසානයේ අසමානතාව සහිත සම්බන්ධතාවක් විසඳන ආකාරයේ සටහනක් ලබා දෙන්න.

ඕනෑයන් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

සරල සම්කරණ විසඳීමේ දැනුම යොදා ගනිමින් හා පහත නිදසුන් අධ්‍යායනය කරමින් පහත වගුවේ වගන්තිවලින් දැක්වෙන විෂය අසමානතා විසඳුන්න.

නිදසුන් (i)

$$\begin{aligned}x + 2 &\geq 5 \\x + 2 - 2 &\geq 5 - 2 \quad (\text{ප්‍රත්‍යක්ෂ භාවිතය)} \\x &\geq 3 \\x \text{ හි } &\text{විසඳුම් වන පුරුණ සංඛ්‍යාමය} \\&\text{අයෙන් කුලකය} = \{3, 4, 5, 6, \dots\}\end{aligned}$$

නිදසුන් (ii)

$$\begin{aligned}x - 2 &< 1 \\x - 2 + 2 &< 1 + 2 \quad (\text{ප්‍රත්‍යක්ෂ භාවිතය)} \\x &< 3 \\x \text{ හි } &\text{විසඳුම් දින වන පුරුණ සංඛ්‍යාමය} \\&\text{අයෙන් කුලකය} = \{2, 1\}\end{aligned}$$

වගන්තිය	විෂය ආකාරයෙන් ලිං විට	x සඳහා විය හැකි පූර්ණ සංඛ්‍යාමය අගයන්	x සඳහා ගත හැකි	
			දෑපරිම අගය (පවති නම්)	අවම අගය (පවති නම්)
A	x මගින් දැක්වෙන සංඛ්‍යාවට 2ක් එකතු කළ විට 5ක් ලැබේ.	$x + 2 = 5$	3	-
B	x මගින් දැක්වෙන සංඛ්‍යාවේ හා 2හි එකතුව 5ට වඩා වැශී වේ හෝ සමාන වේ.	$x + 2 = 5$	3, 4, 5, 6, ..	නොමැත්
(i)	x මගින් දැක්වෙන සංඛ්‍යාවේ හා 5හි එකතුව 8ට වඩා වැශී වේ හෝ සමාන වේ.			
(ii)	x මගින් දැක්වෙන සංඛ්‍යාවෙන් 2ක් අඩු කළ විට ලැබෙන උත්තරයට වඩා 9 විශාල වේ.			
(iii)	x මගින් දැක්වෙන සංඛ්‍යාවෙන් 3ක් අඩු කළ විට ලැබෙන උත්තරය 10ට සමාන වේ හෝ 10ට වඩා කුඩා වේ.			

තක්සේරුව හා ඇගයීම :

- තක්සේරු නිරණයක :
  - අසමානතාව ඇතුළත් විෂය පදයට ලැබිය හැකි විසඳුම් කුලකය ලියා දක්වයි.
  - අසමානතාවෙහි ඇතුළත් විෂය පදයට ලැබිය හැකි උපරිම හෝ අවම අගයක් පවතී නම් එය ලියා දක්වයි.
  - අසමානතාවක් සඳහා විසඳුම් එකක් හෝ එකකට වඩා ඇති බව පිළි ගනියි.
  - සරල සම්කරණ විසඳීමේ විෂය කුම්ය ඇසුරින් අසමානතා විසඳයි.
  - දී ඇති උපදෙස් අනුගමනය කරමින් කාර්ය නිම කරයි.
- පෙළ පොතෙහි පාඨම 21 හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ගිශ්‍යයන් යොමු කරන්න.

අවධානයට ...

පාඨම සංවර්ධනය :

- නිපුණතා මට්ටම 18.1ට අදාළ ඉගෙනුම් පල 2, 3, 4, 5 හි සංකල්ප තහවුරුව සඳහා සුදුසු පරිදි පාඨම සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන්න.

තක්සේරුව හා ඇගයීම:

- පෙළ පොතෙහි පාඨම 21 හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ගිශ්‍යයන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිඹුලනය සඳහා:

- <http://www.youtube.com/watch?v=nFsQA2Zvy1o>

22. කුලක

තිපුණුතාව 30 : එදිනෙනා ජීවිතයේ කටයුතු පහසු කර ගැනීම සඳහා කුලක ආක්‍රිත මූල ධර්ම හසුරුවයි.

තිපුණුතා මට්ටම 30.I: විවිධ පද්ධති හඳුනා ගනිමින් කුලක කරමවල යෙදෙයි.

කාලවිෂේෂ සංඛ්‍යව : 07 ඩී.

නැඳුන්වීම :

- කුලකයක් හඳුනා ගැනීමෙන්, කුලකයක අවයව් ලියා දැක්වීමෙන් මේ පෙර ශිෂ්‍යයන් ඉගෙන ගෙන ඇතු. අවයව සංඛ්‍යාව නිශ්චිත ව අගයකින් දැක්වීය හැකි කුලක පරිමිත කුලක වේ. අවයව සංඛ්‍යාව නිශ්චිත ව අගයකින් දැක්වීය නොහැකි කුලක අපරිමිත කුලක වේ.
- කිසියම් කුලකයක උපකුලක වන්නේ, එහි අවයවවලින් එකක් හෝ කිහිපයක් ගෙන ලියනු ලබන කුලක, අහිගුන්‍ය කුලකය සහ එම කුලකයන් වේ.
- කුලකයක අවයව ගණන π නම් එම කුලකයේ ඇති උපකුලක සංඛ්‍යාව $2"$ වේ.
- සමාන අවයව ඇති කුලක සමකුලක වන අතර අවයව ගණන සමාන කුලක තුළා කුලක වේ. ඒ අනුව සමකුලක සැම විට ම තුළා කුලක වන නමුත් තුළා කුලක සැම විට ම සම කුලක නොවේ.
- කිසියම් කුලකයක හෝ කුලක කිහිපයක අවයව අඩංගු කුලකය එම කුලක සඳහා සර්වතු කුලකය වේ.
- A සහ B කුලක දෙකට ම අයන් සියලු ම අවයව ඇතුළත් කුලකය කුලක මේලය වන අතර එය A ⊥ B ලෙස අංකනය කෙරේ.
- A සහ B කුලක දෙකට ම අයන් පොදු අවයව ඇතුළත් කුලකය කුලක ජේදනය වන අතර එය A ∫ B ලෙස අංකනය කෙරේ.
- ජේදනය, අහිගුන්‍ය වන කුලක, විශුක්ත කුලක වේ.
- A නම් කුලකයට අයන් නොවන එහෙත් අදාළ සර්වතු කුලකයේ ඇති අවයව දැක්වෙන කුලකය, A කුලකයේ අනුපූරකය වේ. එය A' මගින් අංකනය කරයි.
- ඉහත සඳහන් කුලක ආක්‍රිත විෂය සංකල්ප පිළිබඳ ව අධ්‍යයනය මෙම කොටසින් අපේක්ෂා කෙරේ.

තිපුණුතා මට්ටම 30.Iට අඟාල ඉගෙනුම් පළ :

1. පරිමිත කුලක සහ අපරිමිත කුලක හඳුනා ගනියි.
2. දෙන ලද කුලකයක් පරිමිත කුලකයක් අපරිමිත කුලකයක් දැයි හේතු ඉදිරිපත් කරමින් නිගමනය කරයි.
3. දෙන ලද පරිමිත කුලකයක උපකුලක සියල්ල ලියා දැක්වයි.
4. තුළා කුලක සහ සමකුලක අතර වෙනස පැහැදිලි කරයි.
5. විශුක්ත කුලකය හඳුනා ගනියි.
6. සර්වතු කුලකය හඳුනා ගනියි.
7. කුලක දෙකක ජේදනයෙන් ලැබෙන කුලකයේ අවයව ලියා දැක්වයි.
8. කුලක දෙකක මේලයෙන් ලැබෙන කුලකයේ අවයව ලියා දැක්වයි.

9. කුලකයක අනුපූරකය හඳුනා ගනියි.
10. කුලක කර්මවලට අදාළ සංකේත හඳුනා ගනියි.
11. කුලක දෙකක ජේදනය අහිඟුනා වන කුලක වියුක්ත කුලක ලෙස පිළිගනියි.
12. කුලක පිළිබඳ දැනුම හාවිතයෙන් ගැටලු විසඳුයි.
13. උපකුලක, කුලක දෙකක ජේදනය, කුලක දෙකක මේලය, කුලකයක අනුපූරකය හා වියුක්ත කුලක වෙන් රුප සටහන් මගින් නිරුපණය කර කුලක කර්මවලට අදාළ පුද්ග සංකේත ඇසුරින් ලියයි. (කුලක දෙකක් පමණි)

පාරිභාෂික වචනමාලාව :

පරිමිත කුලක	- මුද්‍රාවුණ්‍ය තොටෙකළා	- Finite sets
අපරිමිත කුලක	- මුද්‍රාවිල් තොටෙකළා	- Infinite sets
උපකුලක	- ඉ_ප_තොටෙකළා	- Sub sets
තුලා කුලක	- සමවලුත් තොටෙකළා	- Equivalent sets
සමකුලක	- සම තොටෙකළා	- Equal sets
වියුක්ත කුලක	- මුද්‍රාවුණ්‍ය තොටෙකළා	- Disjoint sets
කුලක මේලය	- තොටෙ ඉන්ත්‍රිප්පු	- Union of sets
කුලක ජේදනය	- තොටෙ ඩිංජ්‍යුන්ස්	- Intersection of sets
කුලකයක අනුපූරකය	- නිර්ප්පිත තොටෙ	- Complement of a set

පාඨම් සැබුහුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 30.1 යටතේ වන ඉගෙනුම්පල 1 හා 2ව අදාළ විෂය සංකල්ප ශිෂ්ටයන් තුළ ගොඩනැගීම සඳහා කණ්ඩායම් ක්‍රියාකාරකමක් සහිත දේශන සාකච්ඡා කුමය ඇසුරින් සකස් කළ නිදර්ශකයක් පහත දැක්වේ.

කළය : මිනින්තු 40 ඩී

ගුණාත්මක යොදුවුම් :

- කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපත්

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- කුලකයක් යනු කුමක් දැයි විමසමින් පෙර දැනුම සිහිපත් කර සාකච්ඡාව ආරම්භ කරන්න.
  - $X = \{ 0 - 10 \text{ අතර } 0 \text{ තුළ } 10 \}$
 $Y = \{ 0 - 25 \text{ අතර } 0 \text{ තුළ } 25 \}$
- යන කුලක ලැබුවේ ප්‍රදරුගනය කර X හා Y කුලකවල අවයව විමසමින් සාකච්ඡාව මෙහෙය වන්න.

ජාධම සංවර්ධනය :

- ශිෂ්‍යයන් හතර දෙනා බැඟින් කණ්ඩායම් කර එක් එක් කණ්ඩායමට කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපත බැඟින් ලබා දී ශිෂ්‍යයන් ක්‍රියාකාරකමෙහි නිරත කරවන්න.
- ක්‍රියාකාරකම නිම වූ පසු එක් එක් කණ්ඩායමෙහි අනාවරණ ලැඳ්ලේ පුද්ගලනය කරවන්න.
- ශිෂ්‍යයන්ගේ ඉදිරිපත් කිරීම්වලින් පසු පහත සඳහන් කරගැනීමෙන් මතුවන සේ සාකච්ඡාව මෙහෙය වන්න. එහි දී ,
  - A සහ B කුලකවල සියලු ම අවයව ලිවිය හැකි ද? නොහැකි ද?
  - A සහ B කුලකවල අවයව ගණන නිශ්චිත ව ප්‍රකාශ කළ හැකි ද?
  - C සහ D කුලකවල සියලු ම අවයව ලිවිය හැකි ද? නොහැකි ද?
  - C සහ D කුලකවල අවයව ගණන නිශ්චිත ව ප්‍රකාශ කළ හැකි ද?
  - අවයව සංඛ්‍යාව නිශ්චිත ව ප්‍රමාණාත්මක අගයකින් දැක්විය හැකි කුලක පරිමිත කුලක ලෙස හඳුන්වන බවන්
  - අවයව සංඛ්‍යාව නිශ්චිත ව ප්‍රමාණාත්මක අගයකින් දැක්විය නොහැකි කුලක පරිමිත කුලක ලෙස හඳුන්වන බවන් ඉස්මතු කරන්න.
  - වෙනත් පරිමිත හා අපරිමිත කුලක කිහිපයක් ලැඳ්ලේ පුද්ගලනය කර එම කුලක කුමන වර්ගයට අයන් දැයි විමසමින් එම සංකල්පය ශිෂ්‍යයන් තුළ තහවුරු කරන්න.

ශිෂ්‍යයන් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

- පහත සඳහන් කුලකවල සියලු අවයව ලිවිය හැකිනම් එම අවයව ලියා, ඒ එක එකෙහි අවයව ගණන ලියන්න.
- සියලු අවයව ලිවිය නොහැකිනම්, අවයව කිහිපයක් ලියා තින් පෙළක් තබන්න. ඒ එක එකෙහි අවයව ගණන "කිව නොහැකිය" යන්න සඳහන් කරන්න.

(i) $A = \{ 0 - 10 \text{ අතර } \text{ ඔත්තේ } \text{සංඛ්‍යා \}}$

$$A = \{ \quad \} \quad A \text{හි } \text{අවයව } \text{ගණන} = \boxed{\quad}$$

(ii) $B = \{ 0 - 50 \text{ අතර } 5 \text{ හි } \text{ගුණාකාර \}}$

$$B = \{ \quad \} \quad B \text{හි } \text{අවයව } \text{ගණන} = \boxed{\quad}$$

(iii) $C = \{ 2 \text{ හි } \text{ගුණාකාර \}}$

$$C = \{ \quad \} \quad C \text{හි } \text{අවයව } \text{ගණන} = \boxed{\quad}$$

(iv) $D = \{ \text{ගණින } \text{සංඛ්‍යා \}}$

$$D = \{ \quad \} \quad D \text{හි } \text{අවයව } \text{ගණන} = \boxed{\quad}$$

- ඔබ සොයා ගත් කරගැනීමේ ලැඳ්ලේ පුද්ගලනය කරන්න.

තක්සේරුව හා අඟයීම :

- තක්සේරු නිර්ණායක :
- දෙන ලද පරිමිත කුලකයක අවයවත් එහි අවයව ගණනත් ලියා දක්වයි.
- අවයව සංඛ්‍යාව නිශ්චිත ව ප්‍රමාණාත්මක අගයකින් දැක්විය හැකි කුලක පරිමිත කුලක ලෙස හඳුනා ගනියි.
- අවයව සංඛ්‍යාව නිශ්චිත ව ප්‍රමාණාත්මක අගයකින් දැක්විය නොහැකි කුලක අපරිමිත කුලක ලෙස හඳුනා ගනියි.
- කණ්ඩායම තුළ සාමූහික ලෙස කටයුතු කරයි.
- නියමිත කාලය තුළ දෙන ලද කාර්යය නීම කරයි.
- පෙළපොතෙහි පාඨම 22 හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ගිශායන් යොමු කරන්න.

අවධානයට ...

පාඨම සංවර්ධනය :

- දෙන ලද කුලකයක උපකුලක ලියා දැක්වීමේ හැකියාව ගිශායන්ට ලබා දීම සඳහා සුදුසු ක්‍රියාකාරකමක් සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන්න.
- තුළය කුලක සහ සම කුලක හඳුන්වා ඒවා අතර වෙනස පැහැදිලි කර දීමට සුදුසු ක්‍රියාකාරකමක් යොදා ගන්න.
- සර්වතුකුලකය, කුලක ජේදනය, කුලක මේලය හා වියුක්ත කුලක හඳුන්වා දීමට සුදුසු ක්‍රියාකාරකමක් යොදා ගන්න.
- කුලකයක අනුපූරකය හඳුන්වා දීමට සුදුසු ක්‍රියාකාරකමක් සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන්න.
- කුලක, උපකුලක, කුලක දෙකක ජේදනය, කුලක මේලය, කුලකයක අනුපූරකය, වියුක්ත කුලක වෙන් සටහන් මගින් නිරුපණය පැහැදිලි කිරීමට සුදුසු ක්‍රියාකාරකම් පෙළ ගස්වා ඒවා ක්‍රියාත්මක කරන්න.

තක්සේරුව හා අඟයීම:

- පෙළපොතෙහි පාඨම 22 හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ගිශායන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිශ්‍යාලනය සඳහා :

- <http://www.youtube.com/watch?v=1wsF9GpGd00>
- <http://www.youtube.com/watch?v=jAfNg3yIZAI>

23. වර්ගළලය

නිපුණතාව 8 : වර්ගළලය පිළිබඳ ව විමර්ශනය කරමින් සීමිත ඉඩකඩ ප්‍රශනස්ත මට්ටමින් ප්‍රයෝගනයට ගනියි.

නිපුණතා මට්ටම 8.1 : පරිසරයේ ඇති සරල ජ්‍යාමිතික හැඩතලවල වර්ගළලය පිළිබඳ ව විමර්ශනය කරයි.

කාලවිශේෂ සංඛ්‍යාව : 05 දි.

හඳුන්වීම්:

යම් පෘෂ්ඨයක ප්‍රමාණය එහි වර්ගළලය ලෙස හඳුන්වයි. සමවතුරසු, සුෂ්ටකෝණාසු හා ත්‍රිකෝණ යන හැඩ සහිත තල රුපවලින් වට වූ වර්ගළල සෙවීම සඳහා සූත්‍ර ගොඩ නැගීමත් එම සූත්‍ර භාවිතයෙන් වර්ගළල සෙවීම පිළිබඳවත් මේ පෙර ශේෂීවල දී ඉගෙන ගෙන ඇත. මෙම ශේෂීයේ දී සමාන්තරාසු, තුළිසියම් හා වෙනත් හැඩ සහිත තල රුපවලින් සීමා වන වර්ගළල සෙවීම සඳහා සූත්‍ර ගොඩ නැගීමටත්, ඒවා භාවිතයෙන් වර්ගළල සෙවීමටත් අවශ්‍ය හැකියා ගිශ්‍යයාට ලබා දීමට ආපේක්ෂා කෙරේ.

නිපුණතා මට්ටම 8.1 ට අදාළ ඉගෙනුම් පල :

1. සමාන්තරාසුයක වර්ගළලය සඳහා සූත්‍රයක් ගොඩ නගයි.
2. සමාන්තරාසුයක වර්ගළලය සෞයයි.
3. තුළිසියමක වර්ගළලය සඳහා සූත්‍රයක් ගොඩ නගයි.
4. තුළිසියමක වර්ගළලය සෞයයි.
5. වෙනත්යක වර්ගළලය සඳහා $A = \pi r^2$ සූත්‍රය ගොඩ නගයි.
6. $A = \pi r^2$ සූත්‍රය භාවිතයෙන් ගණනය කිරීම සිදු කරයි.
7. සමාන්තරාසුය, තුළිසියම, වෙනත්ය යන තල රුපවල වර්ගළලය ආශ්‍රිත ගැටලු විසඳුයි.

ජාරිතාව වචනමාලාව :

සමාන්තරාසුය	-	ඹිගිනාකර්ම	-	Parallelogram
තුළිසියම	-	සරිවකම්	-	Trapezium
වෙනත්ය	-	ව්‍යුත්පන	-	Circle

ජාඩම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 8.1 ට අදාළ ඉගෙනුම් පල 1 හා 2ව අයත් විෂය කරුණු ශිෂ්‍යයන් තුළ ගොඩ නැගීම සඳහා සාකච්ඡා ක්‍රමය හා කෙවල ක්‍රියාකාරකමක් ඇසුරින් සකස් කළ නිදර්ශකයක් පහත දැක් වේ.

කාලය : මිනින්ත 40 දි.

ගුණාත්මක යෙදුම් :

- කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපත්
- ගම් / කතුරු /කොටු කඩාසි

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස්

ප්‍රවේශය :

- වර්ගේලය යනු කුමක් දැයි විමසා, පෙර හේෂිවල දී උගත් පරිදි සමවතුරුපියක හා යුතුකෝණාපුයක වර්ගේලය සෙවීම සඳහා යොදා ගත් සූත්‍ර පිළිබඳ ව සාකච්ඡා කරන්න.
- පුනු ලැබේලේ සුදුසු පරිදි රුප සටහන් කිහිපයක් ඇද යුතුකෝණාපුයක වර්ගේලය සෙවීමට ශිෂ්‍යයන් පොලුඩුවන්න.
- සමඟාත වන තළ රුපවල වර්ගේල සමාන බව ද සාකච්ඡාව තුළින් පැහැදිලි කර දෙන්න.

ජාංගම සංවර්ධනය :

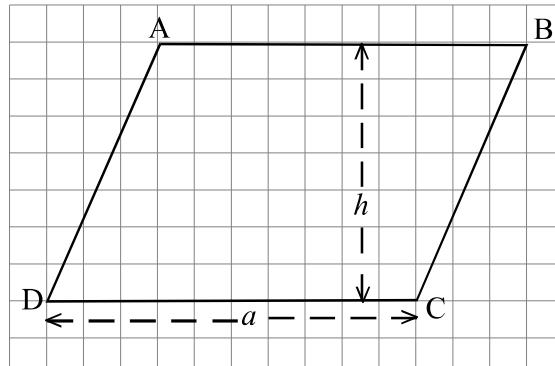
- ශිෂ්‍යන් කණ්ඩායම් කිපයකට වෙන් කර එක් එක් කණ්ඩායම සඳහා ගුණාත්මක යෙදුම් සඳහා ඇති ද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණවත් ව සපයා දෙන්න.
- කේවල වශයෙන් ක්‍රියාකාරකමේ හි යෙදීය යුතු බවට ශිෂ්‍යයන් දැනුවත් කර අවශ්‍ය පරිදි සභාය වෙළින් තක්සේරුකරණයේ යෙදෙන්න.
- ක්‍රියාකාරකම නිම වූ පසු සාකච්ඡාවක් මෙහෙයවා ඉගෙනුම් පල 1 හා 2 තහවුරු කරවන්න.

ශිෂ්‍යයන් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

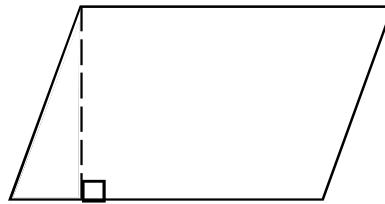
A කොටස

- කොටුරුල් කඩාසියකින් 1 රුපයේ දැක්වෙන ප්‍රමාණයට ම සමාන්තරාපු හැඩතල 2ක් කපා ගන්න.

1 රුපය

- කපා ගත් එක් සමාන්තරාසුයක 2 රුපයේ පරිදි ත්‍රිකෝණාකාර කොටසක් ඇද එය කපා වෙන් කර ගන්න.

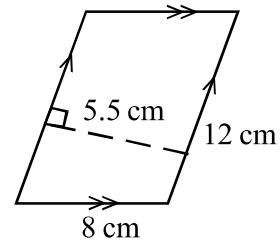
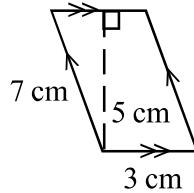
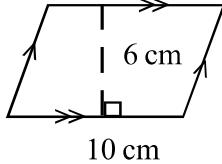
- කපා ගත් ත්‍රිකෝණාකාර කොටස හා අනෙක් කොටස 3 රුපයේ පරිදි සම්බන්ධ කර සැපුකෝණාකාර හැඩියක් තනන්න.
- එම සැපුකෝණාසුයේ දිග හා පළල a හා h ඇසුරින් ලකුණු කර එහි වර්ගීලය සඳහා සූත්‍රයක් ලියන්න.
- ආරම්භයේ කපා ගත් ඉතිරි සමාන්තරාසුය ද ගෙන එහි වර්ගීලය සඳහා, සැපුකෝණාසුයේ වර්ගීලය ඇසුරින් සූත්‍රයක් ගොඩ නාගා ලියන්න.
- එ ඇසුරින් පාදයක දිග l ද එම පාදය සහ රේ සමාන්තර පාදය අතර ලමිල දුර b ද වූ සමාන්තරාසුයක වර්ගීලය A සඳහා සූත්‍රයක් ගොඩනගන්න.

3 රුපය

B කොටස

- මධ ගොඩ නාගා ගත් සූත්‍රය ඇසුරින් පහත සඳහන් එක් සමාන්තරාසුයේ වර්ගීලය සොයන්න.

තක්සේරුව හා අභ්‍යන්තර :

- තක්සේරු නිර්ණායක :
- දෙන ලද උපදෙස් කියවා අවබෝධ කර ගනිමින් ත්‍රියාකාරකමෙහි නිරත වෙයි.
- සමාන්තරාසුයක වර්ගීලය සඳහා සූත්‍රයක් ගොඩ නගයි.
- දෙන ලද සමාන්තරාසුයක වර්ගීලය සොයයි.
- කාර්යක්ෂම ව හා අන්තර් සමග සහයෝගයෙන් කටයුතු කරයි.
- හැඩිතලයන් කපා වෙන් කර වෙනත් හැඩිතලයන් සකස් කර ගත් විට වර්ගීලය වෙනස් ගොඩන බව පිළි ගනියි.
- පෙළපොතෙහි පාඩම 23 හි අදාළ අභ්‍යන්තර වෙත සිංහයන් යොමු කරවන්න.

අවධානයට ...

පාඨම සංවර්ධනය :

- තුළිසියමෙහි හා වැන්තයෙහි වර්ගල්ල සඳහා සූත්‍ර ගොඩනගා ඒවායෙහි වර්ගල්ලය සෙවීමට සුදුසු පරිදි ක්‍රියාකාරකම් සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන්න.

නක්සේරුව හා ඇගයීම්:

- පෙළපොතෙහි පාඨම 23 හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිශ්‍යාලනය සඳහා:

- <http://www.youtube.com/watch?v=j3-XYLnxDY>
- <http://www.youtube.com/watch?v=ZyOhRgnFmIY>

24. සම්භාවනාව

තිපුණුතාව

31 : අනාගත සිදුවීම් පූර්ක්‍රමය කිරීම සඳහා සිදුවීමක විය හැකියාව විශ්ලේෂණය කරයි.

තිපුණුතා මට්ටම 31.1 : සිද්ධියක විය හැකියාව සිදුවීම් ඇසුරෙන් විමර්ශනය කරයි.

කාලවිෂේෂ සංඛ්‍යාව : 05 සි

හඳුන්වීම :

- අහඹු පරීක්ෂණයක තිබිය යුතු ලක්ෂණ පහත පරිදි වේ. එනම්
  - පරීක්ෂණය සිදු කිරීමට පෙර, ලැබිය හැකි ප්‍රතිඵල සියල්ල දැන සිටීම
  - එම අවස්ථාවේ ලැබෙන ප්‍රතිඵලය කුමක් දැයි දැන නොසිටීම
  - පරීක්ෂණය පුන පුනා සිදු කිරීමට ඇති හැකියාව
  - පරීක්ෂණය පුන පුනා සිදු කළත් ප්‍රතිඵලවල කිසියම් රටාවක් නොමැති වීම යන කරුණු වේ.
- කිසියම් සසම්භාවී පරීක්ෂණයක දී ලැබිය හැකි සියලු ප්‍රතිඵල ඇතුළත් කුලකය , එම පරීක්ෂණයේ නියයි අවකාශය වේ. පරීක්ෂණයක දී විය හැකි ප්‍රතිඵල සමාන වියහැකියාවන්ගෙන් යුත්ත නම් එම ප්‍රතිඵල සම සේ හවු යැයි කියනු ලැබේ.
  - ලදා: ① 1 සිට 6 තෙක් අංක ලිඛි සාධාරණ සනකාකාර දාය කැටයක් උඩ දැමීමේ දී උඩට හැරී වැවෙන පැත්තේ අංකය සටහන් කිරීමේ පරීක්ෂණයේ දී ලැබෙන ප්‍රතිඵල සම සේ හවු වේ.
  - ලදා: ② පැත් 4ක සුදු වර්ණය සහ පැත් 2ක කළ වර්ණය අලේප කර ඇති සනකාකාර දාය කැටයක් උඩ දැමීමේ දී උඩට හැරී වැවෙන පැත්තේ වර්ණය සටහන් කිරීමේ පරීක්ෂණයේ දී ලැබෙන ප්‍රතිඵල සම සේ හවු නොවේ.
- ප්‍රතිඵල සමසේ හවුවට සිද්ධියක් වන විට A සිද්ධියක් වන විට A සිද්ධිය සිදුවීමේ සම්භාවනාව $p(A)$ නම් $p(A) = \frac{n(A)}{n(S)}$ වේ. මෙහි $n(A)$ යනු අපේක්ෂිත සිදුවීම් කුලකයේ අවයව ගණන වන අතර $n(S)$ යනු නියයි අවකාශයේ අවයව ගණන වේ.
- ඉහත සඳහන් සම්භාවනාව ආශ්‍රිත විෂය සංකළුප පිළිබඳ ව අධ්‍යයනය මෙම කොටසින් අපේක්ෂා කෙරේ.

තිපුණුතා මට්ටම 31.1C අභ්‍යා ඉගෙනුම් පළ :

1. අහඹු පරීක්ෂණ හඳුනා ගනියි.
2. කිසියම් පරීක්ෂණයක ලැබිය හැකි සියලු ප්‍රතිඵල ඇතුළත් කුලකය එම පරීක්ෂණයේ නියයි අවකාශය ලෙස හඳුනා ගනියි.

3. දී ඇති පරීක්ෂණයකට අදාළ නියැදි අවකාශය ලියා දක්වයි.
4. සමසේ හවා ප්‍රතිඵල හඳුනා ගනියි.
5. සම සේ හවා ප්‍රතිඵල සඳහා උදාහරණ ලියා දක්වයි.
6. ප්‍රතිඵල සමසේ හවා විට S නියැදි අවකාශයක වූ A නම් සිද්ධියක සම්භාවනාව

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} \quad \text{යන සූත්‍රය භාවිතයෙන් ගණනය කරයි.}$$

7. සම්භාවනාවය පිළිබඳ ලැබූ දැනුම භාවිත කරමින් එදිනේදා ජීවිතයේ තීරණවලට එළඹියි.

පාර්භාෂික වචනමාලාව :

අහඹු පරීක්ෂණ	- ගුරුමාර්ග්‍රාප පරිශීෂාත්‍යනී - Random experiments	
නියැදි අවකාශය	- මාත්‍රිකි බෙඩි	- Sample space
සමසේ හවා ප්‍රතිඵල	- සමමාය් නිකමුත්තකක්	- Equally likely events
සිද්ධිය	- නිකම්ස්සි	- Event
ප්‍රතිඵලය	- පෙළු	- Out come

පාඨම සැබුහුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 31.1 යටතේ වන පළමුවන ඉගෙනුම පලයට අදාළ විෂය සංකල්පය ගිශ්‍යයන් තුළ තහවුරු වූ පසු ඉගෙනුම පල 2 හා 3 අදාළ විෂය සංකල්පය ගිශ්‍යයා තුළ ගොඩ නැගීම සඳහා දේශන සාකච්ඡා ක්‍රමය ඇසුරෙන් සකස් කළ නිදරණකයක් පහත දැක්වේ.

කාලය : මිනින්තු 40 යි

ගුණාත්මක යොදුවුම් :

- උගත් විෂය කරුණු තහවුරු කර ගැනීම සඳහා පාඨම අවසානයේ ගිශ්‍යයන්ට ලබා දීමට සකස් කළ ඇගැසීම පත්‍රිකාවේ පිටපත් (එක් ගිශ්‍යයෙකුට එක බැගින්)

ගුරුච්චරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- මිට පෙර උගත් සසම්භාවී පරීක්ෂණයක ලක්ෂණ ගැන සිහිපත් කරමින් සසම්භාවී පරීක්ෂණ කිහිපයකට උදාහරණ දෙමින් සාකච්ඡාව මෙහෙය වන්න.

පාඨම සංවර්ධනය :

- නොනැඹුරු කාසියක් ගෙන උඩ දැමීමේ පරීක්ෂණයක් සසම්භාවී පරීක්ෂණයක් බව ගිශ්‍යයන් සමග සාකච්ඡා කර තහවුරු කරන්න.
- කාසිය උඩ දැමීමට පෙර, කාසිය බිම වැළැණු පසු උඩට හැරෙන පැත්ත කුමක් විය හැකි දැයි ගිශ්‍යයන්ගෙන් අසා විය හැකි සියලු ප්‍රතිඵල සටහන් කරන්න.

- 1 සිට 6 තෙක් අංක ලියු සාධාරණ සනකාකාර දාදු කැටයක් උඩ දුම්මේ පරික්ෂණය සසම්හාවී පරික්ෂණයක් බව පෙන්වා දෙන්න.
- දාදු කැටය උඩ දුම්මේ දී, උඩට හැරී වැවෙන පැත්තේ ඇති අංකය සඳහා විය නැති සියලු ප්‍රතිඵල සාකච්ඡා කර සියලු ප්‍රතිඵල ඇතුළත් කුලකය ලැබේ සටහන් කරන්න.
- ඉහත උදාහරණවල සියලු ප්‍රතිඵල ඇතුළත් කුලකය එම පරික්ෂණවල නියැදි අවකාශය බව පැහැදිලි කරන්න.
- වෙනත් පරික්ෂණ කිහිපයක් ද ගෙන ඒවායේ නියැදි අවකාශය පිළිබඳ සාකච්ඡා කරන්න.
- නියැදි අවකාශය S මගින් සංකේතවත් කරන බව ද ශිෂ්‍යයන්ට පැහැදිලි කරන්න.
- ප්‍රශ්න ඇතුළත් පත්‍රිකාව ශිෂ්‍යයන්ට ලබා දී රේඛ උත්තර සැපයීමට අවස්ථාව ලබා දී ශිෂ්‍යයන්ගේ උත්තර පිළිබඳ සාකච්ඡා කරන්න.

නක්සේරුව හා අභයේම:

- තක්සේරු නිර්ණායක:
  - සසම්හාවී පරික්ෂණයක දී ලැබිය නැති සියලු ප්‍රතිඵල හඳුනා ගනියි.
  - සසම්හාවී පරික්ෂණයක සියලු ප්‍රතිඵල එම පරික්ෂණයේ නියැදි අවකාශය බව ප්‍රකාශ කරයි.
  - දෙන ලද සසම්හාවී පරික්ෂණයකට අදාළ නියැදි අවකාශය ලියා දක්වයි.
  - දෙන ලද නියමිත කාලය තුළ අදාළ කාර්යය නිම කරයි.
  - කණ්ඩායම තුළ සහයෝගයෙන් කටයුතු කරයි.
- පෙළපොතෙහි පාඩම 24හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

විෂය කරුණු තහවුරු කිරීමේ ප්‍රශ්න ඇතුළත් පත්‍රිකාව

පහත සඳහන් එක් එක් සසම්හාවී පරික්ෂණයට අදාළ නියැදි අවකාශය ලියන්න.

- (1) 1 සිට 4 තෙක් අංක ලියු වතුස්තලාකාර දාදු කැටයක් උඩ දුම් පසු බිමට හැරී වැවෙන පැත්තේ අංකය සටහන් කිරීම
නියැදි අවකාශය S = { }
}
- (2) එක් එක් පැතිවල රතු, තිල්, සුදු, කලු, කොළ සහ කහ වර්ණ ආලේප කර ඇති සනකාකාර දාදු කැටයක් උඩ දුම් විට උඩට හැරී වැවෙන පැත්තේ වර්ණය සටහන් කිරීම
නියැදි අවකාශය S = { }
}
- (3) රතු, තිල්, සුදු වර්ණ ආලේප කර ඇති එක සමාන වූ පබල 3ක් ඇති බැගයකින් අහමු ලෙස පබලවක් ඉවතට ගැනීම

(4) 1 සිට 10 තෙක් අංක ලියා රෝල් කර ඇති කඩාසි තුන්වූ දුම් පෙටවීයකින් අහඹු ලෙස තුන්වූවක් ඉවතට ගැනීම

නියැදි අවකාශය $S = \{ \quad \}$

(5) සර්වසම බෝල 4ක් බැගයක ඇත. ඉන් 2ක රතු ආලේප කර 1 හා 2 ලෙස ද අනෙක් බෝල දෙකකි නිල් ආලේප කර 1 හා 2 ලෙස ද සටහන් කර ඇත. බැගයෙන් අහඹු ලෙස බෝලයක් ඉවතට ගැනීම නියැදි අවකාශය

$S = \{ \quad \}$

අවධානයට ...

පාඨම සංවර්ධනය :

- නිපුණතා මට්ටම 31.1ඒ අදාළ ඉගෙනුම් පල 4, 5, 6, 7 සඳහා ද සූදුසූ ක්‍රමවේද සැලසුම් කර ශිෂ්‍යයන් සමග ක්‍රියාත්මක කරන්න.

තක්සේරුව හා ඇගයීම්:

- පෙළපොතෙහි පාඨම 24හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිශ්‍යාලනය සඳහා :

- <http://www.youtube.com/watch?v=mLE-SIOZToc>
- <https://www.youtube.com/watch?v=sPQM-yZgGwc>

25. බහු අසුවල කෝණ

නිපුණතාව 23 : එදිනෙනා ජීවිතයේ කටයුතුවල දී අවශ්‍ය නිගමනවලට එළඹීම සඳහා සරල රේඛිය තල රුප ආක්‍රිත ජ්‍යාමිතික සංකල්ප යොදා ගනියි.

නිපුණතා මට්ටම 23.4 : බහු අසුවල බාහිර කෝණවල එකතුව හා අභ්‍යන්තර කෝණවල එකතුව ඇසුරෙන් ගණනය කිරීම සිදු කරයි.

කාලවිෂේෂ සංඛ්‍යව : 05 ඩී.

හඳුන්වීම :

සරල රේඛා බැණ්ඩවලින් වට වූ සංඛ්‍යාත තල රුපයක් බහු අසුයකි. අභ්‍යන්තර කෝණ එක එකක් 180° වඩා අඩු බහු අසු උත්තල බහු අසු ලෙසත්, අභ්‍යන්තර කෝණ එකක් හෝ 180° වඩා වැඩි වූ වට එම බහු අසු අවතල බහු අසු ලෙසත් හඳුන්වයි. සියලු ම පාද හා කෝණ එකිනෙකට සමාන වන බහු අසු සවිධි බහු අසු වේ. පාද පමණක් එකිනෙකට සමාන වූ බහු අසුය සමඟාද බහු අසුයයි.

අඩු ම පාද ගණනකින් යුදුණු බහු අසුය තීක්ෂණය වේ. සවිධි බහු අසුවල පාද සංඛ්‍යාවට සමාන වූ සම්මිත අක්ෂ සංඛ්‍යාවක් ද ඇත. සවිධි බහු අසුයක භුමක සම්මිත ගණය ද පාද සංඛ්‍යාවට සමාන වේ.

ඇත අතිතයේ සිට ම විවිධ නිර්මාණ සඳහා විවිධ බහු අසු හැඩ හාවිත කර ඇත. පැරණි ගහ නිර්මාණ ගිල්පයේ බහු අසු හැඩ ඉතාමත් වැදගත් තැනක් ගතී. බහු අසු හැඩ යොදා ගනිමින් වෙසලාකරණ නිර්මාණ කරයි. මී වදය, මකුල් දළු, සෙසල වැනි ස්වභාවික නිර්මාණවල දී පවා බහු අසු හැඩ දක්නට ලැබේ.

මෙම කොටස යටතේ නිපුණතා මට්ටම 23.4ට අදාළ ව පාද n ඇති බහු අසුයක අභ්‍යන්තර කෝණ එකාත්‍යාචාර බාහිර කෝණ එකාත්‍යාචාර පිළිබඳ ව අවබෝධය ලබා දීමට අපේක්ෂිතය. ඒ අනුව පාද n ඇති බහු අසුයක අභ්‍යන්තර කෝණ සියලුලෙහි ම එකාත්‍යාචාර සාපුරුණීය $(2n - 4)$ වේ. යන ප්‍රමේයය හඳුනා ගෙන එය සත්‍යාපනය කිරීමටත් එය හාවිත කර සරල ජ්‍යාමිතික ගැටලු විසඳීමටත් පාද n ඇති බහු අසුයක බාහිර කෝණ සියලුලේ ම එකාත්‍යාචාර සාපුරුණීය 4 ක් වේ. යන ප්‍රමේයය හඳුනා ගෙන සත්‍යාපනය කිරීමටත් එය හාවිතයෙන් සරල ජ්‍යාමිතික ගැටලු විසඳීමටත් අපේක්ෂා කෙරේ.

නිපුණතා මට්ටම 23.4ට අදාළ ඉගෙනුම් පල :

- පාද n ඇති බහු අසුයක අභ්‍යන්තර කෝණ සියලුලෙහි එකාත්‍යාචාර සාපුරුණීය $(2n - 4)$ වේ යන ප්‍රමේයය හඳුනා ගනියි.
- පාද n ඇති බහු අසුයක අභ්‍යන්තර කෝණ සියලුලෙහි එකාත්‍යාචාර සාපුරුණීය $(2n - 4)$ වේ යන ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය කරයි.

3. පාද n ඇති බහු අඟුයක අභ්‍යන්තර කේත්ත සියල්ලෙහි එකත්‍යය සාපුළුකොත්තා $(2n - 4)$ වේ යන ප්‍රමේයය භාවිත කරමින් සරල ජ්‍යාමිතික ගැටලු විසඳයි.
4. පාද n ඇති බහු අඟුයක බාහිර කේත්ත සියල්ලෙහි එකත්‍යය සාපුළුකොත්තා 4ක් වේ යන ප්‍රමේයය හඳුනා ගනියි.
5. පාද n ඇති බහු අඟුයක බාහිර කේත්ත සියල්ලෙහි එකත්‍යය සාපුළුකොත්තා 4ක් වේ යන ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය කරයි.
6. පාද n ඇති බහු අඟුයක බාහිර කේත්ත සියල්ලෙහි එකත්‍යය සාපුළුකොත්තා 4ක් වේ යන ප්‍රමේයය භාවිත කරමින් සරල ජ්‍යාමිතික ගැටලු විසඳයි.

පාරිභාෂික වචනමාලාව :

සරල රේඛිය සංවෘත	- නොරුකොටුත්	- Rectilinear closed plane
තල රුප	තள මුළුවම්	figures
ත්‍රිකොත්තය	- මුක්කොණී	- Triangle
වතුරසුය	- නාඩ්පක්කල්	- Quadrilateral
පංචාඟුය	- ජූන්කොණී	- Pentagon
ඡබසුය	- අභුකොණී	- Hexagon
අභ්‍යන්තර කේත්තය	- ආකක්කොණම්	- Interior angle
බාහිර කේත්තය	- ප්‍රාක්කොණම්	- Exterior angle
සවිධි බහු අඟු	- ඉමුණ්කාන පලකොණී-	Regular polygons

පාඨම් සැබුහුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 23.4 යටතේ වන ඉගෙනුම්පල 1 හා 2ව අදාළ විෂය සංකල්ප ශිෂ්‍යයන් තුළ ගොඩනැගීම සඳහා කණ්ඩායම් ක්‍රියාකාරකම හා මග පෙන්වන ලද අනාවරණ ක්‍රමය ඇසුරෙන් සකස් කරන ලද නිදර්ශකයක් පහත දැක්වේ.

කළය : මිනින්තු 40 ඩී

ගුණාත්මක යොදුවුම් :

- කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපත්

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- බහු අඟුය පිළිබඳ ව ශිෂ්‍යයන් සමග සාකච්ඡාවක් මෙහෙයවමින් එහි දී පහත සඳහන් කරුණු පිළිබඳ ව ශිෂ්‍ය අවධානය යොමු කරවන්න.
- උත්තල අවතල බහු අඟු හා සවිධි බහු අඟු පිළිබඳ ව
- ත්‍රිකොත්තයේ සිට දුගාජුය දක්වා බහු අඟු නම් කිරීමට
- විවිධ නිර්මාණ සඳහා බහු අඟු යොදාගෙන ඇති අවස්ථා පිළිබඳ ව
- ස්වභාවික පරිසරයේ බහු අඟු දක්නට ලැබෙන අවස්ථා පිළිබඳ ව

- බහු අපුවල අභ්‍යන්තර කොළ පිළිබඳ ව විමසම් ත්‍රිකෝණයක අභ්‍යන්තර කොළ එකත්‍යය 180° ක් බවත් වතුරපුයක අභ්‍යන්තර කොළ එකත්‍යය 360° බවත් සිහිපත් කරන්න.

පාඨම සංවර්ධනය :

- සුදුසු පරිදි දිප්‍යයන් කෙසේවායම් කර කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපත් කෙසේවායමකට එක බැඟින් ලබා දෙන්න.
- ත්‍රිකෝණ, වතුරපු, පංචාපු ආදි එක් එක් බහු අපුයේ එක් දිර්පයක සිට අනෙක් දිර්ප යා කරන අයුරු ආදර්ශනාය කරන්න.
- සැම දිප්‍යයක් ම ක්‍රියාකාරකම සඳහා යොදවන්න.
- ක්‍රියාකාරකම අවසානයේ බහු අපුයක අභ්‍යන්තර කොළ එකත්‍යය සාපුරුණුවෙන් (2n - 4) බව ලබා ගන්න.

ඉහෙයුන් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

- පහත වගුවේ ඇති එක් එක් බහු අපුයේ එක් දිර්පයක සිට අනෙක් දිර්ප සරල රේඛවකින් යා කරන්න.
- එක් දිර්පයක සිට අනෙක් දිර්පවලට යා කළ විට ලැබෙන ත්‍රිකෝණ සංඛ්‍යාව ලියන්න.
- එක් එක් බහු අපුයේ පාද සංඛ්‍යාව හා ත්‍රිකෝණ සංඛ්‍යාව අතර සම්බන්ධතාවක් ගොඩ නගන්න.
- ත්‍රිකෝණයක අභ්‍යන්තර කොළ එකත්‍යය ඇසුරෙන් බහු අපුයේ අභ්‍යන්තර කොළ එකත්‍යය සෙවීම සඳහා සම්බන්ධතාවක් ගොඩ නගන්න.
- ත්‍රිකෝණයක අභ්‍යන්තර කොළ එකත්‍යය සාපුරුණුවෙන් 2ක් ලෙස ගෙන බහු අපුයේ අභ්‍යන්තර කොළ එකත්‍යය සාපුරුණුවෙන් ඇසුරෙන් ලියන්න.

බහුඅපුය	රුපය	පාද ගණන	එක් දිර්පයක සිට අනෙක් දිර්ප යා ත්‍රිමේන් ලැබෙන ත්‍රිකෝණ ගණන	සැදෙන ත්‍රිකෝණ ගණන බහු අපුයේ පාද ගණන ඇසුරෙන්	අභ්‍යන්තර කොළවල එකත්‍යය	මිශ්‍යෙනෙක අභ්‍යන්තර ත්‍රිකෝණ වලු දූෂණකාරුක ලෙස
ත්‍රිකෝණය		3	1	3-2	$180^0 \times 1$	$2 \times (3-2)$
වතුරපුය		4	2	4-2	$180^0 \times 2$	$2 \times (4-2)$
පංචාපුය						
ඡඩ්පුය						
සප්ත්‍යාපුය						
අජ්වාපුය						
පාද හා ඇති බහු අපුය						

තක්සේරුව හා ඇගයීම :

- තක්සේරු නිර්ණායක :
- එක් එක් බහු අපුයේ එක් සිර්පයක සිට අනෙක් සිර්ප සරල රේඛිය ව යා කරයි.
- එක් සිර්පයක සිට අනෙක් සිර්ප යා කිරීමෙන් ලැබෙන ත්‍රිකෝණ සංඛ්‍යාව නිවැරදි ව ගණනය කරයි.
- බහු අපුයක පාද සංඛ්‍යාව සහ ත්‍රිකෝණ සංඛ්‍යාව අතර සම්බන්ධතාවක් ගොඩ නගයි.
- ත්‍රිකෝණයක අභ්‍යන්තර කේත්‍ර එළකුළය ඇපුරෙන් විනෑ ම බහු අපුයක අභ්‍යන්තර කේත්‍ර එළකුළය ගණනය කළ හැකි බව පිළිගනියි.
- කණ්ඩායම් හැඟීමෙන් දුතු ව අදාළ කාර්යයේ නිරත වෙයි.
- පෙළපොතෙහි පාඨම 25 හි අදාළ අභ්‍යන්තර වෙත සිංහයන් යොමු කරන්න.

අවධානයට ...

පාඨම සංවර්ධනය :

- 23.4 නිපුණතා මට්ටමට අදාළ ඉගෙනුම් පල 3 හා 6 සඳහා පූදුසු සරල ගණනය කිරීම් ඇතුළත් ජ්‍යාමිතික ගැටලු විසඳීමට සිංහයන් යොමු කරන්න.
- ඉගෙනුම් පල 4 හා 5 සඳහා ද පූදුසු ත්‍රියාකාරකම් සැලසුම් කර ත්‍රියාත්මක කරන්න.

තක්සේරුව හා ඇගයීම:

- පෙළපොතෙහි පාඨම 25 හි අදාළ අභ්‍යන්තර වෙත සිංහයන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිශීලනය සඳහා :

- <http://www.youtube.com/watch?v=qG3HnRccrQU>
- <http://www.youtube.com/watch?v=W9B3VYdC5T8>

26. විජීය භාග

නිපුණතාව 16 : ඒදිනෙනාදා ජීවිතයේ හමුවන ගැටලු විසඳා ගැනීම සඳහා විජීය භාග සූල් කිරීමේ කුම විධි ගැවෙළෙනය කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 16.1 : විජීය භාග සූල් කිරීම මගින් දෙනික ජීවිතයේ සම්බන්ධතා විගුහ කරයි.

කාලවිෂේෂ සංඛ්‍යාව : 03 පි

හඳුන්වීම :

හරය හෝ ලවය හෝ හරය සහ ලවය යන දෙක ම හෝ විජීය පද හෝ විජීය ප්‍රකාශන වන භාග විජීය භාග යනුවෙන් හැඳින් වේ.

$$\frac{1}{x}, \frac{1}{2a}, \frac{x}{5}, \frac{y}{2}, \frac{2a}{3b}, \frac{1}{x+1}, \frac{2}{2a+b}, \frac{x+3}{x+2}$$

සාමාන්‍ය භාගවල දී මෙන්ම, විජීය භාග එකතු කිරීමේ දී හා අඩු කිරීමේ දී භාගවල හරය සමාන කර ගත යුතු සි.

නිපුණතා මට්ටම 16.1ට අදාළ ඉගෙනුම් පල :

1. විජීය භාග හඳුනා ගනියි.
2. නිඩිලමය හරය සහිත, හරය සමාන වූ විජීය භාග එකතු කරයි; අඩු කරයි.
3. නිඩිලමය හරය සහිත, හරය අසමාන වූ විජීය භාග එකතු කරයි; අඩු කරයි.
4. විජීයමය සමාන හර සහිත භාග එකතු කරයි; අඩු කරයි.

පාරිභාෂික වචනමාලාව :

විජීය භාග	- අජ්‍රකෘතිප් පිණ්‍යම්	- Algebraic fractions
හරය	- පක්‍රි	- Denominator
ලවය	- තොකුති	- Numerator
පොදු හරය	- පොතුප් පක්‍රි	- Common Denominator
කුඩා ම පොදු ගුණකාරය -පොතු මතංගුක්‍රමය් සිරිතු-Least common multiple		
තුළුව භාග	- සම්බුද්‍යා පිණ්‍යම්	- Equivalent fractions

පාඨම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 16.1 යටතේ ඉගෙනුම් පල 1 හා 2 ට අදාළ විෂය සංකල්ප දිජ්‍යයන් තුළ තහවුරු වූ පසු ඉගෙනුම්පල 3ට අදාළ විෂය සංකල්ප දිජ්‍යයන් තුළ ගොඩනැගීම සඳහා කණ්ඩායම් ක්‍රියාකාරකමක් සහිත නිදර්ශකයක් පහත දැක්වේ.

කලය : මිනින්තු 40 නි

ගුණාත්මක යෙදුවම් :

- කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපත්
- පහත දැක්වෙන විෂේෂ භාග ඇතුළත් කාඩ්පත්

$$\begin{array}{r} x \\ \hline 3 & \frac{x}{4} \\ x+2 & \frac{y}{3} \\ \hline 5 & \frac{y}{5} \\ y+3 & \frac{y}{5} \\ \hline 4 & \\ x-1 & \frac{1}{2} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} a \\ \hline 2 & \frac{a+3}{5} \\ b & \frac{b}{4} \\ \hline 3 & \frac{b-1}{2} \\ a+1 & \end{array}$$

$$\begin{array}{r} m \\ \hline 3 & \frac{n}{6} \\ m+1 & \frac{n+2}{2} \\ \hline 4 & \\ n & \frac{m}{2} \\ \hline 4 & \end{array}$$

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- හරය සමාන සාමාන්‍ය භාග සහ අසමාන හර සහිත සාමාන්‍ය භාග එකතු කිරීම හා අඩු කිරීම පිළිබඳ ව දිගුයයන් සමග සාකච්ඡා කරන්න.
- සංඛ්‍යා හා විජාතිය පද ඇතුළත් විෂේෂ ප්‍රකාශන සූල් කිරීම පිළිබඳව ද සාකච්ඡා කරන්න
- $\frac{5x}{3} + \frac{x}{3}$ වැනි හරය සමාන විෂේෂ භාග දෙකක් සූල් කිරීම පිළිබඳව ද දිගුයයන් සමග සාකච්ඡා කරන්න. මෙහි දී සංඛ්‍යාත්මක භාග සූල් කිරීමේ අනුපිළිවෙළ ම අනුගමනය කරන බව අවධාරණය කරන්න.

පාඨම සංවැධනය :

- පන්තිය දිගුයන් සූදුසූ පරිදි කණ්ඩායම් හයකට වෙන් කරන්න.
- එක් එක් කණ්ඩායමට කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපතක් හා විෂේෂ භාග ඇතුළත් කාඩ්පතක් බැඳීන් ලබා දී කණ්ඩායම ක්‍රියාකාරකමෙහි යොදුවන්න.
- එක් එක් කණ්ඩායම් වෙත යම්න් අවශ්‍ය උදෑසු ලබා දෙන්න.
- වැඩ අවසන් වූ පසු ඔවුන්ගෙන් ප්‍රශ්න අසම්න් අසමාන සංඛ්‍යාත්මක හර සහිත විෂේෂ භාග දෙකක් එකතු කරන අයුරු පියවරෙන් පියවර සාකච්ඡා කරන්න.
- අසමාන සංඛ්‍යාත්මක හර එකතු කිරීමේ දී පළමුව එම සංඛ්‍යා දෙකකි කුඩා ම පොදු ගුණාකාරය සෙවිය යුතු බව දිගුයන් සමග සාකච්ඡා කර අවධාරණය කරන්න.
- ඉන් පසු ලවය සූල් කිරීමෙන් උත්තරය ලබා ගත හැකි බව අවධාරණය කරන්න.

ඕෂ්‍යයන් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

- මබ කණ්ඩායමට ලැබේ ඇති කාඩ් පත කෙරෙහි අවධානය යොමු කරන්න.
- කාඩ් පතෙහි සඳහන් විෂේෂ හාග අතරින් අසමාන හරයන් සහිත විෂේෂ හාග දෙකක් තෝරා ගන්න.
- එම විෂේෂ හාගවල, හරයන්ගේ කුඩා පොදු ගුණාකාරය සෞයන්න.
- කුඩා පොදු ගුණාකාරය අනුව එක් එක් විෂේෂ හාගයට තුළු හාග ලියන්න.
- හරය සමාන හාග දෙකක් එකතු කිරීම සිහිපත් කරමින් මෙම හාග දෙක එකතු කර උත්තරය ලබා ගන්න.
- උත්තරය තවත් සුළු කර හැකි නම් තවත් සුළු කර තබන්න.
- එම විෂේෂ හාග දෙකකන් විශාල හාගයෙන් කුඩා හාගය අඩු කර උත්තරය ලබා ගන්න.
- තවත් හරය අසමාන හාග දෙකක් තෝරා ගෙන ඉහත ආකාරයට එකතු කිරීම හා අඩු කිරීම සිදු කරන්න.

තක්සේරුව හා අංශයීම :

- තක්සේරු නිර්ණායක :
- විෂේෂ හාග හඳුනා ගනියි.
- නිඩ්ලමය අසමාන හරය සහිත විෂේෂ හාගයන් හි හරයන්ගේ කුඩා ම පොදු ගුණාකාරය සේවීම මැගින් නිඩ්ලමය හරයන් හි පොදු හරය ලබා ගනියි.
- නිඩ්ලමය අසමාන හර සහිත විෂේෂ හාග සුළු කිරීමේ දී පොදු හරය ලබා ගත යුතු බව පිළිගනියි.
- පොදු හරයට අනුව විෂේෂ හාගවලට අදාළ තුළු හාග සකස් කරයි.
- හරය අසමාන නිඩ්ලමය හරය සහිත විෂේෂ හාග දෙකක් එකතු කරයි. අඩු කරයි.
- කණ්ඩායම තුළ සහයෝගයෙන් කටයුතු කරමින් ඉලක්ක වෙත ලියා වෙයි.
- පෙළපොතෙහි පාඨම 26 හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ඕෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

අවධානයට ...

පාඨම සංවර්ධනය :

- විෂේෂය සමාන හර සහිත විෂේෂ හාග එකතු කිරීම සහ අඩු කිරීම පිළිබඳ ව ද ඕෂ්‍යයන් දැනුවත් කරන්න.

තක්සේරුව හා අංශයීම:

- පෙළපොතෙහි පාඨම 26 හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ඕෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිශ්‍යාලනය සඳහා :

- <https://www.youtube.com/watch?v=UAtxyHpttJl>
- https://www.youtube.com/watch?v=w_RqR-Bldil

27. පරිමාණ රැජ

නිපුණතාව 13 : විවිධ ක්‍රම විධි ගෙවීමෙනය කරමින් ප්‍රායෝගික අවස්ථා සඳහා පරිමාණ රැජ භාවිත කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 13.1 : කේත් ඇසුරෙන් ස්ථානයක් පිහිටි දිගාව දක්වයි.

නිපුණතා මට්ටම 13.2 : පරිමාණ රැජ ඇසුරින් පරිසරයේ විවිධ පිහිටීම් විමර්ශනය කරයි.

කාලවිපෝළු සංඛ්‍යාව : 08 ඩි

භාෂ්‍යන්වීම :

තිසියම් ස්ථානයක සිට වෙනත් ස්ථානයක පිහිටීම දිගා ඇසුරෙන් විස්තර කිරීම මේ ඉහත ගේණිවල දී උගෙන ඇත. උතුරු දිගාව මූලික කර ගෙන මැනීමේ දී ලබා ගන්නා මිනුමක් ලෙස දිගෘය භාවිත කරනු ලැබේ. මාලිමාව යොදා ගෙන හඳුනා ගත් උතුරු දිගාවේ සිට දක්ෂීණාවර්ත ව කෙරෙන ප්‍රමණයක් මගින් දිගෘය ලබා ගනු ලැබේ. මෙහි දී ප්‍රමණ කේත් තැලක්කම් තුනකින් ලිවීම සම්මතයකි. සියලු ම ප්‍රමණ එක ම තිරස් තැලයක විය යුතු ය. ස්ථානයක පිහිටීම දිගෘය භා දුර මගින් නිශ්චිත කිරීමක් ඒ ආක්‍රිත ගැටුලු විසඳීමත් මෙම කොටසින් අපේක්ෂා කෙරේ.

නිපුණතා මට්ටම 13.10 අදාළ ඉගෙනුම් පල :

- දිගෘය යනු කුමක් දැයි පැහැදිලි කරයි.
- තිරස් තැලයේ පිහිටීමක් විස්තර කිරීම සඳහා දිගෘය භා දුර අවශ්‍ය බව පිළිගනියි.
- දිගෘය මැනීමේ උපකරණය ලෙස කේත් මනුව හඳුනා ගෙන භාවිත කරයි.
- දිගෘය භා දුර ඇසුරෙන් විවිධ පිහිටීම් විස්තර කරයි.
- දිගෘය ආක්‍රිත ගණනය කිරීම සිදු කරයි.

පාරිභාෂික වචනමාලාව :

දුර	- තුරාරම්	- Distance
පිහිටීම	- අමෙමඩු	- Location
තිරස් තැලය	- කිංටත්ත්සම්	- Horizontal Plane
දිගෘය	- තිශ්සකොට්	- Bearing
මාලිමාව	- තිශ්සයය්‍රිකරුවි	- Compass
දක්ෂීණාවර්ත	- බලුරුක්සයි	- Clockwise

පාඨම් සැලකුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 13.1 යටතේ වන 1, 2 භා 3 ඉගෙනුම් පල ශ්‍රී ප්‍රායෝගික තහවුරු වූ පසු එමගින් ඉදිරිපත් කළ පිහිටීම දැක්වීමේදී දැන අදහස ප්‍රායෝගික ව අත් දැක්වීමේ අරමුණ ඇති ව 4 ඉගෙනුම් පලය සාක්ෂාත් වන සේ සකස් කරන ලද ප්‍රායෝගික ක්‍රියාකාරකමක් ඇතුළත් නිදරිතයක් පහත දක්වේ.

කලය : මිනින්තු 80 ඩී

ගුණාත්මක යෙදුවුම් :

- 20cm X 20cm ප්‍රමාණයේ සනකම රිජිගෝට්ම කැබලිවල අලවා බටයක් සවි කරන ලද ඇමුණුම් 1හි ඇතුළත් 0° - 360° දක්වා ක්‍රමාංකනය කළ කේත්ත මත්‍ය කණ්ඩායමට එක බැහින්
- කණ්ඩායමට එක බැහින් මාලිමා
- 10m, 20m දිගැනි මිතුම් පටි කණ්ඩායමට එක බැහින්
- කාර්ය පත්‍රිකා පිටපත්

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- ඉර පායන දිගාව වන තැගෙනහිරින් හෝ මාලිමාව හෝ ඇසුරෙන් ප්‍රධාන දිගාවක් වන උතුරු ලබා ගත හැකි බව සිහිපත් කරමින් අට දිගා ඇතුළත් රුපයක් ලැඳ්ලේ ඇද පෙන්වන්න.
- දිගැනිය යටතේ කිසියම් ස්ථානයක පිහිටීම් විස්තර කිරීමට උතුරු දිගාව මූලික කර ගන්නා බව පැහැදිලි කරන්න.
- උතුරේ සිට දක්ෂීණාවර්ත ව කේත්තය ප්‍රමාණය කරමින් අදාළ ස්ථානවල පිහිටීම් ලබා ගන්නා ආකාරය සොයා බැලීමට පහත ක්‍රියාකාරකමට යොමු කරන්න.

පාඨම සංවර්ධනය :

- එක් කණ්ඩායමකට 5 දෙනෙක් බැහින් වන සේ ශිෂ්‍යයන් කුඩා කණ්ඩායම්වලට වෙන් කරන්න.
- කණ්ඩායමට එකක් බැහින් තිරස් තව්වූ සහිත බෙස්ක් කිහිපයක් රු ගෙන පන්ති කාමරයෙන් බැහැර එළිමහනට කුදාවා ගෙන යන්න. (මෙලෙස එළිමහනෙහි ක්‍රියාත්මක කිරීම අපහසු නම් පන්ති කාමරය කුළ යම් ස්ථාන තෝරා ගන්න.)
- සැම කණ්ඩායමකට ම කාර්ය පත්‍රිකාවක්, මාලිමාවක්, කේත්ත මත්‍ය මත්‍යාචාර නා මිතුම් පටියක් බැහින් දෙන්න.
- එක් එක් කණ්ඩායමට නියමිත ස්ථාන වෙන් කර එම ස්ථානවල තැබූ බෙස්ක් මත මාලිමාවෙන් හඳුනා ගත් උතුරු දිගාව ඔස්සේ කේත්ත මත්‍ය මත්‍යාචාර නා මිතුම් පැවත්වන්න.
- ශිෂ්‍යයන්ට නිරික්ෂණය කිරීමට A, B, C හා D ස්ථාන 4ක් හඳුන්වා දෙන්න. (මින් එකක් ඉතිරි ප්‍රධාන දිගා අතුරින් එකක පිහිටුවන්න.)
- ලකුණු කර ඇති ස්ථානවල පිහිටීම නිරික්ෂණය කර, අදාළ කේත්තය හා මැනුම් සිදු කළ ලක්ෂණයේ සිට දුර සටහන් කර ගත යුතු බව උපදෙස් දෙම්න් ක්‍රියාකාරකම වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.
- ක්‍රියාකාරකම අවසානයේ ස්ථානවල පිහිටීම, උතුරේ සිට දක්ෂීණාවර්තව මැනා ගන්නා ලද කේත්තයන්, දුරන් ඇසුරෙන් නිශ්චිත ව දක්විය හැකි බව කණ්ඩායම්වල දළ සටහන් ඇසුරෙන් සාකච්ඡා කරමින් සමාලෝචනයක යොදේන්න.

ඡිහෘයන් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

- මධ්‍යට නියමිත ස්ථානයේ බෙස්ක් එකක් මත මාලිමාව තබා උතුරු දිගාව හඳුනා ගෙන, උතුරු දිගාවට කෝණ මනුවේ "0" සිටින සේ බෙස්ක් එක මත කෝණ මනුව නොසෙල්වෙන සේ තබා ගන්න.
- ගුරුතුමා විසින් ඔබට පෙන්වා දුන් එක් එක් ස්ථානය කෝණ මනුවට සවිකර ඇති බිම බටය තුළින් නිරික්ෂණය කරමින් එම එක් එක් ස්ථානයේ පිහිටීම දක්වෙන කෝණය, උතුරින් දක්ෂීණාවර්ත ව මැන සටහන් කර ගන්න.
- එම අවස්ථාවේ දී කෝණ මනුව තබා තිබූ ස්ථානයේ සිට ගුරුතුමා විසින් ඔබට පෙන්වා දුන් ස්ථානය වෙත දුර, මිනුම් පටය ආධාරයෙන් මැන පහත පරිදි සටහන් කර ගන්න.

$P \Rightarrow 040^{\circ} \rightarrow 12m$ (උතුරේ සිට දක්ෂීණාවර්ත ව 40° ක කෝණයකින් හා $12m$ ක දුරකින් P නම් ස්ථානය පිහිටා ඇති බව මින් අදහස් වේ.)

- ඉහත මිනුම් පහත ආකාරයේ වගුවක දක්වන්න.

නිරික්ෂණ ලක්ෂණය (ස්ථානය)	කෝණය	දුර (m)
A	.....	.....
B	.....	.....
C	.....	.....
D	.....	.....

- ඉහත තොරතුරු දළ සටහනක දක්වන්න.
- මෙහි නිමවුම සමස්ත පන්තියට ඉදිරිපත් කරන්න.

තක්සේරුව හා අභයීම්:

- තක්සේරු නිර්ණායක :
- දෙන ලද ස්ථානයක සිට වෙනත් දෙන ලද ස්ථානයක් උතුරේ සිට දක්ෂීණාවර්ත ව පිහිටන කෝණය නිවැරදි ව මනියි.
- යම් ස්ථානයක පිහිටීම නිශ්චිත කර ගැනීමට දිග්‍යායට අමතර ව දුර ද අවශ්‍ය බව පිළි ගනියි.
- දෙන ලද ස්ථානයක සිට වෙනත් දෙන ලද ස්ථානයකට ඇති දුර නිවරදි ව මනියි.
- යම් ස්ථානයක සිට වෙනත් ස්ථානයක පිහිටීම, කෝණය හා දුර ඇසුරෙන් දළ සටහනක දක්වයි.
- කණ්ඩායම් ලෙස එකට වැඩ කිරීමේ පහසුව පිළි ගනියි.
- පෙළපෙළාතෙහි පාඨම 27 හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ඡිහෘයන් යොමු කරන්න.

ප්‍රායෝගික හාවිත :

- කිහියම් ස්ථානයක පිහිටීම නිශ්චිත ව ප්‍රකාශ කිරීමටත් කුඩා ඉඩම් ප්‍රමාණයක දළ සැලැස්මක් ඇදිමට අවශ්‍ය මිනුම් ලබා ගැනීමටත් මෙම විෂය කොටස ඉතා වැදගත් වේ.

අවධානයට ...

පාඨම සංවර්ධනය :

- ඉගෙනුම් පලය 5ට අදාළ විෂය සංකල්ප ගිණුයන් තුළ තහවුරු කිරීම සඳහා සුදුසු පාඨම සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන්න.

තක්සේරුව හා ඇගයීම්:

- පෙළපොතෙහි පාඨම 27 හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ගිණුයන් යොමු කරන්න.

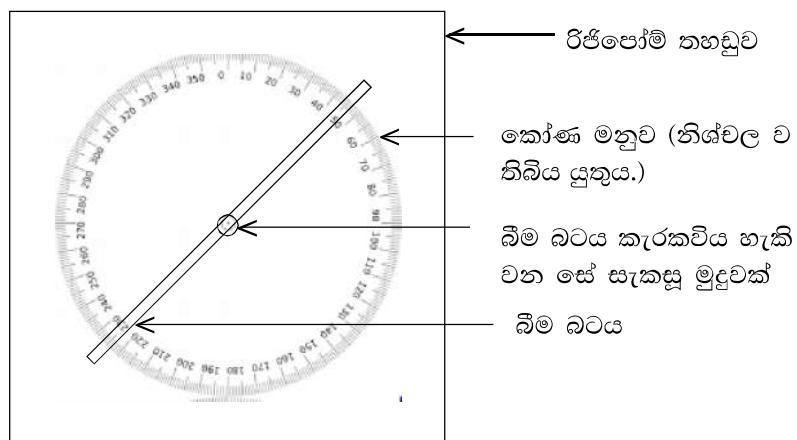
වැඩිදුර පරිශීලනය සඳහා :

- <https://www.youtube.com/watch?v=f4bHd4F9D28>
- <https://www.youtube.com/watch?v=cilcmysb67A>

අදුම් පූර්ව මැයි 01

කෝණ මනුව

28. දත්ත නිර්ජ්‍යණය හා අර්ථකථනය

නිපුණතාව 28 : දෙනික කටයුතු පහසු කර ගැනීම සඳහා දත්ත නිර්ජ්‍යණය කිරීමේ විවිධ ක්‍රම විමර්ශනය කරයි.

නිපුණතාව 29 : දෙනික කටයුතු පහසුකර ගැනීම සඳහා දත්ත විවිධ ක්‍රම මගින් විශ්ලේෂණය කරමින් පූර්වකථනය කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 28.1 : සංසන්ධිය පහසු වන සේ දත්ත නිර්ඡ්‍යණය කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 29.1 : නිර්ඡ්‍ය අගයයන් ඇසුරෙන් සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්ති විමර්ශනය කරයි.

කාලවිශේද සංඛ්‍යාත : 10 ඩි

භාෂ්‍යතාව :

දෙන ලද දත්ත සමුහයක් පන්ති ප්‍රාන්තර රහිත සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තියක දක්වා අර්ථකථනය කිරීම් කළ හැකි අතර එවැනි ව්‍යාප්තියක් අසම්මුහිත සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තියක් ලෙස හැඳින් වේ. කිසියම් පරික්ෂණයක් සඳහා දත්ත විශාල සංඛ්‍යාතක් ඇති විට, අසම්මුහිත සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තිය යොදා ගැනීම එතරම් පහසු හා අර්ථවත් නොවන කාර්යයකි. එහෙයින් එක එක දත්තය සඳහා සංඛ්‍යාතය දැක්වීම වෙනුවට දත්ත කාණ්ඩ වශයෙන් ගෙන සංඛ්‍යාතය දැක්වීමෙන් සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තිය අපට අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට කෙටි කර ගත හැකිය. මෙලෙස දත්ත කාණ්ඩ වශයෙන් ගෙන සංඛ්‍යාතය දැක්වෙන වගුවක් සම්මුහිත සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තියක් ලෙස හැඳින්වේ. සම්මුහිත සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තියක සාමාන්‍යයෙන් තීර දෙකකි. දත්ත කාණ්ඩ පන්ති ප්‍රාන්තර යනුවෙන් ද, එම පන්ති ප්‍රාන්තර තුළ පිහිටන දත්ත ගණන සංඛ්‍යාතය යනුවෙන් ද හැඳින්වේ. දෙන ලද දත්ත සමුහයක් පන්ති ප්‍රාන්තර සහිත සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තියක දක්වන ආකාරය අධ්‍යයනය මෙමගින් අපේක්ෂා කෙටිරේ.

නිපුණතා මට්ටම 28.1 ට අභ්‍යා ඉගෙනුම් පල :

1. සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තිය හඳුනා ගනියි.
2. දෙන ලද දත්ත සමුහයක් පන්ති ප්‍රාන්තර රහිත සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තියක දක්වයි.
3. පන්ති ප්‍රාන්තරයක් යනු ක්‍රමක් දැක් හඳුනා ගනියි.
4. පන්ති ප්‍රාන්තර මගින් දත්ත ඉදිරිපත් කිරීම දත්ත සමුහය ලෙස හඳුනා ගනියි.
5. දෙන ලද දත්ත සමුහයක් පන්ති ප්‍රාන්තර සහිත සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තියක දක්වයි.

ජාරිගා වචනමාලාව :

දත්ත	- තරව	- Data
සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තිය	- ම්‍යුෂ්‍රණ පර්‍යාගල	- Frequency distribution
සමුහය	- කුට්‍තමාක්කල්	- Grouping
පන්ති ප්‍රාන්තර	- බැංකුපායිගැස්	- Class Intervals

ජාධම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 28.1 අදාළ ඉගෙනුම් පල 1, 2, 3 හා 4 ට අදාළ විෂය සංකල්පය ශිෂ්‍යයන් තුළ තහවුරු වූ පසු ඉගෙනුම් පල 5ට අදාළ විෂය සංකල්ප ගොඩ නැගීම මෙම පාඨමෙන් අපේක්ෂා කෙරේ. මේ සඳහා දේශන සාකච්ඡා සහිත කේවල ක්‍රියාකාරකමක් ඇසුරින් සකස් කළ නිදර්ශකයක් පහත දැක්වේ.

කාලය : මිනින්න 40 දි

ගුණාත්මක යෙදුම් :

- කාර්ය පත්‍රිකා පිටපත්
- කට්ට පුවරුවක්
- සමුහිත සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තිය අදින ලද පිටු පෙරලනයක්
- දත්ත ලියන ලද කාච්පත්
- ජ්ලැටිග්නම්
- A_4 කොළ

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- දෙන ලද දත්ත සමුහිතයක් පන්ති ප්‍රාන්තර රහිත සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තියක දක්වන ආකාරය විමසමින් සාකච්ඡාවක් මෙහෙයවන්න.
- පන්ති ප්‍රාන්තරයක් යන්න හා දත්ත සමුහිතය කරන ආකාරය පිළිබඳව ද සාකච්ඡා කරන්න.
- දත්ත ප්‍රමාණය විශාල වන විට දත්ත සමුහිතය කර සමුහිත සංඛ්‍යාත සංඛ්‍යාත වගුවක් පිළියෙළ කරන්නේ කෙසේ ද යන්න විමසමින් පාඨමට පිවිසෙන්න.

ජාධම් සංවර්ධනය :

- සමුහිත සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තියක් පිළියෙළ කිරීමේ දී පලමුව දත්තවල පරාසය සෞයා ගත යුතු බව පවසන්න.
- පරාසය යනු දී ඇති දත්තවල වැඩිතම හා අඩුතම අගයන් අතර වෙන බව විස්තර කරන්න.
- ඉන්පසු සුදුසු පන්ති ප්‍රාන්තරවලට වෙන් කර ගැනීම ක්‍රම දෙකකට කළ හැකි බවත් ඉන් පලමුවන ක්‍රමය පන්ති ප්‍රාන්තර සංඛ්‍යාව මුළින් තීරණය කර ඒ අනුව පන්ති තරම සෙවීම බවත් දෙවැනි ක්‍රමය පන්තියක තරම තීරණය කර පන්ති ගණන සෙවීම බවත් සාකච්ඡා කරන්න.
- තව දුරටත් පන්තියක තරම සෙවීමේ දී පරාසය සෞයා පන්ති ගණනින් බෙදිය යුතු බවත් පන්ති ප්‍රාන්තර ගණන සෙවීමේ දී පරාසය සෞයා පන්තියක තරමින් බෙදිය යුතු බවත් පහදා දෙන්න. මෙහි දී උත්තරය ආසන්න පුරුණ සංඛ්‍යාවට ලබා ගත යුතු බව පවසන්න.
- මෙමෙස පන්ති ප්‍රාන්තර වෙන් කළ පසු සියලු දත්ත ප්‍රගණන ලකුණු හාවිත කර අදාළ පන්ති ප්‍රාන්තර ඉදිරියෙන් සටහන් කර ගැනීමෙන් ඒ ඒ පන්තියට අදාළ වාර ගණන ලබා ගනිමින් සමුහිත-සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තිය පිළියෙළ කරන බව විස්තර කරන්න.

- ඉන් පසු සුදුසු පරිදි ශිෂ්‍යයන් කණ්ඩායම් කර කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපතක්, කොළයක් බැඳීන් බෙදා දෙන්න.
- ශිෂ්‍යයන් අදාළ ක්‍රියාකාරකමෙහි යොදවන්න.
- ශිෂ්‍ය අනාවරණ ඉදිරිපත් කිරීමට අවස්ථාව ලබා දෙන්න.
- ශිෂ්‍ය අනාවරණ ඉදිරිපත් කළ පසු කටට පුවරුවේ දමන ලද දත්ත ඉවත් කරමින් පිටු පෙරලනයේ ඇද ගත් සමූහිත සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තිය පුරවමින් පාඨමේ සමස්තය ගොඩ නගන්න.

ශිෂ්‍යයන් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

- මධ්‍ය ලබා දී ඇති උපදෙස් අනුව ක්‍රියාකාරකමෙහි තනි තනිව නිරත වන්න.
- එක් ආධුනික ගායකයෙකු ගායන තරගයකින් දිනවීම සඳහා මහුව දින 30ක් ඇතුළත ලකුණු කෙටි පණිවුඩ් ගණන පිළිබඳ තොරතුරු පහත දැක්වේ.

5	21	12	32	45	32
23	6	24	18	40	35
26	13	15	7	38	49
24	13	24	19	35	28
27	38	28	25	40	15

- මෙම දත්ත සමූහයේ අඩු ම අගය කිය ද?
- මෙම දත්ත සමූහයේ වැඩි ම අගය කිය ද?
- මෙම දත්ත සමූහයේ පරාසය කිය ද?
- පන්ති ප්‍රාන්තර ගණන 5 ලෙස ගෙන දත්ත සමූහයේ පරාසය 5න් බෙදීමෙන් පන්තියක පළල සොයන්න.
- එම පන්ති පළල යොදා ගනිමින් දත්ත සමූහයේ අඩු ම අගයෙන් ආරම්භ කර අදාළ පන්ති ප්‍රාන්තර සකස් කරන්න.
- ප්‍රගණන ලකුණු භාවිත කර එම එක් එක් ප්‍රාන්තරයට අදාළ දත්ත ඇතුළත් කරමින් සමූහිත සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තියක් පිළියෙල කරන්න.
- සකස් කළ සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තිය ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා සූදානම් වන්න.

තක්සේරුව හා අභ්‍යන්තර :

- තක්සේරු නිර්ණ්‍යක :
  - දත්ත සමූහයක පරාසය සොයන ආකාරය විස්තර කරයි.
  - පන්ති ප්‍රාන්තර ගණන තීරණයෙන් පසු, පන්ති පළල සොයා, පන්ති ප්‍රාන්තර සකස් කරයි.
  - දත්ත සමූහනය කර සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තියක් පිළියෙල කරයි.

- දත්ත සංඛ්‍යාව විශාල වන විට, දත්ත සමූහනයෙන්, තොරතුරු ලබා ගැනීම පහසු බව පිළි ගනියි.
- කණ්ඩායම තුළ අනා අදහස් ගරු කරමින් කටයුතු කරයි.
- පෙළපොතෙහි පාඨම 28හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

අවධානයට . . .

ජාවම සංවර්ධනය :

- නිපුණතා මට්ටම 29.1හි ඇතුළත් ඉගෙනුම් පලවලට අදාළ විෂය සංකල්ප ශිෂ්‍යයන් තුළ සාධනය සඳහා සුදුසු කුමවේදයක් සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන්න.

තක්සේරුව හා ඇගයීම:

- පෙළපොතෙහි ජාවම 28 හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිශ්‍යාලනය සඳහා :

- <https://www.youtube.com/watch?v=BcgVd2nWoYQ>
- <https://www.youtube.com/watch?v=g17TFyevZ0E>

